

Z A K O N

O U S L U G A M A

I. UVODNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se pravo na poslovno nastanjivanje i sloboda prekograničnog pružanja usluga, uspostavljanje jedinstvene elektronske kontaktne tačke, prava korisnika usluga, administrativna saradnja sa državama Evropskog ekonomskog prostora, nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i druga pitanja od značaja za pravo na poslovno nastanjivanje i slobodu prekograničnog pružanja usluga.

Značenje pojedinih izraza

Član 2.

Pojedini izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1) poslovno nastanjivanje je stvarno obavljanje uslužne privredne delatnosti, bez vremenskog ograničenja i putem stalne infrastrukture;
- 2) sedište je mesto iz koga se stvarno upravlja obavljanjem privredne delatnosti pružaoca usluge;
- 3) država sedišta je Republika Srbija ili države Evropskog ekonomskog prostora, u zavisnosti od toga gde se nalazi sedište pružaoca usluga;
- 4) država EEP je država članica Evropskog ekonomskog prostora;
- 5) pružanje usluga je samostalna uslužna privredna delatnost koja se po pravilu obavlja uz naknadu;
- 6) pružanje mešovite usluge sastoji se od najmanje dve različite samostalne uslužne privredne delatnosti, koje pružalac usluga obavlja samostalno, odnosno koje zajedno obavljaju dva ili više pružalaca usluga;
- 7) pružalac usluge je državljanin Republike Srbije ili države EEP, odnosno pravno lice sa sedištem u Republici Srbiji ili državi EEP, koje pruža ili nudi pružanje usluge;
- 8) korisnik usluge je državljanin Republike Srbije ili države EEP, odnosno pravno lice sa sedištem u Republici Srbiji ili državi EEP, koje koristi ili ima nameru da koristi uslugu, u bilo koje svrhe;
- 9) prekogranično pružanje usluge je pružanje usluge u Republici Srbiji ili u državi EEP, kada pružalac usluge nije poslovno nastanjen na teritoriji države u kojoj se usluga pruža;
- 10) prekogranično korišćenje usluge je korišćenje usluge u Republici Srbiji ili u državi EEP, kada pružalac usluge nije poslovno nastanjen na teritoriji države u kojoj se usluga pruža;
- 11) organ javne vlasti je državni organ, organ autonomne pokrajine, organ jedinice lokalne samouprave, lice kojem je povereno javno ovlašćenje, profesionalno ili strukovno udruženje ili organizacija, koji uređuje ili nadzire pružanje ili korišćenje usluga odnosno sprovodi postupak za dobijanje saglasnosti;

12) postupak za dobijanje saglasnosti je postupak pred organom javne vlasti u kojem se pružaocu odnosno korisniku usluge izdaje dozvola, odobrenje ili drugi pravni akt neophodan za pružanje usluge odnosno za njeno korišćenje, uključujući pravne akte kojima je uslovljena registracija ili dobijanje saglasnosti za obavljanje određene uslužne delatnosti;

13) uslov za dobijanje saglasnosti je svaki uslov za pružanje ili korišćenje usluge, koji proizlazi iz zakona, podzakonskog opšteg akta Republike Srbije, opšteg akta autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave, opšteg akta organizacije kojoj su poverena javna ovlašćenja, opšteg akta profesionalnog ili strukovnog udruženja ili organizacije, osim uslova koji proizlazi iz kolektivnog ugovora;

14) javni interes je opšti društveni interes, uključujući: javni poredak, javnu bezbednost, javnu zaštitu, javno zdravlje, očuvanje finansijske ravnoteže sistema socijalne zaštite, zaštitu potrošača, korisnika usluga i radnika, poštovanje načela savesnosti i poštenja u poslovnim odnosima, sprečavanje prevarnog postupanja, zaštitu životne sredine i zdravlja životinja i bilja, zaštitu intelektualne svojine, očuvanje istorijske i kulturne baštine, ciljeve socijalne i kulturne politike;

15) regulisana profesija je profesionalna delatnost ili skup profesionalnih delatnosti kod kojih je pristup i obavljanje, odnosno način obavljanja delatnosti na osnovu zakonskih, podzakonskih ili drugih akata, neposredno ili posredno uslovljen posedovanjem određenih profesionalnih kvalifikacija, kao i profesionalna delatnost ili skup profesionalnih delatnosti kojima se bave članovi stručnih organizacija sa profesionalnim nazivom;

16) poslovna komunikacija je svaki oblik komunikacije u cilju promovisanja robe, usluga ili poslovnog ugleda pravnog ili fizičkog lica koje se bavi privrednom delatnošću ili regulisanom profesijom, sa izuzetkom:

- (1) davanja informacija koje omogućavaju neposredan pristup delatnosti ovog lica, kao što su informacije o njegovoj elektronskoj adresi ili adresi elektronske pošte;
- (2) davanja, bez naknade, informacija koje su prikupljene istraživanjima ili na drugi sličan način, o robi, uslugama ili poslovnom ugledu ovog lica;

17) usluga od opšteg ekonomskog interesa je usluga čiji kvalitet, uslove pružanja ili cenu uređuje, nadzire ili kontroliše organ javne vlasti, u cilju zaštite javnog interesa, naročito zbog velike vrednosti početnih ulaganja, ograničenosti resursa za njeno pružanje, održivog razvoja, društvene solidarnosti i ujednačenog regionalnog razvoja;

18) IMI sistem je informacioni sistem za administrativnu saradnju i elektronsku razmenu podataka između nadležnih organa država EEP naročito u oblastima kao što su usluge, elektronska trgovina, profesionalne kvalifikacije i prava pacijenata u prekograničnoj zdravstvenoj zaštiti.

Primena zakona

Član 3.

Ovaj zakon primenjuje se na usluge koje državljani Republike Srbije ili države EEP, odnosno pravna lica sa sedištem u Republici Srbiji ili državi EEP pružaju na teritoriji Republike Srbije, kao i na usluge koje državljani Republike Srbije, odnosno pravna lica sa sedištem u Republici Srbiji pružaju na teritoriji država EEP.

Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na:

- 1) uređivanje usluga od opšteg ekonomskog interesa i na liberalizaciju pružanja tih usluga;
- 2) privatizaciju pravnih lica koja pružaju usluge;
- 3) ostvarivanje ljudskih i manjinskih prava;
- 4) pravo na pregovaranje o zaključenju i zaključenje kolektivnih ugovora i prava iz kolektivnih ugovora;
- 5) radne odnose, bezbednost i zdravlje na radu, socijalnu zaštitu, oporezivanje;
- 6) oblast krivičnog prava;
- 7) određivanje merodavnog prava;
- 8) mere kojima se štiti ili unapređuje kulturna ili jezička raznovrsnost ili medijski pluralizam;
- 9) ukidanje monopola u pružanju usluga i na državnu pomoć.

Odredbe ovog zakona ne primenjuju se i na:

- 1) usluge od opšteg interesa;
- 2) finansijske usluge;
- 3) usluge elektronskih komunikacija, elektronske komunikacione mreže i pripadajuća sredstva;
- 4) usluge u oblasti saobraćaja, uključujući vazdušni, železnički i drumski saobraćaj, javni gradski prevoz i taksi prevoz, prevoz sanitetskim vozilom i vozilom hitne medicinske pomoći, aerodromske i lučke službe;
- 5) usluge privremenog zapošljavanja;
- 6) poslove zdravstvene zaštite koji obuhvataju sprovođenje mera za očuvanje i unapređenje zdravlja građana, sprečavanje, suzbijanje i rano otkrivanje bolesti, povreda i drugih poremećaja zdravlja i blagovremeno i efikasno lečenje i rehabilitaciju, koje obavlja zdravstveni radnik u zdravstvenoj ustanovi ili privatnoj praksi;
- 7) audiovizuelne usluge, uključujući televizijsko i radijsko emitovanje i bioskopske projekcije;
- 8) priređivanje igara na sreću;
- 9) usluge privatnog obezbeđenja;
- 10) usluge socijalne zaštite, koje pružaju ustanove socijalne zaštite i drugi subjekti u socijalnoj zaštiti u skladu sa zakonom, kao i delatnost udruženja osnovanih radi ostvarivanja humanitarnih ciljeva;
- 11) vršenje prenetih ili poverenih javnih ovlašćenja, uključujući javnobeležničku delatnost i poslove izvršitelja.

Odnos prema drugim zakonima

Član 4.

Propisi kojima se uređuju pravo na poslovno nastanjivanje i sloboda prekograničnog pružanja usluga usklađuju se sa odredbama ovog zakona, osim propisa koji se usaglašavaju sa propisima Evropske unije o upućenim zaposlenim u uslužnim delatnostima, audiovizuelnim uslugama, priznavanju profesionalnih kvalifikacija, ili primeni propisa o socijalnom osiguranju na radnike, samozaposlena lica i njihove porodice.

Dokazivanje ispunjenosti uslova za dobijanje saglasnosti

Član 5.

Ako se u postupku za dobijanje saglasnosti od pružaoca usluga zahteva da određenom ispravom odnosno dokumentom dokaže ispunjenost uslova za dobijanje saglasnosti, organ javne vlasti dužan je da prihvati svaku ispravu odnosno dokument iz države EEP koji su namenjeni istoj svrsi, odnosno iz kojih jasno proizlazi da je taj uslov ispunjen.

Organ javne vlasti ne može da zahteva od pružaoca usluge da dostavi original, overenu kopiju ili overeni prevod isprave odnosno dokumenta iz stava 1. ovog člana, osim kada za to postoji javni interes.

Organ javne vlasti može da zahteva od pružaoca usluge da dostavi neovereni prevod isprave odnosno dokumenta iz stava 1. ovog člana na jezik koji je u službenoj upotrebi u Republici Srbiji.

Odredbe ovog člana ne primenjuju se na dokazivanje ispunjenosti uslova za priznavanje stranih profesionalnih kvalifikacija, dokazivanje ispunjenosti uslova za učešće u postupku javne nabavke, dokazivanje ispunjenosti uslova za upis u privredni registar i dokazivanje upisa advokata u odgovarajući imenik odnosno registar u matičnoj državi.

II. JEDINSTVENA ELEKTRONSKA KONTAKTNA TAČKA

Uspostavljanje jedinstvene elektronske kontaktne tačke

Član 6.

Jedinstvena elektronska kontaktna tačka (u daljem tekstu: JEKT) je državni elektronski servis putem kojeg organi javne vlasti Republike Srbije razmenjuju informacije i putem kojeg zainteresovana lica mogu besplatno da se obaveste o uslovima i postupcima za ostvarivanje prava na poslovno nastanjivanje, odnosno za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga u Republici Srbiji.

Ministarstvo nadležno za poslove funkcionisanja tržišta i prometa usluga (u daljem tekstu: nadležno ministarstvo) obrazuje organizacionu jedinicu za uspostavljanje i upravljanje JEKT-om.

Nadležno ministarstvo se stara da JEKT bude ažuran, pregledan, jasan i jednostavan za korišćenje. Organi javne vlasti su dužni da nadležnom ministarstvu blagovremeno dostave potpune podatke iz svog delokruga koji su od značaja za ažurnost JEKT-a.

Nadležno ministarstvo i organi javne vlasti staraju se da zainteresovana lica mogu elektronskim putem preko JEKT-a pouzdano i lako da pribave sve obrasce i dokumenta i da preduzmu sve radnje u cilju ispunjavanja uslova odnosno sprovođenja postupka za ostvarivanje prava na poslovno nastanjivanje, odnosno dobijanje saglasnosti za pružanje usluga u Republici Srbiji.

Odredba stava 4. ovog člana ne odnosi se na uslove čija se ispunjenost mora neposredno proveriti pregledom prostorija ili opreme za pružanje usluga ili procenom sposobnosti ili ličnog integriteta pružaoca usluga ili odgovornih lica, ako je pružalac usluge pravno lice.

Vlada uređuje postupak prikupljanja i razmene podataka između organa javne vlasti i nadležnog ministarstva preko JEKT-a.

Obaveštavanje preko JEKT-a

Član 7.

Nadležno ministarstvo dužno je da pružiocima i korisnicima usluga omogući da preko JEKT-a lako pristupe tačnim i potpunim informacijama o:

- 1) uslovima koje pružaoci usluga moraju da ispune u Republici Srbiji, a posebno o uslovima i postupcima za ostvarivanje prava na poslovno nastanjivanje i prekogranično pružanje usluga;
- 2) organima javne vlasti koji obavljaju poslove od značaja za funkcionisanje tržišta i promet usluga, njihovim nadležnostima, kao i načinu na koji pružalac odnosno korisnik usluge stupa u neposredan kontakt s njima;
- 3) načinu i uslovima za upis odnosno ostvarivanje uvida u javne registre i baze podataka o uslugama i pružiocima usluga;
- 4) pravnim sredstvima i postupcima za ostvarivanje i zaštitu prava pružalaca odnosno korisnika usluga;
- 5) organizacijama i udruženjima koja pružaju praktičnu pomoć pružiocima odnosno korisnicima usluga i načinu na koji pružalac odnosno korisnik usluge stupa u neposredan kontakt s njima.

Nadležno ministarstvo i organi javne vlasti staraju se da pružaoci i korisnici usluga preko JEKT-a mogu, na zahtev, da dobiju obaveštenje od nadležnog organa javne vlasti o primeni propisa od značaja za poslovno nastanjivanje odnosno pružanje usluga i da dobiju jednostavna opšta uputstva za postupanje u skladu s tim propisima.

Organ javne vlasti dužan je da pruži opšte informacije o primeni odgovarajućih propisa. Organ javne vlasti nije dužan da daje pravne savete u pojedinačnim slučajevima.

Organ javne vlasti dužan je da najkasnije u roku od petnaest dana od dana prijema zahteva pružiocu odnosno korisniku usluga preko JEKT-a dostavi obaveštenje odnosno uputstvo iz st. 1. i 2. ovog člana ili obaveštenje o tome da je zahtev nerazumljiv ili nepotpun.

III. PRAVO PRUŽALACA USLUGA NA POSLOVNO NASTANJIVANJE

Pravo na poslovno nastanjivanje

Član 8.

Pružaoци usluga imaju pravo na poslovno nastanjivanje u Republici Srbiji.

Obavljanje uslužne privredne delatnosti može se usloviti dobijanjem saglasnosti u postupku pred organom javne vlasti.

Postupak za dobijanje saglasnosti iz stava 2. ovog člana uređuje se i vodi u skladu s principima zakonitosti, zaštite prava građana i zaštite javnog interesa, srazmernosti i nediskriminacije, efikasnosti i ekonomičnosti, pravilnog i potpunog

utvrđivanja odlučnih činjenica, dvostepenosti u rešavanju, pravnosnažnosti i pružanja pomoći stranci.

Uslovi za dobijanje saglasnosti

Član 9.

Uslovi za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga propisuju se u cilju sprečavanja samovoljnog postupanja organa javne vlasti pred kojim se vodi postupak i zaštite javnog interesa u skladu sa principima srazmernosti, nediskriminacije, javnosti i transparentnosti i moraju da budu opšti, objektivni, unapred objavljeni, lako dostupni i jasni.

Pružaoocu usluga mogu da se stave na teret samo razumni i stvarni troškovi sprovođenja postupka za dobijanje saglasnosti. Postupak za dobijanje saglasnosti ne sme da odvrća pružaoce usluga od obavljanja uslužnih delatnosti, niti da odlaže ili komplikuje pružanje usluga bez osnovanog razloga.

U postupku za dobijanje saglasnosti ne može se zahtevati da pružalac usluge ponovo ispuni uslove iz stava 1. ovog člana, ako je već jednom ispunio iste uslove, ili po svrsi bitno slične uslove, u Republici Srbiji ili u državi EEP. Prethodna ispunjenost uslova dokazuje se u skladu sa odredbama člana 5. ovog zakona.

Uslov za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga ne sme da bude diskriminatoran u pogledu stvarnog ili registrovanog sedišta odnosno državljanstva ili prebivališta pružaoce usluge, njegovih osnivača, članova ili zaposlenih.

Od pružaoce usluge ne može da se zahteva da ima registrovano ili stvarno sedište, odnosno da bude član profesionalnog ili strukovnog udruženja ili organizacije samo u jednoj državi EEP, da mu primarno sedište bude u Republici Srbiji, kao i da je ranije obavljao, odnosno bio registrovan za obavljanje predmetne uslužne delatnosti u Republici Srbiji.

Davanje saglasnosti ne može da se uslovi ni:

- 1) postojanjem reciprociteta s državom EEP u kojoj pružalac usluge ima sedište odnosno čiji je državljanin;
- 2) ekonomskom opravdanošću davanja saglasnosti u konkretnom slučaju;
- 3) zaključivanjem ugovora o osiguranju od profesionalne odgovornosti sa domaćim osiguravačem;
- 4) pribavljanjem garancije kod domaće banke.

U postupku za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga ne može se tražiti mišljenje profesionalnog ili strukovnog udruženja čiji su članovi stvarni ili potencijalni konkurenti pružaoce usluge.

Važenje saglasnosti za pružanje usluga

Član 10.

Saglasnost za pružanje usluga izdaje se bez prostornih i vremenskih ograničenja.

Saglasnost iz stava 1. ovog člana uključuje i mogućnost osnivanja zavisnih društava i obrazovanja ogranaka.

Pružalac usluge dužan je da u roku od sedam dana obavesti JEKT o osnivanju zavisnog društva u cilju obavljanja uslužne delatnosti za koju je dobio saglasnost, kao i o tome da više ne ispunjava neki od uslova za dobijanje saglasnosti.

Prostorno važenje saglasnosti za pružanje usluga može se zakonom ograničiti ako to nalaže javni interes.

Vremensko važenje saglasnosti za pružanje usluga može se zakonom ograničiti u sledećim slučajevima:

1) ako je neophodna redovna provera ispunjenosti uslova za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga, a kontinuirana ispunjenost tih uslova garantuje pružaocu usluga da će saglasnost biti obnovljena;

2) ako javni interes nalaže da se ograniči broj ovlašćenih pružalaca određene usluge, u skladu sa odredbama člana 11. ovog zakona;

3) ako javni interes nalaže da važenje saglasnosti bude vremenski ograničeno.

Ne smatra se da je saglasnost za pružanje usluga vremenski ograničena ako se može obnoviti besplatno i bez ponovne provere ispunjenosti uslova.

Ne smatra se da je saglasnost za pružanje usluga vremenski ograničena ako je propisan rok u kojem je pružalac usluga dužan da počne da obavlja uslužnu delatnost pošto je dobio saglasnost.

Javni poziv

Član 11.

Ako ograničenost prirodnih resursa ili tehničkih kapaciteta za obavljanje određene uslužne delatnosti nalaže da broj ovlašćenih pružalaca bude ograničen, saglasnost za pružanje usluge dobija se u transparentnom i nepristrasno sprovedenom postupku po javnom pozivu.

Saglasnost za pružanje usluge koja je dobijena u postupku po javnom pozivu ograničena je vremenski i ne može se obnoviti bez sprovođenja postupka iz stava 1. ovog člana. Učesnici u postupku po javnom pozivu su ravnopravni, a saglasnost koju su ranije imali ne može se računati kao prednost.

Prilikom utvrđivanja opštih kriterijuma za davanje saglasnosti na osnovu javnog poziva organ javne vlasti vodi računa o javnom interesu.

Vlada bliže uređuje postupak po javnom pozivu iz stava 1. ovog člana.

Postupak za dobijanje saglasnosti i rok za odlučivanje

Član 12.

Za prijem podnesaka u postupku za dobijanje saglasnosti nadležni su organ javne vlasti pred kojim se vodi postupak i nadležno ministarstvo preko JEKT-a. Nadležno ministarstvo je dužno da zahtev za dobijanje saglasnosti i ostale podneske koje je primilo preko JEKT-a prosledi organu javne vlasti bez odlaganja, a najkasnije sledećeg radnog dana.

Primalac je dužan da podnosiocu bez odlaganja potvrdi prijem podneska.

Nadležno ministarstvo je dužno da potvrdi i da je podnesak koji je primljen preko JEKT-a prosleđen nadležnom organu javne vlasti.

Zajedno sa potvrdom da je primio zahtev za dobijanje saglasnosti, organ javne vlasti odnosno nadležno ministarstvo preko JEKT-a dužno je da podnosioca zahteva obavesti o:

- 1) roku za odlučivanje po tom zahtevu;
- 2) pravnim lekovima na koje podnosilac zahteva ima pravo;

3) pravnim posledicama propuštanja organa javne vlasti da o zahtevu odluči u roku.

Ako podnesak ima formalni nedostatak koji sprečava da se po njemu postupi ili je nerazumljiv ili nepotpun, organ javne vlasti odnosno nadležno ministarstvo preko JEKT-a dužno je da bez odlaganja obavesti podnosioca zahteva o potrebi da uredi podnesak i o tome da rok za odlučivanje teče od dostavljanja urednog zahteva.

Odluka o zahtevu za dobijanje saglasnosti bez odlaganja se dostavlja podnosiocu zahteva, bez obzira na to da li je zahtev podnet neposredno organu javne vlasti ili nadležnom ministarstvu preko JEKT-a.

Organ javne vlasti dužan je da u roku od 30 dana od dana prijema odluči o urednom zahtevu za dobijanje saglasnosti. U složenim slučajevima organ javne vlasti može da produži ovaj rok, samo jednom i najviše za 30 dana. Odluka o produženju roka za odlučivanje proizvodi pravno dejstvo ako je dostavljena podnosiocu zahteva pre nego što je istekao rok koji se produžava.

Ako organ javne vlasti propusti rok za odlučivanje, smatra se da je zahtev za dobijanje saglasnosti usvojen u celini, osim ako je radi zaštite javnog interesa posebnim zakonom uređeno drugačije.

IV. SLOBODA PREKOGRANIČNOG PRUŽANJA USLUGA

Princip slobodnog prekograničnog pružanja usluga

Član 13.

Prekogranično pružanje usluga je slobodno.

Prekogranično pružanje usluge može se zakonom ograničiti samo ako je to neophodno za zaštitu javnog poretka, javne bezbednosti, javnog zdravlja ili životne sredine od stvarne i ozbiljne opasnosti.

Ograničenje iz stava 2. ovog člana propisuje se i tumači u skladu s principima:

- 1) nediskriminacije po osnovu države sedišta odnosno državljanstva pružaoca ili korisnika usluge;
- 2) srazmernosti ciljevima radi kojih je propisano.

Zabrana određenih ograničenja slobode prekograničnog pružanja usluga

Član 14.

Prekogranično pružanje usluga ne može se usloviti:

- 1) poslovnim nastanjivanjem na teritoriji Republike Srbije;
- 2) dobijanjem saglasnosti od organa javne vlasti, upisom u privredni registar ili članstvom u profesionalnom ili strukovnom udruženju ili organizaciji u Republici Srbiji, osim ako je to predviđeno propisom kojim se propisi Republike Srbije usaglašavaju sa pravom Evropske unije;
- 3) posedovanjem isprave na osnovu koje se utvrđuje identitet, koju izdaje organ javne vlasti u Republici Srbiji.

Pružaoocu usluge koji nema sedište u Republici Srbiji ne može se zabraniti da uspostavi odnosno koristi infrastrukturu potrebnu za obavljanje predmetne uslužne delatnosti.

Posebni uslovi u pogledu opreme i potrošnog materijala za obavljanje uslužne delatnosti propisuju se samo ako su neophodni za zaštitu javnog zdravlja odnosno za sprovođenje ili unapređenje bezbednosti i zdravlja na radu.

Prekogranično pružanje usluga na teritoriji Republike Srbije ne može se otežavati odnosno onemogućavati merama ili propisima koji podstiču korisnike usluga da usluge pribavljaju od pružalaca usluga sa sedištem na teritoriji Republike Srbije.

Prekogranično obavljanje uslužnih delatnosti samozaposlenih fizičkih lica ne može se usloviti zasnivanjem radnog odnosa. Samozaposleni se ne mogu staviti u neravnopravan položaj u odnosu na pravna lica ograničavanjem njihove ugovorne sposobnosti.

Izuzeci od zabrane ograničenja slobode prekograničnog pružanja usluga

Član 15.

Odredbe čl. 13. i 14. ovog zakona ne primenjuju se na:

1) uslugu koja je posebnim zakonom određena kao usluga od opšteg ekonomskog interesa, pod uslovom da je tim zakonom jasno i precizno određen predmet date usluge (predmet obaveze pružaoca usluge prema njenom korisniku), kao i javni interes za njeno obavljanje, naročito u delatnostima poštanskih usluga, snabdevanja električnom energijom, gasom i vodom, odvodnjavanja i tretmana otpada;

2) obavljanje poslova izvršitelja;

3) ulazak i boravak državljana trećih država (lica koja nisu državljani Republike Srbije ili država EEP) na teritoriji Republike Srbije;

4) autorska i srodna prava;

5) zakonsku javnobeležničku formu određenih pravnih poslova i izjava;

6) registraciju vozila koja su predmet lizinga odnosno dugoročnog zakupa po osnovu ugovora zaključenog izvan Republike Srbije;

7) merodavno pravo za ugovorne i vanugovorne obaveze;

8) pitanja uređena propisima koji se usaglašavaju sa posebnim propisima Evropske unije o:

(1) upućivanju zaposlenih u uslužnim delatnostima;

(2) zaštiti podataka o ličnosti;

(3) socijalnom osiguranju zaposlenih, samozaposlenih lica i njihovih porodica;

(4) slobodi obavljanja advokatske delatnosti;

(5) posebnim administrativnim uslovima za slobodno kretanje lica;

(6) regulisanim profesijama, kao i o uslužnoj delatnosti koju zbog njene prirode mogu da obavljaju samo lica koja ispunjavaju uslove za bavljenje odgovarajućom regulisanom profesijom;

(7) nadzoru i kontroli transporta otpada;

(8) reviziji finansijskih izveštaja.

Mere zaštite javnog zdravlja i životne sredine

Član 16.

U izuzetnim slučajevima, kada preti stvarna i ozbiljna opasnost po javno zdravlje ili životnu sredinu, državljaninu države EEP odnosno pravnom licu sa sedištem u državi EEP može se ograničiti sloboda pružanja usluga na teritoriji Republike Srbije, pokretanjem postupka i izricanjem mere u skladu sa zakonom radi sprečavanja ili otklanjanja date opasnosti.

Mera iz stava 1. ovog člana mora da bude srazmerna opasnosti koja preti i izriče se pod uslovom da:

- 1) u Evropskoj uniji nije izvršeno usklađivanje propisa o bezbednosti predmetne usluge;
- 2) izrečena mera obezbeđuje efikasniju zaštitu od mere koja se može preduzeti po pravu države sedišta pružaoca usluge;
- 3) država sedišta pružaoca usluge nije preduzela nikakve mere ili su mere koje je preduzela nedovoljne za otklanjanje opasnosti koja preti.

Organ javne vlasti može da izrekne meru iz stava 1. ovog člana samo ako je prethodno okončan postupak uzajamne pomoći iz člana 17. ovog zakona.

Odredba stava 3. ovog člana ne primenjuje se na postupak pred sudom.

Postupak uzajamne pomoći

Član 17.

Pre nego što izrekne meru iz člana 16. stav 1. ovog zakona, organ javne vlasti dužan je da zahteva od nadležnog organa države sedišta pružaoca usluge da preduzme mere radi sprečavanja ili otklanjanja opasnosti koja preti i da mu bez odlaganja dostavi sve potrebne podatke o pružaocu usluge, predmetnoj usluzi i okolnostima slučaja.

Kada organ javne vlasti Republike Srbije primi zahtev iz stava 1. ovog člana u vezi s pružaocem usluge sa sedištem u Republici Srbiji, dužan je da nadležnom organu države EEP bez odlaganja dostavi sve tražene podatke, kao i da ga obavesti o izrečenim merama, odnosno o merama koje mogu da se izreknu po pravu Republike Srbije.

Pre nego što izrekne meru iz člana 16. stav 1. ovog zakona, a pošto primi podatke iz stava 1. ovog člana, organ javne vlasti dužan je da obavesti nadležni organ države sedišta pružaoca usluge i Evropsku komisiju o razlozima zbog kojih smatra da:

- 1) mera koju je preduzela država sedišta pružaoca usluge, odnosno mera koja može da se preduzme po njenom pravu, nije adekvatna;
- 2) mera koja može da se izrekne po pravu Republike Srbije ispunjava uslove iz člana 16. stav 2. ovog zakona.

Organ javne vlasti može da izrekne meru iz člana 16. stav 1. ovog zakona po isteku roka od 15 dana od dana kada su država sedišta pružaoca usluge i Evropska komisija primile obaveštenje iz stava 3. ovog člana. Organ javne vlasti dužan je da postupi po odluci Evropske komisije kojom se utvrđuje da mera koja može da se izrekne po pravu Republike Srbije nije u skladu s propisima Evropske unije, kao i kojom se zahteva od Republike Srbije da se uzdrži od izricanja, odnosno da obustavi sprovođenje pomenute mere.

U hitnim slučajevima, kada preti neposredna opasnost po javno zdravlje ili životnu sredinu, organ javne vlasti može da izrekne meru iz člana 16. stav 1. ovog zakona pre okončanja postupka uzajamne pomoći.

U slučaju iz stava 5. ovog člana organ javne vlasti dužan je da bez odlaganja obavesti Evropsku komisiju i nadležni organ države sedišta pružaoca usluge o izrečenoj meri i razlozima zbog kojih smatra da se radi o hitnom slučaju.

V. PRAVA KORISNIKA USLUGA

Slobodno korišćenje usluga i pravo na obaveštenost

Član 18.

Korisnici usluga slobodno i pod jednakim uslovima koriste usluge na teritoriji Republike Srbije.

Korisnici usluga imaju pravo na obaveštenost o opštim uslovima pod kojima se u državama EEP pružaju i koriste usluge, radi donošenja razumnih ekonomskih odluka o prekograničnom korišćenju usluga.

Zabrana diskriminacije

Član 19.

Zabranjena je diskriminacija korisnika usluga po osnovu:

- 1) države sedišta odnosno državljanstva, prebivališta ili boravišta korisnika;
- 2) države sedišta odnosno državljanstva pružaoca, čiju uslugu koristi ili namerava da koristi.

Prekogranično korišćenje usluge ne može da se uslovi dobijanjem saglasnosti od organa javne vlasti, odnosno davanjem izjave pred tim organom, osim ako se isto zahteva za korišćenje te usluge kada je pružalac usluge poslovno nastanjen u Republici Srbiji.

Zabranjeno je da se korisniku usluge onemogući ili oteža dobijanje finansijske pomoći za pribavljanje određene usluge, zbog toga što pružalac usluge nema sedište u Republici Srbiji, odnosno zbog mesta pružanja usluge.

Opšti uslovi poslovanja pružaoca usluge mogu da sadrže posebne uslove za korišćenje usluga s obzirom na državljanstvo, prebivalište ili boravište korisnika usluge samo ako za to postoje opravdani razlozi.

Dužnost obaveštavanja korisnika usluga

Član 20.

Nadležno ministarstvo dužno je da korisnicima usluga omogući da, na zahtev, preko JEKT-a lako pristupe tačnim i potpunim informacijama od značaja za prekogranično korišćenje usluga.

Informacije iz stava 1. ovog člana odnose se na:

- 1) uslove koje pružaoci usluga moraju da ispune u državi EEP, a posebno uslove koji se odnose na zaštitu potrošača;
- 2) pravna sredstva i postupke za ostvarivanje i zaštitu prava korisnika usluga kada pružalac usluge nema sedište u Republici Srbiji;
- 3) organizacije i udruženja koja pružaju praktičnu pomoć korisnicima usluga u državama EEP, kao i način na koji korisnik usluge stupa u neposredan kontakt s njima.

Nadležno ministarstvo pribavlja informacije od značaja za prekogranično korišćenje usluga u postupku administrativne saradnje sa nadležnim organima država EEP iz člana 29. ovog zakona.

VI. BEZBEDNOST I KVALITET USLUGA

Obavezno predugovorno obaveštavanje korisnika usluge

Član 21.

U cilju održavanja i unapređenja bezbednosti i kvaliteta usluga, pružalac usluge dužan je da korisniku usluge blagovremeno, jasno i pregledno stavi na raspolaganje potpune podatke iz člana 22. ovog zakona.

Pružalac usluge dužan je da obavezu iz stava 1. ovog člana izvrši pre zaključenja ugovora, odnosno pre početka pružanja usluge, ako se ugovor ne zaključuje u pisanoj formi.

Pružalac usluge izvršava obavezu iz stava 1. ovog člana na jedan od sledećih načina:

1) stavljanjem na raspolaganje korisniku usluge podataka iz člana 22. ovog zakona na mestu zaključenja ugovora, odnosno na mestu pružanja usluge ako se ugovor ne zaključuje u pisanoj formi, tako da mu budu lako dostupni;

2) predajom korisniku usluge informacionog materijala koji sadrži detaljan opis usluge, sve podatke iz člana 22. ovog zakona, kao i podatke iz člana 23. ovog zakona koje je korisnik zahtevao;

3) dostavljanjem korisniku usluge elektronske adrese na kojoj su lako dostupni svi podaci iz člana 22. ovog zakona.

Ako pružalac usluge ne ispuní obavezu iz stava 1. ovog člana, korisnik usluge može da zahteva poništenje ugovora. Pravo da se zahteva poništenje ugovora prestaje istekom jedne godine od dana njegovog zaključenja.

Predmet obaveznog predugovornog obaveštavanja

Član 22.

Pružalac usluge dužan je da korisniku usluge stavi na raspolaganje sledeće podatke:

1) ime pružaoca usluge, status, pravnu formu, adresu sedišta, adresu za prijem pošte, broj telefona i, po mogućnosti, broj faksa i adresu za prijem elektronske pošte;

2) ako je pružalac usluge upisan u javni registar, naziv registra i matični broj, odnosno drugi podatak za pouzdanu identifikaciju pružaoca usluge u tom registru;

3) ako se za pružanje date usluge zahteva saglasnost organa javne vlasti, osnovne podatke o tom organu ili JEKT-u, njihovim nadležnostima, kao i načinu na koji se stupa u neposredan kontakt s njima;

4) ako je pružalac usluge poreski obveznik poreza na dodatu vrednost, njegov poreski identifikacioni broj;

5) za regulisane profesije, profesionalnu kvalifikaciju pružaoca usluge i državu u kojoj je stečena odnosno priznata, kao i profesionalno ili strukovno udruženje ili organizaciju kod kojih je pružalac usluge upisan u imenik odnosno registar;

6) opšte uslove poslovanja pružaoca usluge, ako postoje;

7) ugovaranje merodavnog prava ili nadležnosti suda odnosno arbitraže, ako je predviđeno;

8) garanciju, ako postoji;

9) cenu usluge, ako je unapred određena;

10) osnovna obeležja usluge, ako nisu očigledna;

11) opasna svojstva usluge iz člana 24. stav 1. ovog zakona;

12) ako pružalac usluge ima zakonsku obavezu da se osigura od profesionalne odgovornosti, odnosno da korisniku usluge pruži odgovarajuće sredstvo obezbeđenja, osnovne podatke o osiguravaču odnosno davaocu obezbeđenja, kao i načinu na koji se stupa u neposredan kontakt s njima;

13) o načinu na koji korisnik usluge može da izjavi reklamaciju u slučaju da usluga koja mu je pružena nije saobrazna onome što je ugovoreno, kao i postupku rešavanja reklamacije.

Na postupak rešavanja reklamacije iz stava 1. tačka 13) ovog člana shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje zaštita potrošača.

Predugovorno obaveštavanje na zahtev korisnika

Član 23.

Pružalac usluge dužan je da korisniku usluge na zahtev stavi na raspolaganje i sledeće podatke:

1) cenu usluge koju pružalac nema u redovnoj ponudi, ali u okviru svoje delatnosti može da je pruži na zahtev korisnika usluge;

2) ako cena ne može da se utvrdi unapred, način na koji korisnik usluge može pouzdano da je izračuna;

3) za regulisane profesije, opšte akte kojima je regulisana profesija uređena u zemlji sedišta pružaoca usluge, kao i način na koji se pristupa tim aktima;

4) kodifikovana pravila struke i kodeks poslovne etike koji obavezuju pružaoca usluge i elektronsku adresu na kojoj su dostupni, uz navođenje jezika na kojem su raspoloživi;

5) mešovite usluge koje pružalac usluga takođe obavlja, a koje su neposredno povezane s predmetnom uslugom, druge pružaoce sa kojima ih obavlja, kao i preduzete mere za sprečavanje sukoba interesa;

6) osnovne podatke o vansudskom rešavanju sporova pri profesionalnom, strukovnom ili trgovačkom udruženju ili organizaciji u koju je učlanjen pružalac usluga, odnosno prema kodifikovanim pravilima struke ili kodeksu poslovne etike koji ga obavezuju, kao i način na koji se pristupa detaljnim podacima o vansudskom rešavanju sporova;

7) druge informacije o svojstvima usluge koju pružalac nudi.

Obavezno osiguranje od odgovornosti

Član 24.

Pružalac usluge dužan je da zaključi ugovor o obaveznom osiguranju od odgovornosti ili da pruži drugo obezbeđenje za obavezu naknade štete, ako određena uslužna delatnost pri normalnom obavljanju neposredno izaziva povećanu opasnost od smrti, telesne povrede ili oštećenja zdravlja korisnika usluge ili trećeg lica ili pretili da ozbiljno naruši imovinsko stanje korisnika usluge.

Vlada utvrđuje listu usluga koje se smatraju opasnim u smislu stava 1. ovog člana.

Pri ostvarivanju prava na poslovno nastanjivanje u Republici Srbiji, smatra se da je pružalac usluge sa sedištem u državi EEP ispunio obavezu iz stava 1. ovog člana, ako se već osigurao od odgovornosti odnosno dao dovoljno sredstvo obezbeđenja u državi EEP. Postojanje osiguranja od odgovornosti odnosno dovoljnog obezbeđenja pružalac usluge može da dokazuje ispravom koja mu je izdata u državi EEP, u skladu s odredbama člana 5. ovog zakona.

Ako osiguranje odnosno sredstvo obezbeđenja koje pružalac usluge sa sedištem u državi EEP ima, samo delimično pokriva rizik odgovornosti za štetu od opasne usluge, dužan je za pruži dovoljno obezbeđenje za rizik koji nije pokriven.

Obezbeđenje po sudskoj odluci

Član 25.

Kada sud u postupku obezbeđenja obaveže pružaoca usluge sa sedištem u državi EEP da obezbedi ispunjenje svoje obaveze, dužan je da prihvati dovoljno sredstvo obezbeđenja iz države EEP.

Poslovna komunikacija regulisanih profesija

Član 26.

Lice koje se bavi regulisanom profesijom ima pravo da promoviše svoje usluge i dobar poslovni ugled, u skladu s pravilima struke i profesionalne etike, na način koji odgovara prirodi date regulisane profesije, čuvajući poslovnu tajnu i dostojanstvo, samostalnost i nezavisnost svoje profesije.

Ako to nalaže javni interes, poslovna komunikacija lica koja se bave određenom regulisanom profesijom može da se ograniči pravilima struke odnosno kodeksom poslovne etike, na srazmeran i nediskriminatoran način.

Propisi kojima se uređuje poslovna komunikacija regulisane profesije usklađuju se sa odredbama ovog zakona.

Mešovite usluge

Član 27.

Pružanje mešovityh usluga je slobodno.

Lica koja se bave regulisanim profesijama, kao i lica koja obavljaju poslove akreditacije, izdavanja sertifikata, tehničkog nadzora, ispitivanja ili testiranja, mogu da učestvuju u pružanju mešovityh usluga pod sledećim uslovima:

- 1) da ne postoji sukob interesa odnosno nespojivost određenih delatnosti;
- 2) da je osigurana samostalnost i nezavisnost uslužne delatnosti za koju je zakonom propisano da je samostalna i nezavisna;
- 3) da su pravila struke i profesionalne etike, a naročito pravila o profesionalnoj tajni, koja obavezuju pružaoce mešovityh usluga, međusobno usklađena.

Slobodno pružanje mešovityh usluga može da se ograniči zakonom, na srazmeran i nediskriminatoran način, radi poštovanja uslova iz stava 2. ovog člana.

Politika kvaliteta i bezbednosti usluga

Član 28.

Republika Srbija preduzima mere i aktivnosti radi ostvarivanja dugoročnog cilja obezbeđenja sistemskih uslova za unapređenje bezbednosti i kvaliteta usluga koje se pružaju na njenoj teritoriji, kao što su:

1) mere i aktivnosti kojima podstiče pružaoce usluga da samostalno održavaju i unapređuju kvalitet svojih usluga, tako što pristupaju sistemima nezavisne sertifikacije, odnosno donose povelje kvaliteta ili pristupaju takvim poveljama;

2) obaveštavanje pružalaca i korisnika usluga o značenju i uslovima za dobijanje različitih oznaka kvaliteta u uslužnim delatnostima;

3) mere i aktivnosti kojima podstiče profesionalna i strukovna udruženja i organizacije, kao i udruženja i saveze udruženja za zaštitu potrošača, na saradnju s profesionalnim, strukovnim i potrošačkim organizacijama iz država EEP, radi kontrole, očuvanja i unapređenja bezbednosti i kvaliteta usluga;

4) mere i aktivnosti kojima podstiče razvoj sistema nezavisnog ocenjivanja kvaliteta usluga i sertifikacije pružalaca usluga.

VII. ADMINISTRATIVNA SARADNJA

Obaveza administrativne saradnje

Član 29.

U cilju kontrole, očuvanja i unapređenja kvaliteta i bezbednosti usluga, kao i nadzora nad radom pružalaca usluga u pravnom prometu, Republika Srbija pristupa IMI sistemu za administrativnu saradnju i elektronsku razmenu podataka s državama EEP.

Organi javne vlasti Republike Srbije dužni su da putem IMI sistema sarađuju s nadležnim organima država EEP, a naročito da:

1) razmenjuju podatke od značaja za kontrolu, očuvanje i unapređenje kvaliteta i bezbednosti usluga sa nadležnim organima država EEP;

2) učestvuju u postupku uzajamne pomoći iz člana 17. ovog zakona;

3) na obrazloženi zahtev nadležnog organa države EEP u razumnom roku dostave podatke o pružaocu usluge ili o usluzi;

4) na obrazloženi zahtev nadležnog organa države EEP u razumnom roku sprovedu inspekcijski ili drugi oblik nadzora ili kontrole u skladu sa zakonom;

5) obaveste bez odlaganja nadležni organ države EEP o preprekama za postupanje po primljenom zahtevu, radi dalje saradnje na otklanjanju tih prepreka;

6) omoguće nadležnim organima države EEP uvid u registre pružalaca usluga pod uslovima koji važe za domaće organe javne vlasti;

7) obaveste Evropsku komisiju o tome da nadležni organ države EEP ne ispunjava obavezu saradnje u okviru IMI sistema.

Organ javne vlasti dužan je da informacije koje je dobio putem IMI sistema koristi samo za one svrhe za koje ih je zahtevao.

Nadležno ministarstvo je nacionalni koordinator koji obavlja poslove koordinacije rada organa javne vlasti Republike Srbije u IMI sistemu.

Vlada uređuje sprovođenje administrativne saradnje i elektronske razmene podataka sa državama EEP putem IMI sistema, a posebno saradnju u vezi sa

nadzorom nad pružanjem usluga i preduzimanjem mera upozorenja, kao i rad nacionalnog koordinatora iz stava 4. ovog člana.

Saradnja i razmena podataka iz stava 1. ovog člana uređuje se i obavlja u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Nadzor nad pružaocima usluga sa sedištem u Republici Srbiji

Član 30.

Organi javne vlasti Republike Srbije u skladu sa zakonom vrše nadzor i kontrolu poslovanja pružalaca usluga sa sedištem u Republici Srbiji, uključujući njihovo prekogranično pružanje usluga, kao i slučajeve kada poslovanje ovih lica u Republici Srbiji prethodi da izazove ili je izazvalo štetu u državi EEP.

Kada nadzor i kontrola iz stava 1. ovog člana podrazumeva preduzimanje materijalnih radnji na teritoriji države EEP, organ javne vlasti putem IMI sistema zahteva od nadležnog organa države EEP da preduzme te radnje.

Nadzor nad pružaocima usluga sa sedištem u Republici Srbiji na zahtev države EEP

Član 31.

Pored nadzora i kontrole iz člana 30. ovog zakona, nadzor i kontrola poslovanja pružalaca usluga sa sedištem u Republici Srbiji sprovodi se na obrazloženi zahtev nadležnog organa države EEP.

Organ javne vlasti dužan je da putem IMI sistema, na obrazloženi zahtev nadležnog organa države EEP, u najkraćem roku dostavi podatke o pružaocu usluge sa sedištem u Republici Srbiji, uključujući:

- 1) potvrdu da predmetni pružalac usluge ima sedište u Republici Srbiji;
- 2) potvrdu da predmetni pružalac usluge, prema saznanjima organa javne vlasti, obavlja svoju delatnost u skladu sa zakonom.

Organ javne vlasti dužan je da u razumnom roku na obrazloženi zahtev nadležnog organa države EEP sprovede nadzor, uključujući inspekcijski nadzor, odnosno da preduzme druge mere u skladu sa zakonom prema pružaocu usluge sa sedištem u Republici Srbiji, kao i da putem IMI sistema obavesti nadležni organ države EEP o sprovedenom nadzoru odnosno o preduzetim merama.

Pri izvršavanju obaveze iz stava 3. ovog člana, organ javne vlasti preduzima mere u skladu sa zakonom, koje po njegovoj proceni najbolje odgovaraju razlozima zbog kojih mu se obratio nadležni organ države EEP.

Nadzor nad pružaocima usluga sa sedištem u državi EEP

Član 32.

Organi javne vlasti Republike Srbije vrše nadzor i kontrolu poslovanja pružalaca usluga sa sedištem u državi EEP, koji pružaju usluge na teritoriji Republike Srbije, u skladu sa zakonom.

Postupanje organa javne vlasti iz stava 1. ovog člana:

- 1) ne sme da bude diskriminatorno po osnovu države sedišta pružaoca usluge;
- 2) mora da bude srazmerno razlozima zbog kojih se vrše nadzor i kontrola.

Organi javne vlasti Republike Srbije vrše nadzor i kontrolu prekograničnog pružanja usluga na teritoriji Republike Srbije u skladu s odredbama čl. 13, 14. i 15. ovog zakona.

Nadzor nad pružaocima usluga sa sedištem u državi EEP na zahtev države sedišta

Član 33.

Pored nadzora i kontrole iz člana 32. ovog zakona, nadzor i kontrola poslovanja pružalaca usluga sa sedištem u državi EEP, koji pružaju usluge na teritoriji Republike Srbije, sprovodi se na obrazloženi zahtev nadležnog organa države sedišta.

Organ javne vlasti dužan je da u razumnom roku na obrazloženi zahtev nadležnog organa države EEP sprovede nadzor uključujući i inspekcijski nadzor, odnosno da preduzme druge mere u skladu sa zakonom prema pružaocu usluge sa sedištem u toj državi, kao i da putem IMI sistema obavesti nadležni organ države EEP o sprovedenom nadzoru odnosno o preduzetim merama.

Pri izvršavanju obaveze iz stava 2. ovog člana, organ javne vlasti preduzima mere u skladu sa zakonom, koje po njegovoj proceni najbolje odgovaraju razlozima zbog kojih mu se obratio nadležni organ države EEP.

Mere upozorenja

Član 34.

Ako organ javne vlasti utvrdi da način obavljanja uslužne delatnosti ili određene radnje pružaoca usluge koji ima sedište u Republici Srbiji ili državi EEP, a pruža usluge u državi EEP ili na teritoriji Republike Srbije, ugrožavaju ili prete da ugroze javno zdravlje ili životnu sredinu, dužan je da putem IMI sistema bez odlaganja o tome obavesti sve države EEP i Evropsku komisiju.

Razmena podataka o poslovnom ugledu pružalaca usluga

Član 35.

Na obrazloženi zahtev nadležnog organa države EEP, organ javne vlasti dužan je da putem IMI sistema u razumnom roku dostavi podatke od neposrednog značaja za ocenu stručnosti i dobre poslovne prakse pružaoca usluge, te da obavesti pružaoca usluge o izvršenom dostavljanju.

Organ javne vlasti putem IMI sistema podnosi obrazloženi zahtev nadležnom organu države EEP za dostavljanje podataka od neposrednog značaja za ocenu stručnosti i dobre poslovne prakse pružaoca usluge.

Na obrazloženi zahtev nadležnog organa države EEP, organ javne vlasti putem IMI sistema dostavlja podatke o odluci koja je doneta, odnosno sankciji koja je izrečena u disciplinskom, prekršajnom ili krivičnom postupku, uz navođenje propisa koji su primenjeni, samo ako je predmetna odluka od neposrednog značaja za ocenu stručnosti i dobre poslovne prakse pružaoca usluge i ako je postala pravnosnažna i izvršna. U ostalim slučajevima, na obrazloženi zahtev nadležnog organa države EEP organ javne vlasti dostavlja podatke o tome da li su izjavljeni pravni lekovi i o vremenu koje je redovno potrebno za donošenje pravnosnažne i izvršne odluke.

VIII. NADZOR

Nadležnost za nadzor

Član 36.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona vrši nadležno ministarstvo.

Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona vrši nadležno ministarstvo preko tržišnih inspektora, kao i druga ministarstva u skladu sa svojim delokrugom preko odgovarajućih inspektora.

Ovlašćenja inspektora

Član 37.

U vršenju inspekcijskog nadzora iz člana 36. stav 2. ovog zakona, inspektor proverava da li je pružalac usluge:

- 1) obavljao uslužnu delatnost na teritoriji Republike Srbije bez propisane saglasnosti iz člana 8. stav 2. ovog zakona;
- 2) propustio da u roku od sedam dana obavesti JEKT o osnivanju zavisnog društva u cilju obavljanja uslužne delatnosti za koju je dobio saglasnost, suprotno članu 10. stav 3. ovog zakona;
- 3) propustio da u roku od sedam dana obavesti JEKT o tome da više ne ispunjava neki od uslova za dobijanje saglasnosti, suprotno članu 10. stav 3. ovog zakona;
- 4) obavljao uslužnu delatnost na način koji diskriminiše korisnika usluga po osnovu sedišta odnosno državljanstva, prebivališta ili boravišta, suprotno članu 19. stav 1. tačka 1) ovog zakona;
- 5) propisao diskriminatornu odredbu u opštim uslovima poslovanja, suprotno članu 19. stav 4. ovog zakona;
- 6) propustio da korisniku usluge stavi na raspolaganje podatke iz člana 22. ovog zakona na način propisan u članu 21. stav 3. ovog zakona;
- 7) propustio da korisniku usluge, na zahtev, stavi na raspolaganje podatke iz člana 23. ovog zakona;
- 8) propustio da zaključi ugovor o obaveznom osiguranju od odgovornosti, odnosno da pruži dovoljno obezbeđenje za obavezu naknade štete u skladu sa članom 24. st. 1. i 4. ovog zakona;
- 9) promovisao svoje usluge ili dobar poslovni ugled protivno pravilima struke, odnosno kodeksima poslovne etike;
- 10) učestvovao u pružanju mešovite usluge u suprotnosti sa zakonom;
- 11) propustio da postupi po nalogu u smislu stava 2. ovog člana.

Ako utvrdi nepravilnost iz stava 1. tač. 1) - 5), 8) i 10) ovog člana, inspektor donosi rešenje kojim nalaže način i rok za njeno otklanjanje.

Ako utvrdi nepravilnost iz stava 1. tačka 9) ovog člana, inspektor inicira pokretanje postupka pred profesionalnim ili strukovnim udruženjem koje je usvojilo pravila struke, odnosno kodekse poslovne etike ili organizacijom, koja je usvojila pravila struke, odnosno kodekse poslovne etike.

Protiv rešenja inspektora dopuštena je žalba, koja se podnosi nadležnom ministru u roku od osam dana od dana prijema rešenja.

Ako utvrdi nepravilnost iz stava 1. tač. 6), 7) ili 11) ovog člana, inspektor izdaje prekršajni nalog u skladu sa zakonom kojim se uređuje izdavanje prekršajnog naloga.

IX. KAZNENE ODREDBE

Prekršajna odgovornost

Član 38.

Novčanom kaznom u iznosu od 300.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) propusti da u roku od sedam dana obavesti JEKT o osnivanju zavisnog društva u cilju obavljanja uslužne delatnosti za koju je dobio saglasnost, suprotno članu 10. stav 3. ovog zakona;

2) propusti da u roku od sedam dana obavesti JEKT o tome da više ne ispunjava neki od uslova za dobijanje saglasnosti, suprotno članu 10. stav 3. ovog zakona;

3) obavlja uslužnu delatnost na način koji diskriminiše korisnika usluga po osnovu sedišta odnosno državljanstva, prebivališta ili boravišta, suprotno članu 19. ovog zakona;

4) ne zaključi ugovor o obaveznom osiguranju od odgovornosti, odnosno ne pruži dovoljno obezbeđenje za obavezu naknade štete u skladu sa članom 24. st. 1. i 4. ovog zakona;

5) promovise svoje usluge ili dobar poslovni ugled suprotno članu 26. stav 1. ovog zakona;

6) učestvuje u pružanju mešovite usluge suprotno članu 27. stav 2. ovog zakona.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se fizičko lice ili odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 150.000 dinara.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 500.000 dinara.

Novčane kazne u fiksnom iznosu

Član 39.

Novčanom kaznom u iznosu od 100.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) korisniku usluge ne stavi na raspolaganje podatke iz člana 22. ovog zakona na način propisan u članu 21. stav 3. ovog zakona;

2) korisniku usluge, na zahtev, ne stavi na raspolaganje podatke iz člana 23. ovog zakona;

3) ne postupi po rešenju inspektora iz člana 37. stav 2. ovog zakona.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se fizičko lice ili odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 10.000 dinara.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 50.000 dinara.

X. PRELAZNE I ZAVRŠNA ODREDBA

Donošenje propisa na osnovu ovog zakona

Član 40.

Podzakonski akti koji se donose na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona biće doneti u roku od godinu dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Propisi iz člana 4. stav 1. i člana 26. stav 3. ovog zakona uskladiće se sa ovim zakonom do dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

Pružaoци usluga dužni su da svoje opšte akte usklade sa ovim zakonom do dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

Razvojne etape JEKT-a

Član 41.

U roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona nadležno ministarstvo dužno je da uspostavi JEKT.

Do početka primene ovog zakona nadležno ministarstvo preko JEKT-a obavlja poslove besplatnog obaveštavanja zainteresovanih lica o uslovima i postupcima za ostvarivanje prava na poslovno nastanjivanje, odnosno za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga u Republici Srbiji.

Stupanje na snagu

Član 42.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, osim odredaba člana 5. i čl. 7-39. ovog zakona, koje se primenjuju od dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 97. stav 1. tačka 6) Ustava Republike Srbije, gde stoji da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje jedinstveno tržište, pravni položaj privrednih subjekata, sistem obavljanja pojedinih privrednih delatnosti i ekonomske odnose s inostranstvom, tački 7) istog stava, gde je propisano da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje obligacione odnose i u tački 17) istog stava, u kojoj je propisano da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje druge odnose od interesa za Republiku Srbiju.

II. RAZLOZI I CILJEVI DONOŠENJA ZAKONA

Potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju Republika Srbija je na sebe prihvatila obavezu da postepeno uskladi domaće zakonodavstvo s pravnim tekovinama Evropske unije. Sporazumom je predviđeno da se već u prvoj fazi harmonizacije u domaće pravo transponuju osnovni elementi pravnih tekovina vezani za unutrašnje tržište i uopšte za trgovinu. Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju stupio je na snagu 1. septembra 2013, a pristupni pregovori Republike Srbije i Evropske unije zvanično su počeli u januaru 2014. Nakon toga, u julu 2014, Srbija je usvojila program usklađivanja domaćeg zakonodavstva s pravnim tekovinama Evropske unije. Tim novim programom je, između ostalog, predviđeno da se donese jedan krovni zakon o uslugama, kojim bi se u nacionalno pravo transponovala Direktiva 2006/123/EZ o uslugama na unutrašnjem tržištu (u daljem tekstu: Direktiva o uslugama).

Direktiva o uslugama ima za cilj da se iz nacionalnih prava država članica eliminišu pravila koja otežavaju odnosno onemogućavaju ostvarivanje slobode kretanja usluga na jedinstvenom tržištu. U tom smislu Direktiva o uslugama predstavlja sredstvo za horizontalnu deregulaciju odnosno negativnu integraciju sektora uslužnih delatnosti.

Razlozi za donošenje ovog zakona su brojni. U formalnom smislu, to je svakako imperativ da se poštuje obaveza koju je Republika Srbija na sebe preuzela Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju. U supstancijalnom smislu, ukidanje nacionalnih barijera za korišćenje slobode poslovnog nastanjivanja i slobode prekograničnog pružanja usluga treba da doprinese razvoju uslužnog sektora u Republici Srbiji i da odigra presudnu ulogu u integrisanju domaćeg tržišta usluga u jedinstveno tržište Evropskog ekonomskog prostora (u daljem tekstu EEP). Sama Direktiva o uslugama, u alineji 1 Preambule, predviđa da liberalizacija sektora usluga kroz uklanjanje nacionalnih prepreka za slobodno kretanje usluga treba i sme da se ostvari samo na način koji obezbeđuje osnovne ciljeve same integracije, što obuhvata ravnomeran i održiv ekonomski i socijalni napredak, visok stepen zaposlenosti i socijalne zaštite, ravnopravnost polova, konkurentnost, zaštitu životne sredine, održiv rast, podizanje životnog standarda, te podsticanje ekonomske i socijalne kohezije.

U ciljeve ovog zakona ubrajaju se:

- 1) usaglašenost prava Republike Srbije s pravom Evropske unije u oblasti slobode pružanja usluga;
- 2) podsticanje privrednog rasta putem liberalizacije tržišta usluga;
- 3) uspostavljanje normativnog okvira kojim se garantuje i štiti pravo na poslovno nastanjivanje;

- 4) uspostavljanje normativnog okvira kojim se garantuje i štiti sloboda prekograničnog pružanja usluga;
- 5) uspostavljanje normativnog okvira kojim se garantuju i štite prava korisnika usluga;
- 6) uspostavljanje normativnog okvira kojim se održava, unapređuje i štiti visok stepen bezbednosti i kvaliteta pruženih usluga;
- 7) osnivanje i uspostavljanje Jedinствene elektronske kontaktne tačke (u danjem tekstu JEKT), to jest državnog elektronskog servisa putem kojeg sva zainteresovana lica mogu besplatno da se obaveste o uslovima i postupcima za ostvarivanje prava na poslovno nastanjivanje odnosno za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga u Republici Srbiji, a u potonjim fazama razvoja JEKT-a i elektronsko sprovođenje upravnih postupaka od značaja za sektor usluga;
- 8) pojednostavljenje upravnih postupaka od značaja za sektor usluga u kontekstu prava na poslovno nastanjivanje i slobode prekograničnog pružanja usluga u Republici Srbiji;
- 9) uspostavljanje normativnog okvira za administrativnu saradnju s državama Evropskog ekonomskog prostora;
- 10) podsticanje samoregulacije u uslužnim delatnostima kroz rad profesionalnih i strukovnih udruženja i organizacija u cilju očuvanja i unapređenja bezbednosti i kvaliteta usluga na tržištu Republike Srbije.

Direktiva o uslugama ima za cilj deregulaciju to jest ukidanje uslova za obavljanje određenih uslužnih delatnosti, odnosno uslova za dobijanje saglasnosti za pružanje određenih usluga, kojima se u nacionalnom pravu države članice neopravdano ograničavaju slobode poslovnog nastanjivanja i prekograničnog pružanja usluga. Međutim, uslužne delatnosti koje su predmet Direktive o uslugama nisu uređene jednim posebnim propisom u Republici Srbiji, već se na njih primenjuje Zakon o trgovini i opšti propisi kojima je uređeno pravo na poslovno nastanjivanje. Primera radi, tu spadaju Zakon o privrednim društvima („Službeni glasnik RS”, br. 36/11, 99/11, 83/14 – dr. zakon, 5/15 i 44/18), te Zakon o postupku registracije u Agenciji za privredne registre, („Službeni glasnik RS”, br. 99/11 i 83/14). Pored toga, na predmetne uslužne delatnosti primenjuje se u čitav niz sektorskih zakona, uključujući, primera radi: Zakon o advokaturi, („Službeni glasnik RS”, br. 31/11 i 24/12 –US); Zakon o bezbednosti i zdravlju na radu, („Službeni glasnik RS”, br. 11/05, 91/15 i 113/17-dr.zakona); Zakon o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti, („Službeni glasnik RS”, br. 36/09, 88/10, 38/15, 113/17 i 113/17-dr.zakon); Zakon o zadrugama, („Službeni glasnik RS”, broj 112/15); Zakon o reviziji, („Službeni glasnik RS”, br. 62/13 i 30/18); Zakon o planiranju i izgradnji, („Službeni glasnik RS”, br. 72/09, 81/09 - ispravka, 64/10- US, 24/11, 121/12, 42/13-US, 50/13-US, 98/13-US, 132/14 i 145/14); Zakon o veterinarstvu, („Službeni glasnik RS”, br. 91/05, 30/10 i 93/12); Zakon o turizmu, („Službeni glasnik RS”, br. 36/09, 88/10, 99/11 – dr. zakon, 93/12 i 84/15); Zakon o tehničkim zahtevima za proizvode i ocenjivanju usaglašenosti, („Službeni glasnik RS”, broj 36/09); Zakon o posredovanju u prometu i zakupu nepokretnosti, („Službeni glasnik RS”, br. 95/13 i 41/18). Ni prekogranično pružanje usluga nije u Srbiji posebno uređeno.

Iz ovoga proizlazi da donošenje krovnog zakona kojim se u pravni sistem Republike Srbije transponuje Direktiva o uslugama predstavlja tek prvi korak ka njenoj punoj implementaciji. Nakon usvajanja ovog zakona biće neophodno da se ukinu određene odredbe jednog broja sektorskih zakona koje, u suprotnosti s Direktivom o uslugama i zakonom kojim se ta direktiva transponuje u srpsko pravo, na neopravdan način otežavaju ili onemogućavaju ostvarivanje slobode kretanja

usluga, to jest poslovnog nastanjivanja i prekograničnog bavljenja uslužnim delatnostima.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

UVODNE ODREDBE (čl. 1–5)

Uvodnim odredbama Predloga zakona o uslugama određuje se predmet ovog zakona, značenje pojedinih izraza koji se koriste, obuhvat primene i njegov odnos prema drugim zakonima, kao i dokazivanje ispunjenosti uslova za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga u Republici Srbiji. Ovo poslednje pitanje tiče se kako ostvarivanja prava na poslovno nastanjivanje, tako i slobode prekograničnog pružanja usluga, pa je iz nomotehničkih razloga izdvojeno među uvodne odredbe.

Član 1.

Utvrđen je predmet ovog zakona, što obuhvata: pravo na poslovno nastanjivanje, slobodu prekograničnog pružanja usluga, garancije visokog stepena bezbednosti i kvaliteta usluga, uspostavljanje Jedinственe elektronske kontaktne tačke, prava korisnika usluga, administrativnu saradnja s državama EEP, nadzor nad sprovođenjem zakona, te druga pitanja od značaja za pravo na poslovno nastanjivanje i slobodu prekograničnog pružanja usluga. Pod državama EEP misli se na države koje su potpisale i ratifikovale Ugovor o Zajedničkom evropskom ekonomskom prostoru (*Agreement on the European Economic Area*). Tu dolazi 28 zemalja članica EU i tri od četiri članice Evropske asocijacije za slobodnu trgovinu (u EFTA) koje nisu istovremeno i članice EU (Island, Lihtenštajn i Norveška; Švajcarska je potpisala ovaj ugovor, ali ga nije ratifikovala).

Član 2.

Utvrđena su značenja pojedinih izraza koji se koriste u zakonu (stav 1.). Poslovno nastanjivanje je stvarno obavljanje uslužne privredne delatnosti, bez vremenskog ograničenja i putem stalne infrastrukture (tačka 1); sedište je mesto iz koga se stvarno upravlja privrednom delatnošću pružaoca usluge (tačka 2); država sedišta je država u kojoj se nalazi sedište pružaoca usluga, što može da bude Republika Srbija ili država EEP (tačka 3); država EEP je država članica Evropskog ekonomskog prostora (tačka 4).

Dalje, pružanje usluga je samostalna uslužna privredna delatnost koja se po pravilu obavlja uz naknadu (tačka 5), pri čemu nije relevantno da li naknadu plaća korisnik usluge ili neko treće lice. Uslugom se smatra i uslužna delatnost koja prati prodaju, odnosno služi kao podrška za obavljanje osnovne delatnosti koja nije uslužna (recimo, usluge instalacije, održavanja i servisiranja prodane robe).

Potom, pružanje mešovite usluge sastoji se od najmanje dve različite samostalne uslužne privredne delatnosti, koje pružalac usluga obavlja samostalno, odnosno koje zajedno obavljaju dva ili više pružalaca usluga (tačka 6).

Pružalac usluge je državljanin Republike Srbije ili države EEP, odnosno pravno lice sa sedištem u Republici Srbiji ili državi EEP, koje pruža ili nudi pružanje usluge (tačka 7). S tim u vezi: Zaposleni ne može imati status pružaoca usluge. Kao pružalac usluga može da se kvalifikuje i država, udruženje građana i drugo. Korisnik usluge je državljanin Republike Srbije ili države EEP, odnosno pravno lice sa sedištem u Republici Srbiji ili državi EEP, koje koristi ili ima nameru da koristi uslugu, u bilo koje svrhe (tačka 8). Srbija ne koristi mogućnost ostavljenu u alineji 36 Preambule Direktive o uslugama da pojam korisnika usluge proširi korisnike iz trećih zemalja koji se zateknu na njenoj teritoriji. Fizička lica koja se kvalifikuju kao potrošači već uživaju zaštitu na teritoriji Republike Srbije bez obzira na državljanstvo

(vid. član 5. stav 1. tačka 1. Zakona o zaštiti potrošača, („Službeni glasnik RS”, br. 62/14, 6/16-dr.zakon i 44/18-dr.zakon).

Prekogranično pružanje usluge je pružanje usluge u Republici Srbiji ili u državi EEP, kada pružalac usluge nije državljanin države u kojoj se usluga pruža niti je poslovno nastanjen na njenoj teritoriji (tačka 9); a prekogranično korišćenje usluge je korišćenje usluge u Republici Srbiji ili u državi EEP, kada pružalac usluge nije državljanin države u kojoj se usluga koristi niti je poslovno nastanjen na njenoj teritoriji (tačka 10). Pružalac usluge i korisnik usluge definisani u tač. 7) i 8).

Pod organom javne vlasti misli se na državni organ, organ državne uprave, organ autonomne pokrajine, organ jedinice lokalne samouprave, lice kojem je povereno javno ovlašćenje, profesionalno ili strukovno udruženje ili organizacija, koji uređuje ili nadzire pružanje ili korišćenje usluga odnosno sprovodi postupak za dobijanje saglasnosti; ovim su obuhvaćeni i sudovi i agencije (tačka 11). Pod postupkom za dobijanje saglasnosti podrazumeva se svaki postupak pred ovako široko shvaćenim organom javne vlasti u kojem se pružaocu odnosno korisniku usluge izdaje dozvola, odobrenje ili drugi pravni akt neophodan za obavljanje usluge odnosno za njeno korišćenje, uključujući dozvole, odobrenja i druge pravne akte kojima je uslovljena registracija ili dobijanje saglasnosti za obavljanje određene uslužne delatnosti (tačka 12). Uslov za dobijanje saglasnosti u smislu ovog zakona treba razumeti kao svaki uslov za pružanje ili korišćenje usluge, koji proizlazi iz zakona, podzakonskog opšteg akta Republike Srbije, opšteg akta autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave, opšteg akta organizacije kojoj su poverena javna ovlašćenja, opšteg akta profesionalnog ili strukovnog udruženja ili organizacije, ali ne i uslov koji proizlazi iz kolektivnog ugovora (tačka 13). Ova definicija treba da obuhvati i opšte akte sindikata odnosno udruženja poslodavaca. Direktivom su izričito isključeni uslovi koji proizlaze iz kolektivnih ugovora, što treba da obuhvati sve vrste kolektivnih ugovora iz člana 241. Zakona o radu, („Službeni glasnik RS”, br. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17-US i 113/17).

Javni interes definisan je kao opšti društveni interes, što naročito obuhvata: javni poredak, javnu bezbednost, javnu zaštitu, javno zdravlje, očuvanje finansijske ravnoteže sistema socijalne zaštite, zaštitu potrošača, korisnika usluga i radnika, poštovanje načela savesnosti i poštenja u poslovnim odnosima, sprečavanje prevarnog postupanja, zaštitu životne sredine i zdravlja životinja, zaštitu intelektualne svojine, očuvanje istorijske i kulturne baštine, ciljeve socijalne i kulturne politike (tačka 14).

Pod regulisanom profesijom misli se na profesionalnu delatnost za čije obavljanje se zakonom ili drugim opštim aktom zahteva posedovanje određenih profesionalnih ili stručnih kvalifikacija. To obuhvata formalno obrazovanje, stručno osposobljavanje ili radno iskustvo nakon završetka formalnog obrazovanja, posebno ako je korišćenje profesionalnim zvanjem uslovljeno posedovanjem ovih kvalifikacija, a obavljanje delatnosti članstvom u profesionalnom ili strukovnom udruženju ili organizaciji (tačka 15). Poslovna komunikacija je svako davanje informacija u cilju promovisanja robe, usluga ili poslovnog ugleda pravnog ili fizičkog lica koje se bavi privrednom delatnošću ili regulisanom profesijom (tačka 16).

Usluga od opšteg ekonomskog interesa je usluga čiji kvalitet, uslove pružanja ili cenu uređuje, nadzire ili kontroliše organ javne vlasti, u cilju zaštite javnog interesa, po pravilu zbog velike vrednosti početnih ulaganja, ograničenosti resursa za njeno pružanje, održivog razvoja, društvene solidarnosti i ujednačenog regionalnog razvoja. (Upor. član 5. stav 1. tačka 24) Zakona o zaštiti potrošača)

IMI sistem definisan je kao informacioni sistem za administrativnu saradnju i elektronsku razmenu podataka između nadležnih organa država EEP u oblastima kao što su usluge, elektronska trgovina, profesionalne kvalifikacije, prava pacijenata u prekograničnoj zdravstvenoj zaštiti, i drugo. Radi razjašnjenja: Informacioni sistem unutrašnjeg tržišta (*Internal Market Information System*) jeste elektronski sistem koji je razvila Evropska komisija i koji služi državama EEP za elektronsku administrativnu

saradnju, to jest za elektronsku razmenu podataka u navedenim oblastima, uz korišćenje unapred prevedenih obrazaca i mogućnost mašinskog prevođenja. IMI sistem olakšava kontrolu bezbednosti usluga, doprinosi pojednostavljivanju postupaka za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga, umanjuje troškove pristupa uslugama, doprinosi zaštiti potrošača.

Član 3.

U stavu 1. određeno je na koje se usluge, prema pružaocu usluga, primenjuju oredbe ovog zakona. To su one usluge koje državljani Republike Srbije ili države EEP odnosno pravna lica sa sedištem u Republici Srbiji ili državi EEP pružaju na teritoriji Republike Srbije, kao i usluge koje državljani Republike Srbije odnosno pravna lica sa sedištem u Republici Srbiji pružaju na teritoriji država EEP.

U naredna dva stava istog člana nalazi se lista uslužnih delatnosti i oblasti prava koje su izuzete to jest isključene iz primene ovog zakona:

U stavu 2. propisano je da se odredbe ovog zakona ne primenjuju (ne odnose, nemaju za cilj da uredi, ne utiču) na:

- način na koji su u pravu Republike Srbije definisane i uređene usluge od opšteg ekonomskog interesa, niti na liberalizaciju pružanja tih usluga;
- privatizaciju pravnih lica koja pružaju usluge;
- ostvarivanje ljudskih i manjinskih prava;
- pravo na pregovaranje o zaključenju i zaključenje kolektivnog ugovora i prava iz kolektivnih ugovora;
- način na koji su uređeni radni odnosi, bezbednost i zdravlje na radu, socijalna zaštita, oporezivanje – mada Republika Srbija može da odluči da neke aktivnosti u oblasti oporezivanja (recimo, dodelu PIB-a) obavlja preko JEKT-a;
- oblast krivičnog prava – što ne znači, recimo, da se pravila o krivičnoj odgovornosti mogu koristiti da bi se izigrala pravila ovog zakona;
- određivanje merodavnog prava;
- mere kojima se štiti ili unapređuje kulturna ili jezička raznovrsnost ili medijski pluralizam;
- ukidanje monopola u pružanju usluga i na državnu pomoć.

U stavu 3. istog člana propisano je da se odredbe ne primenjuju na:

- usluge od opšteg interesa (tu se misli na neekonomske to jest neprivredne usluge od opšteg interesa – recimo, osnovno i srednje obrazovanje – a ne na usluge od opšteg ekonomskog interesa);
- finansijske usluge (bankarske usluge; potrošački kredit, to jest svaki finansijski ustupak potrošaču, kao što su obročne otplate cene i slično; investicioni i penzioni fondovi; osiguranje; finansijski (ali ne i operativni) lizing; itd);
- usluge elektronskih komunikacija, te elektronske komunikacione mreže i pripadajuća sredstva;
- usluge u oblasti saobraćaja, uključujući vazdušni, železnički i drumski saobraćaj, javni gradski prevoz i taksu, prevoz sanitetskim vozilom i vozilom hitne medicinske pomoći, te aerodromske i lučke službe (međutim, pojam usluge odnosi na usluge koje pružaju auto-škole, pogrebna preduzeća, rent-a-car, uslužne delatnosti na aerodromima (prodavnice, restorani), usluge fotografisanja iz vazduha i slično);

- usluge privremenog zapošljavanja (međutim, ako agencija za privremeno zapošljavanje pruža i neke druge usluge, one su pokrivene ovim zakonom);
- poslove zdravstvene zaštite koji obuhvataju sprovođenje mera za očuvanje i unapređenje zdravlja građana, sprečavanje, suzbijanje i rano otkrivanje bolesti, povreda i drugih poremećaja zdravlja i blagovremeno i efikasno lečenje i rehabilitaciju, a obavlja ih zdravstveni radnik u zdravstvenoj ustanovi ili privatnoj praksi (*N.B.* Odredba kojom se zdravstvena zaštita izuzima iz primene ovog zakona obuhvata i farmaceutske usluge. Izuzetak treba da je što uži, to jest da se iz primene isključe samo usko shvaćeni poslovi zdravstvene delatnosti, a ne, recimo, usluge koje su srodne ili izgledaju kao srodne, a pružaju ih spa centri, teretane, sportski centri i slično. Veterinarske usluge su uređene Zakonom o veterinarstvu i *nisu* isključene iz primene ovog zakona. Ni usluge sportskih klubova, spa, fitnes i relaksacionih centara *nisu* izuzete iz primene ovog zakona. Isto važi za slučajeve kada zdravstvena ustanova nije pružalac usluge nego je ona korisnik usluge (čišćenja, održavanja medicinske opreme i drugo);
- audiovizuelne usluge, uključujući televizijsko i radijsko emitovanje i bioskopske projekcije (međutim, ugostiteljske usluge, usluge oglašavanja i iznajmljivanja bioskopskog prostora i slično nisu izuzete iz primene);
- priređivanje igara na sreću (međutim, ugostiteljske i druge usluge koje pruža priređivač igara na sreću nisu izuzete iz primene);
- usluge privatnog obezbeđenja;
- usluge socijalne zaštite, koje pružaju ustanove socijalne zaštite i drugi subjekti u socijalnoj zaštiti u skladu sa zakonom, kao i delatnost udruženja osnovanih radi ostvarivanja humanitarnih ciljeva (izuzetak se ne odnosi na privatno angažovanu pomoć licu s povećanim potrebama i tome slično);
- vršenje prenetih ili poverenih javnih ovlašćenja, uključujući javnobeležničku delatnost i poslove izvršitelja (isključenje se ne odnosi na usluge koje služe kao priprema ili podrška za vršenje javnog ovlašćenja – programiranje, obrada podataka, dizajn, održavanje i slično).

Član 4.

Ovim članom razjašnjen je odnos ovog zakona prema drugim zakonima. Ova odredba je sasvim načelna i svoj pun smisao može da ostvari tek ako se u jednom strateškom dokumentu Vlade precizira da Vlada odnosno drugi ovlašćeni predlagač predlaže izmenu zakona odnosno drugih opštih akata. U tom strateškom dokumentu trebalo bi predvideti i rokove u kojima Vlada odnosno drugi ovlašćeni predlagač predlaže pomenute izmene, s tim što i njihova primena treba da bude odložena do dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

Član 5.

Odredbe ovog člana su zajedničke, to jest podjednako se odnose na ostvarivanje prava na poslovno nastanjivanje i slobode prekograničnog pružanja usluga, pa su zato pridružene osnovnim odredbama ovog zakona. Imaju za cilj pojednostavljenje administrativnih procedura neophodnih da bi se pružalac usluga poslovno nastanio na teritoriji Republike Srbije, odnosno da bi na toj teritoriji prekogranično pružao usluge (u ovoj potonjoj konstrukciji pružalac nije poslovno nastanjen u Srbiji ali tu privremeno ili povremeno obavlja svoju uslužnu delatnost). Preciznije, cilj ovih odredaba je da se pružaocu usluga u pomenutim postupcima olakša dokazivanje ispunjenosti uslova za poslovno nastanjivanje odnosno za

prekogranično pružanje usluga. U tom smislu, kada se u postupku za dobijanje saglasnosti od pružaoca usluga zahteva da određenom ispravom odnosno dokumentom dokaže ispunjenost uslova za dobijanje saglasnosti, organ javne vlasti dužan je da prihvati svaku ispravu odnosno dokument iz države EEP koji služe u iste svrhe odnosno iz kojih jasno proizlazi da je dati uslov ispunjen (stav 1).

Organ javne vlasti ne može da zahteva od pružaoca usluge da dostavi original, overenu kopiju ili overeni prevod pomenute isprave odnosno dokumenta, osim kada za to postoji javni interes – koji je definisan u članu 2. stav 1. tačka 14) ovog zakona. Organ javne vlasti može samo da zahteva od pružaoca usluge da dostavi neovereni prevod pomenute isprave odnosno dokumenta na jezik koji je u službenoj upotrebi u Republici Srbiji. Međutim, izložene olakšice koje se tiču dokazivanja ne važe kada treba dokazati ispunjenost uslova za: priznavanje stranih stručnih kvalifikacija, učešće u postupku javne nabavke, upis u privredni registar.

Odredbе ovog člana se ne primenjuju na: dokazivanje ispunjenosti uslova za priznavanje stranih stručnih kvalifikacija, dokazivanje ispunjenosti uslova za učešće u postupku javne nabavke, dokazivanje ispunjenosti zakonom propisanih uslova za upis u privredni registar. Prema čl. 5 (4) Direktive o uslugama, ovde se misli na:

- zakone kojima se uređuje dokazivanje ispunjenosti uslova za priznavanje stranih stručnih kvalifikacija za bavljenje regulisanom profesijom (čl. 7 (2) i čl. 50 Direktive 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija, koja tek treba da bude transponovana u pravni sistem Republike Srbije);
- zakone o dokazivanju ispunjenosti uslova za učešće u postupku javne nabavke (član 77. Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik RS”, br. 124/12, 14/15 i 68/15);
- zakone kojima se u nacionalno pravo transponuju relevantne odredbe Prve direktive kompanijskog prava i Jedanaeste direktive kompanijskog prava (68/151/EEZ i 89/666/EEZ);
- te zakone o dokazivanju upisa advokata u odgovarajući imenik odnosno registar u matičnoj državi.

JEDINSTVENA ELEKTRONSKA KONTAKTNA TAČKA (čl. 6–7)

Član 6.

U stavu 1. definisana je Jedinствена elektronska kontaktna tačka kao državni elektronski servis na srpskom i engleskom jeziku, putem kojeg organi javne vlasti Republike Srbije razmenjuju informacije među sobom i s nadležnim organima država EEP, a sva zainteresovana lica mogu besplatno da se obaveste o uslovima i postupcima za ostvarivanje prava na poslovno nastanjivanje odnosno za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga u Republici Srbiji i državama EEP. U Direktivi o uslugama pravi se razlika između dostupnosti elektronskim putem i dostupnosti na daljinu (što bi podrazumevalo i slanje poštom, primera radi). Razlozi ekonomičnosti i načelo zaštite životne sredine govore u prilog tome da se JEKT odredi kao *elektronski* servis, odnosno da njegova svrha bude dostupnost određenih informacija (a potom i sprovođenje određenih postupaka) elektronskim putem. Dve su funkcije JEKT-a: obaveštavanje (član 6. stav 1. i član 7) i pokretanje odnosno sprovođenje postupaka za dobijanje saglasnosti odnosno za korišćenje pravom na poslovno nastanjivanje (član 6. stav 1). Razvoj JEKT-a odvijaćе se u dve velike faze: sistem će prvo biti osposobljen za obaveštavanje, a tek docnije za sprovođenje različitih (upravnih) postupaka elektronskim putem. Treba naglasiti da se član 6. primenjuje od stupanja na snagu – njegova primena nije odložena. U Prelaznim i završnim odredbama bliže su određene razvojne etape JEKT-a (član 42).

U stavu 2. istog člana propisano je da ministarstvo nadležno za poslove koji se odnose na funkcionisanje tržišta i promet usluga (u daljem tekstu: nadležno ministarstvo) obrazuje organizacionu jedinicu u svome sastavu koja uspostavlja JEKT i njime upravlja.

U stavu 3. propisano je da se nadležno ministarstvo stara da JEKT bude ažuran, pregledan, jasan i jednostavan za korišćenje. Organi javne vlasti imaju zakonsku obavezu da nadležnom ministarstvu blagovremeno dostave potpune podatke iz svog delokruga koji su od značaja za ažurnost JEKT-a. Postupak prikupljanja i razmene podataka između organa javne vlasti i nadležnog ministarstva preko JEKT-a uređuje Vlada posebnim propisom (stav 6).

Odredbom stava 4. propisano je da se nadležno ministarstvo i organi javne vlasti zajednički staraju da sva zainteresovana lica mogu elektronskim putem preko JEKT-a pouzdano i lako da pribave sve obrasce i dokumenta te da preduzmu sve radnje u cilju ispunjavanja uslova odnosno sprovođenja postupka za ostvarivanje prava na poslovno nastanjivanje odnosno dobijanje saglasnosti za pružanje usluga u Republici Srbiji. Sve do pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji, funkcija JEKT-a ograničena je na obaveštavanje, a tek od pristupanja ta funkcija proširuje se i na sprovođenje upravnih postupaka preko nadležnog ministarstva putem JEKT-a.

Prema odredbi stava 5. obaveza nadležnog ministarstva i organa javne vlasti da omoguće elektronsko ispunjavanje uslova odnosno sprovođenja postupka za ostvarivanje prava na poslovno nastanjivanje odnosno dobijanje saglasnosti za pružanje usluga ne odnosi se na uslove čija ispunjenost mora neposredno da se proverí – recimo, pregledom prostorija ili opreme za pružanje usluga ili procenom sposobnosti ili ličnog integriteta pružaoca usluga.

Član 7.

U stavu 1. propisana je dužnost nadležnog ministarstva da pružaocima i korisnicima usluga omogući da preko JEKT-a lako pristupe tačnim i potpunim informacijama o: uslovima koje pružaoci usluga moraju da ispune u Republici Srbiji, a posebno o uslovima i postupcima za ostvarivanje prava na poslovno nastanjivanje i prekogranično pružanje usluga; organima javne vlasti koji obavljaju poslove od značaja za funkcionisanje tržišta i promet usluga, njihovim nadležnostima te načinu na koji pružalac odnosno korisnik usluge stupa u neposredan kontakt s njima; načinu i uslovima za upis odnosno ostvarivanje uvida u javne registre i baze podataka o uslugama i pružaocima usluga; pravnim sredstvima i postupcima za ostvarivanje i zaštitu prava pružalaca odnosno korisnika usluga (smisao ovog pravila je u tome da se korisnici i pružaoci usluga obaveste o redovnim i vanrednim pravnim lekovima i uopšte o postupcima između pružaoca ili korisnika usluge i organa javne vlasti (odnosno države), između pružalaca usluga, te između pružaoca i korisnika usluge); organizacijama i udruženjima koja pružaju praktičnu pomoć pružaocima odnosno korisnicima usluga te načinu na koji pružalac odnosno korisnik usluge stupa u neposredan kontakt s njima. Treba ukazati na sledeće: Pravo na obaveštenost je garantovano potrošaču odredbom člana 2. stav 1. tačka 3) Zakona o zaštiti potrošača. Iz te načelne odredbe potom je izvedeno, primera radi, poglavlje istog tog zakona o isticanju cena, dužnost trgovca da pre zaključenja ugovora potrošaču pruži određena obaveštenja, itd. Međutim, pojam korisnika usluge širi je od pojma potrošača; na primer, korisnik usluge može da bude i pravno lice, kao i fizičko lice koje postupa u profesionalnom kapacitetu. Pored toga, pravo na obaveštenost po ovom zakonu imaju ne samo korisnici, nego i pružaoci usluga. Dužnost obaveštavanja ovde je (i) na državi, dok u potrošačkom kontekstu tu dužnost ima samo trgovac. Dakle, u članu 7. stav 1. ovog zakona propisan je minimum informacija koje je država dužna da stavi na raspolaganje pružaocima i korisnicima usluga. Iz nomotehničkih razloga u prvi plan stavljena je dužnost države da obavesti, a ne korespondirajuće pravo pružalaca i korisnika usluga da budu obavješteni.

U stavu 2. istog člana propisano je da se nadležno ministarstvo i organi javne vlasti zajednički staraju da pružaoci i korisnici usluga preko JEKT-a na vlastiti upit mogu da se obaveste kod nadležnog organa javne vlasti o ustaljenom tumačenju i primeni propisa od značaja za poslovno nastanjivanje odnosno pružanje usluga, te da dobiju jednostavna opšta uputstva za postupanje u skladu s tim propisima. Ovaj vid obraćanja organu javne vlasti se u našim propisima već naziva upitom. (Vid. primera radi član 12. Zakona o inspekcijskom nadzoru („Službeni glasnik RS”, br. 36/15 i 44/18 – dr.zakon), tu je rok upravo sedam dana; Direktiva o uslugama propisuje samo da to treba da bude bez odlaganja; u našim uslovima ipak treba jasno opredeliti rok, vid. stav 4).

Odredba stava 3. propisuje dužnost organa javne vlasti da pruži opšte informacije o ustaljenom tumačenju i primeni odgovarajućih propisa. Organ javne vlasti nije dužan da daje pravne savete u pojedinačnim slučajevima. Prema stavu 4, organ javne vlasti je dužan da najkasnije u roku od petnaest dana od prijema upita pružaocu odnosno korisniku usluga preko JEKT-a dostavi traženo obaveštenje odnosno uputstvo, uključujući obaveštenje o tome da je upit bez osnova ili pogrešno formulisano.

PRAVO PRUŽALACA USLUGA NA POSLOVNO NASTANJIVANJE (čl. 8–12)

Član 8.

Ovaj član sadrži opšte odredbe o pravu na poslovno nastanjivanje i razloge zbog kojih se to pravo izuzetno može ograničiti. Prema stavu 1. ovog člana, pružaoci usluga imaju pravo na poslovno nastanjivanje u Republici Srbiji. To znači da fizička lica koja su državljani Republike Srbije ili države EEP, kao i pravna lica sa sedištem u Republici Srbiji ili državi EEP, imaju pravo da bez vremenskog ograničenja i putem stalne infrastrukture obavljaju uslužnu privrednu delatnost u Republici Srbiji.

Stavom 2. propisano je da se obavljanje uslužne privredne delatnosti može se usloviti dobijanjem saglasnosti u postupku pred organom javne vlasti samo iz razloga zaštite javnog interesa i uz poštovanje principa srazmernosti i nediskriminacije. Pojam javnog interesa uređen je u članu 2. stav 1. tačka 14) ovog zakona.

U stavu 3. predviđeno je da se postupak za dobijanje saglasnosti (definisano u članu 2. stav 1. tačka 12) ovog zakona) uređuje i vodi u skladu s principima zakonitosti, zaštite prava građana i zaštite javnog interesa, efikasnosti i ekonomičnosti, pravilnog i potpunog utvrđivanja odlučnih činjenica, dvostepenosti u rešavanju, pravnosnažnosti i pružanja pomoći stranci.

Član 9.

Stav 1. propisuje da uslovi za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga sprečavaju samovoljno postupanje organa javne vlasti pred kojim se vodi postupak; propisuju se u cilju zaštite javnog interesa i u skladu s principima srazmernosti, nediskriminacije, javnosti i transparentnosti; te moraju da budu opšti, objektivni, unapred objavljeni, lako dostupni, jasni i jednoznačni. Reč je o načelnoj odredbi koja ima interpretativni značaj.

U vezi s navedenim treba znati da su u članu 15. st. 1–4 Direktive o uslugama pobrojani „sumnjivi” uslovi, to jest uslovi koji nisu zabranjeni, ali je neophodno da ih zakonodavac preispita (ako su već propisani) u svetlu odredaba člana 9, odnosno da ima na umu odredbe člana 9. u slučaju da nakon usvajanja zakona budu propisivani uslovi za obavljanje pojedinih uslužnih delatnosti. U svakom slučaju, i kada su uslovi za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga propisani u cilju zaštite javnog interesa, oni predstavljaju ograničenje slobode pružanja usluga, te moraju biti srazmerni cilju zbog kojih su propisani. Opravdana je samo najmanja moguća restrikcija kojom se može postići željeni cilj. Primera radi, u navedenom članu Direktive o uslugama pominju se između ostalog: kvantitativna i teritorijalna ograničenja; obaveza

poslovnog nastanjivanja u određenoj pravnoj formi; rezervisanje određene usluge za određenu vrstu pružalaca usluga zbog posebne prirode te usluge; određivanje minimalnog broja zaposlenih; određivanje tarife koju pružalac mora da primenjuje; obaveza pružaoca da uz uslužnu delatnost za koju mu se daje saglasnost obavlja još neku delatnost; ili, recimo, postavljanje uslova da vlasnici društva budu kvalifikovani za obavljanje određene regulisane profesije ili da poseduju određeni udeo.

Potrebno je da se u strateškom dokumentu koji će doneti Vlada predvidi da Vlada odnosno drugi ovlašćeni predlagač predlaže izmenu zakona odnosno drugih opštih akata kojima su propisani uslovi za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga, ako su ti uslovi u suprotnosti s članom 9. Treba predvideti i rokove u kojima Vlada odnosno drugi ovlašćeni predlagač predlaže pomenute izmene, s tim što i njihova primena treba da bude odložena do dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

U stavu 2. propisano je da se pružaocu usluga mogu da staviti na teret samo razumni i stvarni troškovi sprovođenja postupka za dobijanje saglasnosti. Postupak za dobijanje saglasnosti ne sme da odvrća pružaoca usluga od obavljanja uslužnih delatnosti, niti da odlaže ili komplikuje pružanje usluga bez osnovanog razloga.

U stavu 3. propisano je da se u postupku za dobijanje saglasnosti ne može zahtevati da pružalac usluge ispuni određene uslove, ako je već jednom ispunio iste ili po svrsi bitno slične uslove u Republici Srbiji ili u državi EEP. Prethodna ispunjenost uslova dokazuje se u skladu s odredbama člana 5. ovog zakona.

U stavu 4. razjašnjeno je da uslov za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga ne sme da bude diskriminatoran u pogledu stvarnog ili registrovanog sedišta odnosno državljanstva ili prebivališta pružaoca usluge, njegovih osnivača, članova ili zaposlenih.

Prema stavu 5. od pružaoca usluge ne može da se zahteva da ima registrovano ili stvarno sedište odnosno da bude član profesionalnog ili strukovnog udruženja ili organizacije samo u jednoj državi EEP; da mu primarno sedište bude u Republici Srbiji; niti da je ranije obavljao odnosno bio registrovan za obavljanje predmetne uslužne delatnosti u Republici Srbiji.

Davanje saglasnosti ne može da se uslovi ni: postojanjem reciprociteta s državom EEP u kojoj pružalac usluge ima sedište odnosno čiji je državljanin; ekonomskom opravdanošću davanja saglasnosti u konkretnom slučaju; zaključivanjem ugovora o osiguranju od profesionalne odgovornosti s domaćim osiguravačem; pribavljanjem garancije kod domaće banke (stav 6).

Na kraju, prema stavu 7. u postupku za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga ne može se tražiti mišljenje profesionalnog ili strukovnog udruženja čiji su članovi stvarni ili potencijalni konkurenti pružaoca usluge.

Član 10.

U stavu 1. propisano je da se saglasnost za pružanje usluga (u smislu člana 2. stav 1. tač. 11–13) izdaje bez prostornih i vremenskih ograničenja. Ona uključuje i mogućnost osnivanja zavisnih društava i obrazovanja ogranaka (stav 2). Pružalac usluge je dužan da u roku od sedam dana obavesti JEKT o osnivanju zavisnog društva u cilju obavljanja uslužne delatnosti za koju je dobio saglasnost, kao i o tome da više ne ispunjava neki od uslova za dobijanje saglasnosti (stav 3).

Prema stavu 4. prostorno važenje saglasnosti za pružanje usluga može se zakonom ograničiti ako to nalaže javni interes.

Prema stavu 5. vremensko važenje saglasnosti za pružanje usluga može se zakonom ograničiti: kada je neophodna redovna provera ispunjenosti uslova za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga, a kontinuirana ispunjenost tih uslova garantuje pružaocu usluga da će mu saglasnost biti obnovljena; kada javni interes nalaže da se ograniči broj ovlašćenih pružalaca određene usluge (vid. član 11 ovog zakona); kada javni interes nalaže da važenje saglasnosti bude vremenski ograničeno.

Ne smatra se da je saglasnost za pružanje usluga vremenski ograničena ako se može obnoviti besplatno i bez ponovne provere ispunjenosti uslova (stav 6. član 10). S tim u vezi: Direktiva o uslugama dozvoljava vremensko ograničenje dobijenih dozvola i odobrenja ako je njihovo obnavljanje „automatsko” (član 1. (a) Direktive). Međutim, ne može se kazati da je obnavljanje dobijene saglasnosti „automatsko” ako pružalac usluge mora da plati da bi mu se saglasnost obnovila.

Ne smatra se da je saglasnost za pružanje usluga vremenski ograničena ako je propisan rok u kojem je pružalac usluga dužan da počne da obavlja uslužnu delatnost pošto je dobio saglasnost (stav 7).

Član 11.

Ako ograničenost prirodnih resursa ili tehničkih kapaciteta za obavljanje određene uslužne delatnosti nalaže da broj ovlašćenih pružalaca bude ograničen, saglasnost za pružanje usluge dobija se u postupku po javnom pozivu koji je transparentno i nepristrasno sproveden. Takva saglasnost je po prirodi stvari vremenski ograničena. Ne može se obnoviti drukčije nego ponovnim sprovođenjem postupka po javnom pozivu. U svakom takvom postupku svi učesnici su ravnopravni, a saglasnost koju su ranije imali ne može im se računati kao prednost. Prilikom utvrđivanja opštih kriterijuma za davanje saglasnosti na osnovu javnog poziva organ javne vlasti dužan je da vodi računa o javnom interesu.

Član 12.

Uređuje opštenje pružalaca usluga s organima javne vlasti i rok za odlučivanje. Ove odredbe oslanjaju se u velikoj meri na pravila Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik RS”, broj 18/16). Ponavljanje nekih pravila Zakona o opštem upravnom postupku ovde je opravdano, jer nadležno ministarstvo iz člana 6. stav 1. nije postupajući organ u upravnom postupku, nego je samo nadležno da preko JEKT-a prima podneske za postupajući organ javne vlasti (upravo u skladu s odredbama člana 12). Zbog toga postoji potreba da se posebno uredi njegovo postupanje preko JEKT-a.

Prema stavu 1. za prijem podnesaka u postupku za dobijanje saglasnosti (u smislu člana 2. stav 1. tačka 12) nadležni su organ javne vlasti pred kojim se vodi postupak i nadležno ministarstvo preko JEKT-a. Nadležno ministarstvo je dužno da zahtev za dobijanje saglasnosti i ostale podneske koje je primilo preko JEKT-a prosledi organu javne vlasti bez odlaganja a najkasnije sledećeg radnog dana.

Prema stavu 2. primalac je dužan da podnosiocu bez odlaganja potvrdi prijem podneska. Nadležno ministarstvo je dužno da potvrdi i da je podnesak koji je primljen preko JEKT-a prosleđen nadležnom organu javne vlasti.

Odredbom stava 3. propisano je da je organ javne vlasti odnosno nadležno ministarstvo preko JEKT-a dužno da podnosiocu zahteva potvrdi da je primio njegov zahtev za dobijanje saglasnosti, te da ga istovremeno obavesti o: roku za odlučivanje po tom zahtevu, pravnim lekovima na koje podnosilac zahteva ima pravo i pravnim posledicama propuštanja organa javne vlasti da o zahtevu odluči u roku.

Prema stavu 4. ako podnesak ima formalni nedostatak koji sprečava da se po njemu postupi ili je nerazumljiv ili nepotpun, organ javne vlasti odnosno nadležno ministarstvo preko JEKT-a učiniće sve što treba da se nedostaci otklone.

U stavu 5. propisano je da se odluka o zahtevu za dobijanje saglasnosti bez odlaganja dostavlja podnosiocu zahteva, bez obzira na to da li je zahtev podnet neposredno organu javne vlasti ili nadležnom ministarstvu preko JEKT-a. Prema odredbama stava 6 istog člana, organ javne vlasti je dužan da u roku od 30 dana od dana prijema odluči o urednom zahtevu za dobijanje saglasnosti. U složenim slučajevima organ javne vlasti može da produži ovaj rok, i to samo jednom i najviše za 30 dana. Odluka o produženju roka za odlučivanje proizvodi pravno dejstvo ako je dostavljena podnosiocu zahteva pre nego što je istekao rok koji se produžava. Odredbama stava 7. propisano da će se, u slučaju da organ javne vlasti propusti rok

za odlučivanje, smatrati da je zahtev za dobijanje saglasnosti usvojen u celini. Suprotno se može propisati samo zakonom, kada to nalaže javni interes koji je definisan u članu 2. stav 1. tačka 14).

SLOBODA PREKOGRANIČNOG PRUŽANJA USLUGA (čl. 13–17)

Član 13.

Uređuje se sloboda prekograničnog pružanja usluga i uslovi pod kojima se ona može ograničiti. Prekogranično pružanje usluga je slobodno. Slobodno je, dakle, pružanje usluge u Republici Srbiji ili u državi EEP, kada pružalac usluge nije državljanin države u kojoj se usluga pruža niti je poslovno nastanjen na njenoj teritoriji (stav 1). Pružalac usluge definisan je u članu 2. stav 1. tačka 7) ovog zakona.

Prema stavu 2. prekogranično pružanje usluge na teritoriji Republike Srbije može se zakonom ograničiti samo ako je to neophodno za zaštitu javnog poretka, javne bezbednosti, javnog zdravlja ili životne sredine od stvarne i ozbiljne opasnosti. Treba, dakle, uočiti da se ograničenje slobode prekograničnog pružanja usluga ne može opravdati svakom kategorijom javnog interesa iz člana 2. stav 1. tačka 14), nego u obzir dolaze samo četiri izričito pomenute kategorije (javni poredak, javna bezbednost, javno zdravlje i životna sredina – svaka od njih je dovoljna, ne traži se da kumulativno nalažu da se ograniči pomenuta sloboda).

Prema stavu 3. ograničenje slobode prekograničnog pružanja usluga propisuje se i tumači u skladu s principima nediskriminacije po osnovu države sedišta odnosno državljanstva pružaoca ili korisnika usluge i srazmernosti ciljevima radi kojih je propisano. Prema načelu nediskriminacije, ako je sloboda prekograničnog pružanja usluga ograničena zbog neke od četiri navedene kategorije javnog interesa, to ograničenje mora da važi kako za domaće, tako i za strane pružaoce usluga (ne može se propisati poseban uslov za strane pružaoce, pa makar taj uslov bio i neophodan za zaštitu neke od navedene četiri kategorije javnog interesa). Prema načelu srazmernosti, ako ga zakon predviđa, ograničenje mora da bude adekvatno, nužno i dovoljno za ostvarivanje cilja zbog kojeg je propisano.

Prekogranično pružanje usluga u Republici Srbiji načelno je slobodno. Ono može da se ograniči pod uslovima iz člana 13. stav 2. kada je to neophodno za zaštitu javnog poretka, javne bezbednosti, javnog zdravlja ili životne sredine. Ove uslove treba usko tumačiti. Opasnost koja preči pomenutim dobrima mora da bude stvarna i ozbiljna da bi ograničenje bilo opravdano.

Član 14.

U stavu 1. dodatno je propisano da se prekogranično pružanje usluga ne može se uslovljavati: poslovnim nastanjivanjem na teritoriji Republike Srbije; dobijanjem saglasnosti od organa javne vlasti, upisom u privredni registar ili članstvom u profesionalnom ili strukovnom udruženju ili organizaciji u Republici Srbiji, osim kada je to predviđeno propisom kojim se domaće pravo usaglašava s pravom Evropske unije (misli se, recimo, na posebne uslove iz Direktive 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija, koja je nedavno izmenjena Direktivom 2013/55/EU); posedovanjem isprave na osnovu koje se utvrđuje identitet, koju izdaje organ javne vlasti u Republici Srbiji.

Prema stavu 2. pružaoce usluge koji nema sedište u Republici Srbiji ne može se zabraniti da uspostavi odnosno koristi infrastrukturu potrebnu za obavljanje predmetne uslužne delatnosti. Drugim rečima, od pružaoca usluga se ne može zahtevati da ima sedište na teritoriji Republike Srbije. Međutim, on se ne može ni sprečavati da koristi infrastrukturu, da otvori ured ili kancelariju, ili da učini što drugo što mu je neophodno za skladištenje robe, prijem korisnika i tome slično.

Prema stavu 3. posebni uslovi u pogledu opreme i potrošnog materijala za obavljanje uslužne delatnosti propisuju se samo ako su neophodni za zaštitu javnog zdravlja odnosno za sprovođenje ili unapređenje bezbednosti i zdravlja na radu. Misli

se na mašine, alat, potrošni materijal i slično. Ne misli se na građevinski materijal i drugi materijal koji ostaje kod korisnika usluge – ni kada ga obezbeđuje pružalac usluge.

Odredbom stava 4. propisano je da se prekogranično pružanje usluga na teritoriji Republike Srbije ne može otežavati odnosno onemogućavati merama ili propisima koji podstiču korisnike usluga da usluge pribavljaju od pružalaca usluga sa sedištem na teritoriji Republike Srbije.

U stavu 5. stoji da se prekogranično obavljanje uslužnih delatnosti samozaposlenih fizičkih lica ne može se usloviti zasnivanjem radnog odnosa. Primera radi, sloboda prekograničnog pružanja usluga ne može se ograničiti samozaposlenom turističkom vodiču iz države EEP propisivanjem da turistički vodič mora da bude zaposlen u turističkoj agenciji da bi pružao ovu uslugu na teritoriji Republike Srbije. Sloboda prekograničnog pružanja usluga samozaposlenih lica ne može se narušavati ni propisima koji ograničavaju njihovu ugovornu sposobnost.

Član 15.

Propisani su izuzeci od načelne zabrane ograničenja slobode prekograničnog pružanja usluga. Prema opštem pravilu, izuzeci se usko tumače. I konkretno, baš u vezi s ovde pobrojanim izuzecima, koji inače potiču iz člana 16. Direktive o uslugama, Evropski sud pravde potvrdio je da ih treba restriktivno tumačiti (vid. Judgment of 18 May 1995, Commission v Italy, Case C-57/94).

Prema stavu 1. odredbe čl. 13. i 14. ovog zakona (o načelnoj slobodi prekograničnog pružanja usluga i restriktivno propisanim i tumačenim uslovima pod kojima se ona može ograničiti) ne primenjuju se na:

- uslugu koja je posebnim zakonom određena kao usluga od opšteg ekonomskog interesa, pod uslovom da je tim zakonom jasno i precizno određen predmet date usluge, kao i javni interes za njeno obavljanje, naročito u delatnostima poštanskih usluga, snabdevanja električnom energijom, gasom i vodom, odvodnjavanja i tretmana otpada. Nije dovoljno da se nominalno odredi da je neka usluga – usluga od opšteg ekonomskog interesa. Recimo, u Zakonu o zaštiti potrošača su kao takve opredeljene „elektronske komunikacione usluge”. Međutim, elektronske komunikacione usluge su raznolike po predmetu. Ne treba ih sve kvalifikovati kao usluge od opšteg ekonomskog interesa. Drugim rečima, ne postoji javni interes za kontinuirano pružanje svih elektronskih komunikacionih usluga, na nediskriminatornoj osnovi, po pristupačnim uslovima i tako dalje. Ako je delatnost nekog pružaoca usluge široko određena kao uslužna delatnost od opšteg ekonomskog interesa, ali bez jasnog i preciznog zakonskog određenja na koju tačno njegovu uslugu (posao, zadatak) se to odnosi i u čemu se sastoji javni interes za pružanje baš te usluge, onda nije zadovoljen uslov iz član 15. stav 1. tačka 1) ovog zakona, a konkretna paušalno određena „usluga od opšteg ekonomskog interesa” potpada pod čl. 13. i 14. ovog zakona;
- obavljanje poslova izvršitelja;
- ulazak i boravak državljana trećih država na teritoriji Republike Srbije. Smisao je sledeći: Odredbe član 16. Direktive (čl. 13. i 14) ne bi smele da utiču na šengensku pravnu tekovinu, niti na pravo države članice da propiše posebne uslove za ulazak i boravak državljana trećih država (misli se na njihovo kretanje iz zemlje Šengena u zemlju koja to nije i obratno, odnosno preseljenje u drugu zemlju na period duži od tri meseca);
- autorska i srodna prava;

- zakonsku javnobeležničku formu određenih pravnih poslova i izjava;
- registraciju vozila koja su predmet lizinga odnosno dugoročnog zakupa po osnovu ugovora zaključenog izvan Republike Srbije. Smisao ovog pravila je da se pravilima čl. 14. i 15. ne utiče na pravila o oporezivanju (recimo, naknade po osnovu lizinga ili dugoročnog zakupa pokretne stvari);
- merodavno pravo za ugovorne i vanugovorne obaveze;
- pitanja uređena zakonima kojima se domaće pravo usaglašava s posebnim propisima Evropske unije o:
  - upućivanju radnika u uslužnim delatnostima (Direktiva 96/71/EZ o upućivanju radnika u uslužnim delatnostima);
  - zaštiti podataka o ličnosti (Direktiva 95/46/EZ o zaštiti građana u vezi sa obradom podataka o ličnosti);
  - socijalnom osiguranju radnika, samozaposlenih lica i njihovih porodica (Uredba 1408/71 o primeni šema socijalnog osiguranja na radnike, samozaposlena lica i njihove porodice);
  - slobodi obavljanja advokatske delatnosti (Direktiva 77/249/EEZ o efektivnom uživanju slobode pružanja advokatskih usluga);
  - posebnim administrativnim uslovima za slobodno kretanje lica (Direktiva 2004/38/EZ o pravu građana EU i članova njihovih porodica na slobodno kretanje i boravište na području države članice);
  - slobodi prekograničnog bavljenja regulisanim profesijama [Glava II Direktive 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija (nedavno izmenjena Direktivom 2013/55/EU), pa se čl. 14. i 15. primenjuju se samo na ona pitanja o regulisanim profesijama koja se ne tiču priznavanja stručnih kvalifikacija – tarife, osiguranje od profesionalne odgovornosti, poslovna komunikacija i drugo, uključujući slučajeve kada je domaćim propisima, u skladu s pravom Evropske unije (vid. član. 15 (2) (d) Direktive o uslugama), predviđeno da predmetnu uslužnu delatnost, zbog njene prirode, obavljaju samo lica koja ispunjavaju uslove za bavljenje odgovarajućom regulisanom profesijom;
  - nadzoru i kontroli transporta otpada (Uredba 259/93 o nadzoru i kontroli pošiljaka otpada koje se otpremaju unutar Evropske zajednice, ulaze u nju ili iz nje izlaze);
  - reviziji finansijskih izveštaja (Direktiva 2006/43/EZ o zakonskim revizijama godišnjih finansijskih i konsolidovanih finansijskih izveštaja).

Član 16.

Uređuje pojedinačne slučajeve u kojima je dopušteno ograničiti slobodu prekograničnog pružanja usluga konkretnom pružaocu. Prema stavu 1. u izuzetnim slučajevima, kada pretila stvarna i ozbiljna opasnost po javno zdravlje ili životnu sredinu (recimo, pružalac usluge održavanja i čišćenja sistema centralnog grejanja ne obavlja svoju delatnost na bezbedan način i generiše rizik po zdravlje ljudi), državljaninu države EEP odnosno pravnom licu sa sedištem u državi EEP može se ograničiti sloboda pružanja usluga na teritoriji Republike Srbije, pokretanjem

postupka i izricanjem mere u skladu sa zakonom radi sprečavanja ili otklanjanja date opasnosti.

Ta mera, prema stavu 2. mora da bude srazmerna opasnosti koja pretili i može da se izrekne pod sledećim uslovima: da na nivou Evropske unije nije izvršeno usklađivanje propisa o bezbednosti usluge o kojoj je reč; da izrečena mera obezbeđuje efikasniju zaštitu od mere koja se može preduzeti po pravu države sedišta pružaoca usluge; da država sedišta pružaoca usluge nije preduzela nikakve mere ili su mere koje je preduzela nedovoljne za otklanjanje opasnosti koja pretili.

Prema stavu 3. organ javne vlasti može da izrekne pomenutu meru samo ako je prethodno okončan postupak uzajamne pomoći iz člana 17. ovog zakona. Međutim, prema stavu 4. istog člana, odredba stava 3. ne primenjuje se na postupak pred sudom.

Član 17.

Ovim članom propisan je upravo pomenuti postupak uzajamne pomoći. U stavu 1. propisano je da je organ javne vlasti dužan – pre nego što izrekne meru iz člana 16. stav 1. kojom se određenom licu ograničava sloboda pružanja usluga na teritoriji Republike Srbije jer njegova uslužna delatnost generiše stvarnu i ozbiljnu opasnost po javno zdravlje ili životnu sredinu – da zahteva od nadležnog organa države sedišta pružaoca usluge da preduzme mere radi sprečavanja ili otklanjanja opasnosti koja pretili, te da mu bez odlaganja dostavi sve potrebne podatke o pružaocu usluge, predmetnoj usluzi i okolnostima slučaja.

Pošto od nadležnog organa države sedišta pružaoca usluge primi tražena obaveštenja, organ javne vlasti – prema stavu 3. ne može da izrekne meru iz člana 16. stav 1. pre nego što obavesti nadležni organ države sedišta i Evropsku komisiju o razlozima zbog kojih smatra:

- da mera koju je preduzela država sedišta pružaoca usluge, odnosno mera koja može da se preduzme po njenom pravu, nije adekvatna, to jest, da država sedišta pružaoca usluge nije preduzela nikakve mere odnosno da su mere koje je preduzela nedovoljne za otklanjanje opasnosti koja pretili (vid. član 16. stav 2. tačka 3);
- da je mera koja može da se izrekne po pravu Republike Srbije srazmerna opasnosti koja pretili i da upravo ona obezbeđuje efikasniju zaštitu od mere koja se može preduzeti po pravu države sedišta pružaoca usluge (vid. član 16. stav 2. tač. 1) i 2)).

U stavu 4. propisano je da organ javne vlasti može da izrekne meru iz člana 16. stav 1. tek pošto istekne 15 dana od kada su nadležni organ države sedišta i Evropska komisija primili njegovo obaveštenje iz člana 17. stav 3.

U hitnim slučajevima, kada pretili neposredna i naročito velika opasnost po javno zdravlje ili životnu sredinu, organ javne vlasti može da izrekne meru iz člana 16. stav 1. pre okončanja postupka uzajamne pomoći (stav 5). U takvom slučaju, organ javne vlasti je dužan da bez odlaganja obavesti Evropsku komisiju i nadležni organ države sedišta pružaoca usluge o izrečenoj meri i razlozima zbog kojih smatra da se radi o hitnom slučaju (stav 6).

Prema stavu 2. kada se Republika Srbija nađe u poziciji primaoca gorenavedenog zahteva, to jest, kada država EEP na čijoj teritoriji određeni pružalac usluga obavlja svoju uslužnu delatnost uputi zahtev Srbiji, jer je Srbija država sedišta predmetnog pružaoca usluga, organ javne vlasti Republike Srbije dužan je da nadležnom organu države EEP bez odlaganja dostavi sve tražene podatke, te da ga obavesti o izrečenim merama odnosno o merama koje mogu da se izreknu po pravu Republike Srbije.

PRAVA KORISNIKA USLUGA (čl. 18–20)

Član 18.

Korisnicima usluga na teritoriji Republike Srbije garantovano je slobodno korišćenje usluga i pravo na obaveštenost. Pod korisnicima usluge se, u skladu s članom 2. stav 1. tačka 8) podrazumevaju državljani Republike Srbije ili države EEP i pravna lica sa sedištem u Republici Srbiji ili državi EEP, a koja koriste, ili imaju nameru da koriste, predmetnu uslugu u bilo koje svrhe. U stavu 1. propisano je da korisnici slobodno i pod jednakim uslovima koriste usluge koje se pružaju na teritoriji Republike Srbije. Odredbom stava 2. predviđeno je da korisnici usluga imaju pravo na obaveštenost o opštim uslovima pod kojima se uslužne delatnosti pružaju i koriste u državama EEP, radi donošenja razumnih ekonomskih odluka o prekograničnom korišćenju usluga. Prekogranično korišćenje usluge treba razumeti kao korišćenje usluge na teritoriji Republike Srbije, kada je pružalac usluge državljanin države EEP, odnosno pravno lice sa sedištem u državi EEP (vid. član 2. stav 1. tačka 10).

Član 19.

U stavu 1. propisuje se zabrana diskriminacije korisnika usluga po osnovu: države sedišta odnosno državljanstva, prebivališta ili boravišta samog korisnika; kao i po osnovu države sedišta odnosno državljanstva pružaoca čiju uslugu ovaj koristi ili namerava da koristi. Pod diskriminacijom misli se na različito postupanje u istim ili bitno sličnim slučajevima, odnosno na isto postupanje u različitim slučajevima. Primera radi, diskriminaciju po osnovu državljanstva korisnika predstavljala bi posebna viša tarifa za korisnike usluga koji nisu državljani Republike Srbije, ili zahtev da korisnik koji nije državljanin Republike Srbije dostavi određena dokumenta da bi mogao da koristi predmetnu uslugu. Međutim, povoljnija tarifa za korišćenje opštinskog bazena za stanovnike date opštine ne bi trebalo da se kvalifikuje kao diskriminacija, kada se uzme u obzir da se bazen finansira iz budžeta opštine.

Prema stavu 2. prekogranično korišćenje usluge ne može da se uslovi dobijanjem saglasnosti od organa javne vlasti, odnosno davanjem izjave pred tim organom, osim ako se isto zahteva za korišćenje te usluge kada je pružalac usluge poslovno nastanjen u Republici Srbiji.

Odredbom stava 3. zabranjeno je da se korisniku usluge onemogući ili oteža dobijanje finansijske pomoći (reč je o pomoći koju daje država, autonomna pokrajina, jedinica lokalne samouprave) koja je namenjena za pribavljanje tačno određene usluge, zbog toga što pružalac usluge nema sedišta u Republici Srbiji, odnosno zbog mesta pružanja date usluge. Primera radi, zabranjeno je da se finansiranje časova jezika za zaposlene uslovi time da pohađaju kurs kod pružaoca te usluge sa sedištem u Republici Srbiji.

Prema odredbi stava 4. opšti uslovi poslovanja pružaoca usluge mogu da sadrže posebne uslove za korišćenje usluga s obzirom na državljanstvo, prebivalište ili boravište korisnika usluge samo ako za to postoje opravdani razlozi. To mogu da budu razlike u tarifi zbog troškova putovanja do mesta korisnika usluge, povećani troškovi zbog tehničkih uslova za pružanje usluge na određenom mestu, itd.

Član 20.

Propisana je dužnost države da korisnike usluga, na sopstveni zahtev, obaveštava o onome što je od značaja za prekogranično korišćenje usluga. Ministarstvo koje obavlja poslove koji se odnose na funkcionisanje tržišta i promet usluga dužno je, prema stavu 1. ovog člana, da korisnicima usluga omogući da na lak način, preko JEKT-a, pristupe tačnim i potpunim informacijama od značaja za prekogranično korišćenje usluga.

U stavu 2. određen je predmet dužnog obaveštavanja. Tu spadaju: uslovi koje pružaoci usluga moraju da ispune u državi EEP, a naročito uslove koji se odnose na zaštitu potrošača; pravna sredstva i postupci za ostvarivanje i zaštitu prava korisnika

usluga kada pružalac usluge nema sedište u Republici Srbiji; organizacije i udruženja koja pružaju praktičnu pomoć korisnicima usluga u državama EEP, te način na koji korisnik usluge stupa u neposredan kontakt s njima.

Ministarstvo koje obavlja poslove koji se odnose na funkcionisanje tržišta i promet usluga pribavlja informacije od značaja za prekogranično korišćenje usluga u postupku administrativne saradnje s nadležnim organima država EEP (stav 3.). Misli se na postupak administrativne saradnje iz člana 29.

BEZBEDNOST I KVALITET USLUGA (čl. 21–28)

Odredbama čl. 21–23. utvrđena je dužnost pružaoca usluge da u fazi koja prethodi zaključenju ugovora (predugovorna faza) pruži određena obaveštenja korisniku usluge. Obavezno predugovorno obaveštavanje korisnika usluge o zakonom određenim podacima ima za cilj održavanje i unapređenje bezbednosti i kvaliteta usluga.

Član 21.

U stavu 1. propisano je da je pružalac usluge dužan da korisniku blagovremeno i na jasan, pregledan, potpun i pristupačan način stavi na raspolaganje zakonom propisane podatke, ostavljajući korisniku usluge dovoljno vremena da se upozna s podacima koji su mu stavljani na raspolaganje. U članu 22. precizno je određen predmet zakonske obaveze predugovornog obaveštavanja: tu su pobrojani podaci o kojima pružalac usluge u predugovornoj fazi mora da obavesti korisnika usluge. Ovu obavezu pružalac usluge dužan je da izvrši pre zaključenja ugovora, a ako se ugovor ne zaključuje u pisanoj formi, onda pre nego što počne da pruža uslugu (stav 2. član 21).

Nije dovoljno da su korisniku usluge ovi podaci stavljani na raspolaganje neposredno pred zaključenje ugovora, odnosno pred početak pružanja usluge, tako da on nema stvarnu priliku da se o njima obavesti. Korisniku usluge mora se ostaviti jedno razumno potrebno vreme da se uputi u podatke koji su mu stavljani na raspolaganje. Neblagovremeno obaveštavanje ili obaveštavanje „u nevreme” (tik pred zaključenje ugovora odnosno početak pružanja usluge), tako da korisnik ne može stvarno da se obavesti o usluzi, predstavlja izigravanje ove zakonske odredbe. Odredbom stava 3. propisano je da se obaveza predugovornog obaveštavanja (o podacima iz člana 22) izvršava se na jedan od tri načina, po izboru pružaoca usluge:

- stavljanjem na raspolaganje korisniku usluge tih podataka na mestu zaključenja ugovora, odnosno na mestu pružanja usluge ako se ugovor ne zaključuje u pisanoj formi, tako da mu budu lako dostupni;
- dostavljanjem korisniku usluge elektronske adrese na kojoj su ovi podaci lako dostupni;
- predajom korisniku usluge informacionog materijala koji sadrži detaljan opis usluge, pomenute podatke, kao i zakonom propisana dopunska obaveštenja o mešovitim uslugama i vansudskom rešavanju sporova, pri čemu ovaj informacioni materijal ne mora da bude u pisanoj formi, već može da bude na disku ili flešu ili drugom trajnom nosaču zapisa.

Građanskopravna sankcija za povredu opisane dužnosti predugovornog obaveštavanja korisnika usluge sastoji se u rušljivosti predmetnog ugovora (stav 4): Ako pružalac usluge povredi obavezu predugovornog obaveštavanja, korisnik usluge može da zahteva poništenje ugovora u roku od jedne godine od njegovog zaključenja.

Član 22.

Utvrđen je predmet obaveze predugovornog obaveštavanja: Pružalac usluge dužan je da korisniku usluge stavi na raspolaganje sledeće podatke: ime pružaoca usluge, status, pravnu formu, adresu sedišta, adresu za prijem pošte, broj telefona i, po mogućnosti, broj faksa i adresu za prijem elektronske pošte; ako je pružalac usluge upisan u javni registar, naziv registra i matični broj, odnosno drugi podatak za pouzdanu identifikaciju pružaoca usluge u tom registru; ako se za pružanje date usluge zahteva saglasnost organa javne vlasti, osnovni podaci o tom organu ili JEKT-u, njihovim nadležnostima, te načinu na koji se stupa u neposredan kontakt s njima; ako je pružalac usluge poreski obveznik poreza na dodatu vrednost, njegov poreski identifikacioni broj; za regulisane profesije, profesionalnu ili stručnu kvalifikaciju pružaoca usluge i državu u kojoj je stečena odnosno priznata, te profesionalno ili strukovno udruženje ili organizaciju kod kojih je pružalac usluge upisan u imenik odnosno registar; opšti uslovi poslovanja pružaoca usluge, ako postoje; ugovaranje merodavnog prava ili nadležnosti suda odnosno arbitraže, ako je predviđeno; garanciju, ako postoji [ovo se odnosi na takozvanu ugovornu garanciju (garancija iz Zakona o zaštiti potrošača, garancija za ispravno funkcionisanje prodane stvari i ostale ugovorne garancije), to jest na sve što pružalac usluge garantuje preko onoga što garantuje po samom zakonu (a po zakonu garantuje da nema materijalnih nedostatak ispunjenja odnosno da je pružena usluga saobrazna onome što je ugovoreno)]; cenu usluge, ako je unapred određena (cena po kojoj pružalac nudi određenu uslugu, a odredio ju je sam ili je određena zakonom); osnovna obeležja usluge, ako nisu očigledna; opasna svojstva usluge (iz člana 24. stav 1); ako pružalac usluge ima zakonsku obavezu da se osigura od profesionalne odgovornosti, odnosno da korisniku usluge pruži odgovarajuće sredstvo obezbeđenja, osnovni podaci o osiguravaču odnosno davaocu obezbeđenja, te načinu na koji se stupa u neposredan kontakt s njima; načinu na koji korisnik usluge može da izjavi reklamaciju u slučaju da usluga koja mu je pružena nije saobrazna onome što je ugovoreno, te postupku rešavanja po reklamaciji.

Na postupak rešavanja po reklamaciji shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje zaštita potrošača (stav 2). Shodna primena znači i da se pravila o reklamaciji iz Zakona o zaštiti potrošača, primenjuju i kada korisnik usluge nije potrošač, nego pravno lice ili fizičko lice koje postupa u poslovnom to jest profesionalnom kapacitetu (pribavlja usluge u svrhe koje su namenjene njegovoj poslovnoj delatnosti).

Član 23.

Uređeno je predugovorno obaveštavanje na zahtev korisnika. Naime, pružalac usluge dužan je da korisniku usluge na njegov zahtev stavi na raspolaganje i sledeće podatke: cenu usluge koju pružalac nema u redovnoj ponudi, ali u okviru svoje delatnosti može da je pruži na zahtev korisnika usluge (drugim rečima, pružalac usluge je dužan da na upit saopšti senu nestandardne usluge to jest usluge koju ne pruža redovno ali bi mogao da je pruži); ako cena ne može da se utvrdi unapred, način na koji korisnik usluge može pouzdano da je izračuna (pružalac usluge dužan je da na upit korisnika saopšti podatke koji olakšavaju izračunavanje cene koja se ne može unapred odrediti, nego je nužno tek određiva); za regulisane profesije, opšte akte kojima je data regulisana profesija uređena u zemlji sedišta pružaoca usluge, te način na koji se pristupa tim aktima; kodifikovana pravila struke i kodeks profesionalne etike koji obavezuju pružaoca usluge, te elektronska adresu na kojoj su dostupni, uz navođenje jezika na kojem su raspoloživi; mešovite usluge koje pružalac usluga takođe obavlja a koje su neposredno povezane s predmetnom uslugom, drugi pružaoci s kojima ih obavlja, te preduzete mere za sprečavanje sukoba interesa; osnovne podatke o vansudskom rešavanju sporova pri profesionalnom, strukovnom ili trgovačkom udruženju ili organizaciji u koju je učlanjen pružalac usluga, odnosno prema kodifikovanim pravilima struke ili kodeksu

profesionalne etike koji ga obavezuju, te način na koji se pristupa detaljnim podacima o tome; druge informacije o svojstvima usluge koju pružalac nudi.

Član 24.

Propisana je zakonska obaveza pružalaca opasnih usluga da se osiguraju od odgovornosti za štetu od opasne usluge, odnosno da pruže dovoljno obezbeđenje za obavezu naknade tako prouzrokovane štete. Pod opasnom uslugom misli se na uslužnu delatnost koja pri normalnom obavljanju neposredno izaziva povećanu opasnost od smrti, telesne povrede ili oštećenja zdravlja korisnika usluge ili trećeg lica, ili pretili da ozbiljno naruši imovinsko stanje korisnika usluge. Pružalac takve usluge dužan je da zaključi ugovor o obaveznom osiguranju od odgovornosti ili da pruži dovoljno obezbeđenje za obavezu naknade štete (stav 1). Vlada utvrđuje listu usluga koje se smatraju opasnim u ovom smislu (stav 2).

Prema stavu 3. istog člana, kada se pružalac usluge koji ima sedište u državi EEP poslovno nastanjuje u Republici Srbiji od njega se ne može zahtevati da iznova zaključuje ugovor o osiguranju od odgovornosti odnosno da iznova pruža dovoljno sredstvo obezbeđenja, ako je to već učinio u državi sedišta. Postojanje osiguranja odnosno dovoljnog obezbeđenja pružalac usluge iz države EEP može da dokazuje ispravom koja mu je izdata u državi sedišta, u skladu s odredbama člana 5.

Ako osiguranje od odgovornosti odnosno sredstvo obezbeđenja iz države EEP delimično pokriva rizik odgovornosti za štetu od opasne usluge, pružalac usluge je dužan da pruži dovoljno obezbeđenje za rizik koji nije pokriven (stav 4).

Član 25.

Propisano je da je sud dužan da prihvati dovoljno sredstvo obezbeđenja iz države EEP. To se odnosi na slučajeve kada sud, u izvršnom postupku, obaveže pružaoca usluge sa sedištem u državi EEP da obezbedi ispunjenje svoje obaveze.

Član 26.

Uređena je poslovna komunikacija regulisanih profesija, i to načelna sloboda ove komunikacije i njena ograničenja po izuzetku. Pod regulisanom profesijom misli se na profesionalnu delatnost za čije obavljanje se zakonom ili drugim opštim aktom zahteva posedovanje određenih profesionalnih ili stručnih kvalifikacija (primerice, formalno obrazovanje, stručno osposobljavanje ili radno iskustvo nakon završetka formalnog obrazovanja), posebno ako je korišćenje profesionalnim zvanjem uslovljeno posedovanjem ovih kvalifikacija, a obavljanje delatnosti članstvom u profesionalnom ili strukovnom udruženju ili organizaciji (vid. član 2. stav 1. tačka 15). Pod poslovnom komunikacijom misli se na davanje informacija u cilju promovisanja robe, usluga ili poslovnog ugleda pravnog ili fizičkog lica koje se bavi privrednom delatnošću ili regulisanom profesijom (vid. član 2. stav 1. tačka 16).

Prema stavu 1. lice koje se bavi regulisanom profesijom ima pravo da promoviše svoje usluge i dobar poslovni ugled, u skladu s pravilima struke i profesionalne etike, na način koji odgovara prirodi date regulisane profesije, čuvajući poslovnu tajnu i dostojanstvo, samostalnost i nezavisnost svoje profesije.

U stavu 2. propisano je da kada to nalaže javni interes (vid. član 2. stav 1. tačka 14), poslovna komunikacija lica koja se bave određenom regulisanom profesijom može da se ograniči pravilima struke odnosno kodeksom profesionalne etike, na srazmeran i nediskriminatoran način.

Prema stavu 3. istog člana, propisi kojima se uređuje poslovna komunikacija regulisane profesije usklađuju se sa odredbama ovog zakona. Ova odredba je sasvim načelna i svoj pun smisao može da ostvari tek ako se u jednom strateškom dokumentu Vlade precizira da ovlašćeni predlagač predlaže izmenu propisa iz člana 26. stav 3. U tom strateškom dokumentu trebalo bi predvideti i rokove u ovlašćeni predlagač predlaže pomenute izmene, s tim što i njihova primena treba da bude odložena do dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

Član 27.

Načelno je garantovana sloboda pružanja mešovitih usluga. Mešovita usluga se sastoji od barem dve različite samostalne uslužne privredne delatnosti, koje pružalac usluga obavlja samostalno ili ih zajednički ili partnerski obavljaju dva ili više pružalaca usluga (vid. član 2. stav 1. tačka 6).

U stavu 2. propisani su uslovi pod kojima lica koja se bave regulisanim profesijama, kao i lica koja obavljaju poslove akreditacije, izdavanja sertifikata, tehničkog nadzora, ispitivanja ili testiranja, mogu da učestvuju u pružanju mešovitih usluga. Ovi uslovi moraju da budu kumulativno ispunjeni: da ne postoji sukob interesa odnosno nespojivost lica koja zajedno pružaju mešovitu uslugu; da je osigurana samostalnost i nezavisnost uslužne delatnosti za koju je zakonom propisano da je samostalna i nezavisna; da su pravila struke i profesionalne etike, a naročito pravila o profesionalnoj tajni, koja obavezuju pružaoce mešovite usluge međusobno usklađena.

Odredbom stava 3. istog člana propisano je da, u cilju poštovanja pobrojanih uslova, slobodno pružanje mešovitih usluga može da se ograniči zakonom, na srazmeran i nediskriminatoran način. Primera radi, država može da zabrani da advokat i računovođa zajedno pružaju mešovitu uslugu, odnosno da jedno lice obavlja obe delatnosti, jer pripadnike te dve regulisane profesije obavezuju različita pravila o profesionalnoj tajni (Judgment of 19 February 2002, Wouters, C-309/99, paragraph 104).

Član 28.

Propisane su odredbe programskog karaktera koje definišu politiku kvaliteta i bezbednosti usluga i preciziraju mere i aktivnosti koje država preduzima radi ostvarivanja ciljeva te politike.

Slične programske odredbe sadrže i drugi zakoni. (vid. Zakon o energetici „Službeni glasnik RS”, broj 145/14 - energetska politika; Zakon o inovacionoj delatnosti „Službeni glasnik RS”, br. 110/05, 18/10 i 55/13 - inovaciona politika; Zakon o javnom zdravlju „Službeni glasnik RS”, broj 15/16 – javno zdravstvena politika; Zakon o budžetskom sistemu, „Službeni glasnik RS”, br. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13-ispavka, 108/13, 142/14, 68/15-dr. zakon, 103/15, 99/16 i 113/17 - fiskalna politika itd.)

Prema odredbama člana 28. Republika Srbija preduzima mere i aktivnosti radi ostvarivanja dugoročnog cilja obezbeđenja sistemskih uslova za unapređenje bezbednosti i kvaliteta usluga koje se pružaju na njenoj teritoriji, kao što su: mere i aktivnosti kojima podstiče pružaoce usluga da samostalno održavaju i unapređuju kvalitet svojih usluga, tako što pristupaju sistemima nezavisne sertifikacije, odnosno donose povelje kvaliteta ili pristupaju takvim poveljama; obaveštavanje pružalaca i korisnika usluga, na pristupačan i pouzdan način, o značenju i uslovima za dobijanje različitih oznaka kvaliteta u uslužnim delatnostima; mere i aktivnosti kojima podstiče profesionalna i strukovna udruženja i organizacije, kao i udruženja i saveze udruženja za zaštitu potrošača, na saradnju s profesionalnim, strukovnim i potrošačkim organizacijama iz država EEP, radi kontrole, očuvanja i unapređenja bezbednosti i kvaliteta usluga; mere i aktivnosti kojima podstiče razvoj sistema nezavisnog ocenjivanja kvaliteta usluga i sertifikacije pružalaca usluga.

ADMINISTRATIVNA SARADNJA (čl. 29–35)

Republika Srbija je prihvatila obavezu saradnje s državama EEP u sprovođenju nadzora nad pružiocima usluga, s ciljem da se obezbedi i unapredi kvalitet i bezbednost pruženih usluga na jedinstvenom tržištu. Efikasna administrativna saradnja između države sedišta i države u kojoj se usluge pružaju predstavlja jedini način da se osigura zakonito i bezbedno prekogranično obavljanje

uslužnih delatnosti. U čl. 29–35. uređuje se administrativna saradnja Republike Srbije sa državama EEP u sprovođenju nadzora nad pružaocima usluga, a posebno nadležnost Republike Srbije u slučaju nadzora nad prekograničnim pružanjem usluga. Ova pravila odnose se na nadzor koji organi javne vlasti Republike Srbije obavljaju kako nad pružaocima usluga sa sedištem u Srbiji, tako i nad pružaocima usluga sa sedištem u nekoj od država EEP. U obe situacije moguće je da organi javne vlasti Republike Srbije postupaju samostalno ili na zahtev države sedišta. Naime, Predlog zakona o uslugama sadrži pravila koja se odnose na četiri vrste nadzora koji obavljaju organi javne vlasti Republike Srbije na teritoriji Republike Srbije: nadzor nad pružaocima usluga sa sedištem u Republici Srbiji (član 30); nadzor nad pružaocima usluga sa sedištem u Republici Srbiji na zahtev države EEP (član 31); nadzor nad pružaocima usluga sa sedištem u državi EEP (član 32); i nadzor nad pružaocima usluga sa sedištem u državi EEP na zahtev države sedišta (član 33). U potonjim članovima nalaze se i pravila po kojima organ javne vlasti Republike Srbije zahteva od nadležnog organa države EEP da obavi nadzor nad pružaocem usluga na svojoj teritoriji; zatim pravila o merama upozorenja; i pravila po kojima se obavlja razmena podataka o poslovnom ugledu pružalaca usluga.

Član 29.

Propisano je da Republika Srbija pristupa IMI sistemu za administrativnu saradnju i elektronsku razmenu podataka s državama EEP. Država to čini u cilju kontrole, očuvanja i unapređenja kvaliteta i bezbednosti usluga, kao i nadzora nad ponašanjem pružalaca usluga u pravnom prometu. Informacioni sistem unutrašnjeg tržišta jeste elektronski sistem koji je razvila Evropska komisija i koji služi državama EEP za elektronsku administrativnu saradnju, to jest za elektronsku razmenu podataka u navedenim oblastima, uz korišćenje unapred prevedenih obrazaca i mogućnost mašinskog prevođenja. IMI sistem olakšava kontrolu bezbednosti usluga, doprinosi pojednostavljivanju postupaka za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga, umanjuje troškove pristupa uslugama, doprinosi zaštiti potrošača. To je informacioni sistem za administrativnu saradnju i elektronsku razmenu podataka između nadležnih organa država EEP u oblastima kao što su usluge, elektronska trgovina, profesionalne kvalifikacije, prava pacijenata u prekograničnoj zdravstvenoj zaštiti, i drugo (vid. član 2. stav 1. tačka 18).

U stavu 2. propisano je da su organi javne vlasti Republike Srbije dužni da putem IMI sistema sarađuju s nadležnim organima država EEP, a naročito da: razmenjuju podatke od značaja za kontrolu, očuvanje i unapređenje kvaliteta i bezbednosti usluga s nadležnim organima država EEP; učestvuju u postupku uzajamne pomoći iz člana 17; na obrazloženi zahtev nadležnog organa države EEP u razumnom roku dostave podatke o pružaocu usluge ili o usluzi; na obrazloženi zahtev nadležnog organa države EEP u razumnom roku sprovedu inspekcijski ili drugi oblik nadzora ili kontrole u skladu sa zakonom; obaveste bez odlaganja nadležni organ države EEP o preprekama za postupanje po primljenom zahtevu, radi dalje saradnje na otklanjanju tih prepreka; omogućće nadležnim organima države EEP uvid u registre pružalaca usluga pod uslovima koji važe za domaće organe javne vlasti; obaveste Evropsku komisiju o tome da nadležni organ države EEP ne ispunjava obavezu saradnje u okviru IMI sistema.

U stavu 3. precizirano je da je organ javne vlasti dužan da informacije koje je dobio putem IMI sistema koristi samo u one svrhe za koje ih je zahtevao.

U stavu 4. propisano je da poslove koordinacije rada organa javne vlasti Republike Srbije u IMI sistemu obavlja Ministarstvo nadležno za poslove koji se odnose na funkcionisanje tržišta i promet usluga, u svojstvu Nacionalnog koordinatora.

Prema stavu 5. Vlada posebnim propisom uređuje sprovođenje administrativne saradnje i elektronske razmene podataka s državama EEP putem IMI

sistema, a naročito rad Nacionalnog koordinatora i saradnju u vezi s nadzorom nad pružanjem usluga i preduzimanjem mera upozorenja.

Prema stavu 6. saradnja i razmena podataka putem IMI sistema uređuje se i obavlja u skladu sa zakonom kojim se domaće pravo usaglašava s pravom Evropske unije u oblasti zaštite podataka o ličnosti. Tu se misli na: Direktivu 95/46/EZ o zaštiti građana u vezi sa obradom podataka o ličnosti i Direktivu 2002/58/EZ o obradi podataka o ličnosti i zaštiti privatnosti u oblasti elektronskih komunikacija.

Član 30.

Uređuje nadzor nad pružaocima usluga sa sedištem u Republici Srbiji. Organi javne vlasti Republike Srbije vrše nadzor i kontrolu poslovanja pružalaca usluga sa sedištem u Republici Srbiji. Ovim je obuhvaćeno i prekogranično pružanje usluga, kao i situacije kada poslovanje usluga sa sedištem u Republici Srbiji stvara opasnost od štete u državi EEP. Kada opisani nadzor i kontrola podrazumevaju preduzimanje materijalnih radnji na teritoriji države EEP, organ javne vlasti putem IMI sistema zahteva od nadležnog organa države EEP da preduzme te radnje.

Član 31.

Uređuje nadzor nad pružaocima usluga sa sedištem u Republici Srbiji na zahtev države EEP: Pored navedenog samostalnog nadzora i kontrole iz člana 30. nadzor i kontrola poslovanja pružalaca usluga sa sedištem u Republici Srbiji sprovodi se na obrazloženi zahtev nadležnog organa države EEP. Organ javne vlasti dužan je da putem IMI sistema, na obrazloženi zahtev nadležnog organa države EEP, u najkraćem roku dostavi podatke o pružaocu usluge sa sedištem u Republici Srbiji. To podrazumeva i potvrđivanje da predmetni pružalac usluge ima sedište u Republici Srbiji, odnosno da predmetni pružalac usluge, prema saznanjima organa javne vlasti, obavlja svoju delatnost u skladu sa zakonom. Organ javne vlasti dužan je da u razumnom roku na obrazloženi zahtev nadležnog organa države EEP sprovede inspekcijski ili drugi oblik nadzora ili kontrole, odnosno da preduzme druge mere u skladu sa zakonom prema pružaocu usluge sa sedištem u Republici Srbiji, te da putem IMI sistema obavesti nadležni organ države EEP o sprovedenom nadzoru odnosno o preduzetim merama. U takvom slučaju, organ javne vlasti preduzima mere u skladu sa zakonom, koje po njegovoj proceni najbolje odgovaraju razlozima zbog kojih mu se obratio nadležni organ države EEP.

Član 32.

Propisan je nadzor nad pružaocima usluga sa sedištem u državi EEP. Naime, organi javne vlasti Republike Srbije vrše nadzor i kontrolu poslovanja pružalaca usluga sa sedištem u državi EEP, koji pružaju usluge na teritoriji Republike Srbije. U takvim slučajevima, postupanje organa javne vlasti ne sme da bude diskriminatorno po osnovu države sedišta pružaoca usluge; i mora da bude srazmerno razlozima zbog kojih se sprovode nadzor i kontrola. Nadzor i kontrola ispunjenosti posebnih uslova za prekogranično pružanje usluga na teritoriji Republike Srbije koji su propisani u skladu s čl. 13, 14. i 15. ne smatra se diskriminatornim postupanjem organa javne vlasti. Naime, u pomenutim članovima propisano je kada, izuzetno, može da se ograniči načelno garantovana sloboda prekograničnog pružanja usluga, to jest da se propišu posebni uslovi za prekogranično obavljanje uslužne delatnosti u Republici Srbiji. Provera ispunjenosti tih uslova ne predstavlja diskriminatorno postupanje organa javne vlasti Republike Srbije po osnovu države sedišta pružaoca usluge, jer su ovi uslovi po prirodi stvari propisani samo za pružaoce koji se nisu poslovno nastanili u Republici Srbiji.

Član 33.

Uređuje nadzor nad pružaocima usluga sa sedištem u državi EEP na zahtev države sedišta: Pored samostalnog nadzora i kontrole iz člana 32. nadzor i kontrola

poslovanja pružalaca usluga sa sedištem u državi EEP, koji pružaju usluge na teritoriji Republike Srbije, sprovodi se na obrazloženi zahtev nadležnog organa države sedišta. Organ javne vlasti dužan je da u razumnom roku na obrazloženi zahtev nadležnog organa države EEP sprovede inspekcijski ili drugi oblik nadzora ili kontrole, odnosno da preduzme druge mere u skladu sa zakonom prema pružaocu usluge sa sedištem u toj državi, te da putem IMI sistema obavesti nadležni organ države EEP o sprovedenom nadzoru odnosno o preduzetim merama. U takvim slučajevima organ javne vlasti preduzima mere u skladu sa zakonom, koje po njegovoj proceni najbolje odgovaraju razlozima zbog kojih mu se obratio nadležni organ države EEP.

Član 34.

Uređene su mere upozorenja putem IMI sistema u kontekstu prekograničnog pružanja usluga. Odredba stava 1. odnosi se na slučaj kada organ javne vlasti Republike Srbije utvrdi da određene radnje, okolnosti ili način obavljanja uslužne delatnosti pružaoca usluge koji ima sedište u Republici Srbiji a pruža usluge u državi EEP, ugrožavaju ili prete da ugroze zdravlje ili bezbednost ljudi ili životnu sredinu. On je tada dužan da putem IMI sistema bez odlaganja o svojim saznanjima obavesti sve države EEP i Evropsku komisiju.

Član 35.

Propisana je razmena podataka o poslovnom ugledu pružalaca usluga koji svoje uslužne delatnosti obavljaju prekogranično, to jest izvan države u kojoj su poslovno nastanjeni. Organ javne vlasti Republike Srbije dužan je da na obrazloženi zahtev nadležnog organa države EEP putem IMI sistema u razumnom roku dostavi podatke od neposrednog značaja za ocenu stručnosti i profesionalne pouzdanosti pružaoca usluge, te da obavesti pružaoca usluge o izvršenom dostavljanju (stav 1).

S druge strane, kada za to postoji zakonit i opravdan interes, organ javne vlasti Republike Srbije putem IMI sistema podnosi obrazloženi zahtev nadležnom organu države EEP za dostavljanje podataka od neposrednog značaja za ocenu stručnosti i profesionalne pouzdanosti pružaoca usluge (stav 2).

U stavu 3. propisano je da organ javne vlasti Republike Srbije, na obrazloženi zahtev nadležnog organa države EEP, putem IMI sistema dostavlja podatke o odluci koja je doneta odnosno sankciji koja je izrečena u disciplinskom, prekršajnom ili krivičnom postupku koji je u Srbiji vođen protiv pružaoca usluge, uz navođenje propisa koji su primenjeni. Za ovakvo postupanje organa javne vlasti Republike Srbije neophodno je da je predmetna odluka postala pravnosnažna i izvršna i da je ona od neposrednog značaja za ocenu stručnosti i profesionalne pouzdanosti pružaoca usluge. U ostalim slučajevima (kada se ne radi o disciplinskom, prekršajnom, odnosno krivičnom postupku), organ javne vlasti Republike Srbije, na obrazloženi zahtev nadležnog organa države EEP, putem IMI sistema dostavlja podatke o toku postupka, izjavljenim pravnim lekovima i vremenu koje je normalno potrebno za donošenje pravnosnažne i izvršne odluke.

NADZOR (čl. 36–37)

Član 36.

Propisano je da nadzor nad sprovođenjem ovog propisa i na osnovu njega donetih propisa vrši ministarstvo koje obavlja poslove koji se odnose na funkcionisanje tržišta i promet usluga. Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, te propisa koji su doneti na osnovu ovog zakona, podeljen je između ministarstva koje obavlja poslove koji se odnose na funkcionisanje tržišta i promet usluga (koje postupa preko tržišnih inspektora) i ministarstava koja obavljaju poslove koji se odnose na obavljanje određenih uslužnih delatnosti (koja takođe postupaju preko odgovarajućih inspektora). Postoji zakonska obaveza organa javne vlasti i

pružalaca usluga da na zahtev ministarstva nadležnog za funkcionisanje tržišta i promet usluga dostavljaju podatke koji su neophodni za nadzor, kao i zakonska obaveza tog ministarstva da dobijene podatke koristi isključivo u svrhe u koje ih je zahtevalo i u skladu s propisima o zaštiti podataka o ličnosti.

Član 37.

Propisano je da u vršenju inspeksijskog nadzora, inspektor proverava da li je pružalac usluge, protivno tačno navedenim odredbama ovog zakona, obavljao uslužnu delatnost na teritoriji Republike Srbije bez propisane saglasnosti; povredio zakonsku obavezu obaveštavanja JEKT-a o određenim činjenicama; obavljao uslužnu delatnost na način koji diskriminiše korisnika usluga po osnovu sedišta odnosno državljanstva, prebivališta ili boravišta; propisao diskriminatornu odredbu u svojim opštim uslovima poslovanja; povredio zakonsku obavezu predugovornog obaveštavanja korisnika usluge; propustio da zaključi ugovor o osiguranju od odgovornosti odnosno da pruži dovoljno obezbeđenje za obavezu naknade štete koja je pričinjena obavljanjem opasne uslužne delatnosti; promovisao svoje usluge ili dobar poslovni ugled na način koji nije dopušten; pružao mešovitu uslugu na način koji je zakonom zabranjen; propustio da postupi po nalogu inspektora (koje je ranije doneto u vršenju inspeksijskog nadzora nad sprovođenjem ovog zakona, te propisa koji su doneti na osnovu ovog zakona).

U slučaju da inspektor utvrdi postojanje neke od navedenih nepravilnosti, a u zavisnosti od toga koja nepravilnost je u pitanju, u članu 37. predviđene su tri mogućnosti: inspektor donosi rešenje kojim nalaže način i rok za otklanjanje utvrđene nepravilnosti (protiv tog rešenja dopuštena je žalba ministru u roku od osam dana od dana prijema); inspektor izdaje prekršajni nalog u skladu sa zakonom kojim se uređuje izdavanje prekršajnog naloga (u slučajevima kada je propisana novčana kazna u fiksnom iznosu); inspektor inicira pokretanje postupka pred odgovarajućim profesionalnim ili strukovnim udruženjem ili organizacijom.

KAZNENE ODREDBE (čl. 38–40)

Član 38.

Propisana je prekršajna odgovornost pravnog lica, fizičkog lica, odgovornog lica u pravnom licu, odnosno preduzetnika, ako: obavlja uslužnu delatnost na teritoriji Republike Srbije bez propisane saglasnosti iz člana 8. stav 2; propusti da u roku od sedam dana obavesti JEKT o osnivanju zavisnog društva u cilju obavljanja uslužne delatnosti za koju je dobio saglasnost, protivno odredbi člana 10. stav 3; propusti da u roku od sedam dana obavesti JEKT o tome da više ne ispunjava neki od uslova za dobijanje saglasnosti, protivno odredbi člana 10. stav 3; obavlja uslužnu delatnost na način koji diskriminiše korisnika usluga po osnovu sedišta odnosno državljanstva, prebivališta ili boravišta, protivno odredbama člana 19. stav 1. tačka 1); ne zaključi ugovor o osiguranju od odgovornosti odnosno ne pruži dovoljno obezbeđenje za obavezu naknade štete u skladu s članom 24. st. 1. i 4; promoviše svoje usluge ili dobar poslovni ugled protivno odredbi člana 26. stav 2; učestvuje u pružanju mešovite usluge u suprotnosti s članom 27. st. 2. i 3; propiše diskriminatornu odredbu u opštim uslovima poslovanja, protivno odredbi člana 19. stav 4; Propisani su i iznosi u kojima se izriču novčane kazne za navedene prekršaje.

Član 39.

Propisane su novčane kazne u fiksnom iznosu koje se izriču za prekršaj pravnom licu, fizičkom licu, odgovornom licu u pravnom licu, odnosno preduzetniku, ako: korisniku usluga ne stavi na raspolaganje podatke iz člana 22. ovog zakona na način koji je propisan u članu 21. stav 3; korisniku usluga, na zahtev, ne stavi na raspolaganje podatke iz člana 23; ne postupi po rešenju inspektora iz člana 37. stav 2.

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE (čl. 40–42)

Član 40.

Predviđeno je da Vlada, u roku od jedne godine od stupanja na snagu ovog zakona, posebnim propisom iz člana 6. stav 6. uređuje postupak prikupljanja i razmene podataka između organa javne vlasti i nadležnog ministarstva (to jest, ministarstva koje obavlja poslove koji se odnose na funkcionisanje tržišta i promet usluga) preko JEKT-a. Takođe, predviđeno je da će se propisi iz člana 4. stav 1. i člana 26. stav 3. ovog zakona uskladiti s ovim zakonom do dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji, kao i da su pružaoci usluga dužni da svoje opšte akte usklade sa ovim propisom do dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

Član 41.

Predviđeno je da u roku od dve godine od stupanja na snagu ovog zakona, ministarstvo koje obavlja poslove koji se odnose na funkcionisanje tržišta i promet usluga dužno je da uspostavi JEKT. Do početka primene ovog zakona pomenuto ministarstvo preko JEKT-a obavlja poslove besplatnog obaveštavanja svih zainteresovanih lica o uslovima i postupcima za ostvarivanje prava na poslovno nastanjanje odnosno za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga u Republici Srbiji. Drugim rečima, sve do pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji, JEKT ima informativnu funkciju, to jest, obavlja isključivo poslove obaveštavanja pružalaca i korisnika usluga. Od početka primene ovog zakona, ministarstvo koje obavlja poslove koji se odnose na funkcionisanje tržišta i promet usluga dužno je da preko JEKT-a obavlja i druge poslove predviđene ovim zakonom.

Član 42.

Propisano je da stupanje na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, osim odredaba člana 5. i čl. 7-39. ovog zakona, koje se primenjuju od dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

IV. SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Kada su u pitanju privredni subjekti i to oni koji su postojeći i potencijalni pružaoci usluga, primena zakona u budućem periodu, i to u kratkom roku najpre, može stvoriti ovoj kategoriji subjekata određene troškove, a oni su izlistani u odgovoru na prethodno pitanje. U srednjem i dugom roku, kada usaglase svoje poslovanje i akta sa odredbama iz Predloga zakona, ne bi trebalo da bude fiksnih troškova koje će morati da snose. Međutim, u određenim situacijama koje su navedene u odgovoru na prethodno pitanje, može doći do dodatnih troškova koje će ovi subjekti morati da snose, a to umnogome zavisi od najrazličitijeg spektra razloga, pa između ostalog i od toga da li će poštovati odredbe Predloga zakona ili ne.

Ovde treba napomenuti i da otvaranje granica i dolazak nove konkurencije treba da podstakne pružaoce usluga da ulažu dodatno u kadrove i tehnologiju, i to će neminovno nositi određene troškove ako privredni subjekti nastoje da podignu nivo svoje konkurentnosti. Takođe, privredni subjekti će imati i troškove prilagođavanja novim uslovima poslovanja usled jačanja strane konkurencije na domaćem tržištu i dolaska ozbiljnijih konkurenata.

Kada su građani u pitanju, i drugi korisnici usluga, ni na kratak, srednji ni dugi rok ne bi trebalo da bude dodatnih troškova koje će morati da snose zbog primene Predloga zakona.

Usklađivanje propisa u ovoj oblasti podrazumeva i uspostavljanje jedinstvenih kontaktnih tačaka preko kojih će pružiocima i korisnicima usluga biti obezbeđene sve informacije koje su neophodne za otpočinjanje posla, kao i mogućnost da sve

procedure završe elektronskim putem. Korišćenje jedinstvenih tačaka kontakta značajno smanjuje troškove transakcija i preduzeća i upravnih organa. Naime, prema istraživanju upotrebe Jedinstvene tačke kontakta, ona u Holandiji može da donese uštedu od oko 60 miliona evra godišnje, dok prema istraživanju sprovedenom od strane Velike Britanije, korišćenje prednosti Jedinstvene tačke kontakta treba da omogući uštedu između 3,8 i 13,7 evra po transakciji i predstavlja potencijalne kratkoročne dobitke od oko 20 miliona evra u toj zemlji.

Dodatni troškovi koji će nastati tokom primene zakona su oni koji će nastati u toku uspostavljanja JEKT-a. Za ovu svrhu potrebna su dodatna sredstva u iznosu od 2.500.000 evra koje nadležno ministarstvo nastoji da obezbedi iz međunarodnih izvora finansiranja. Projekcija je napravljena na bazi analize sredstava koje su druge zemlje dobile za uspostavljanje JEKT - a iz međunarodnih izvora finansiranja. Tako, na primer, Rumunija je dobila 7.000.000 evra, Estonija 5.000.000 evra, dok je Slovenija dobila 4.800.000 evra.

Predlog zakona o uslugama predviđeno je uspostavljanje Jedinstvene elektronske kontaktne tačka, državnog elektronskog servisa na srpskom i engleskom jeziku, putem kojeg organi javne vlasti Republike Srbije razmenjuju informacije među sobom i s nadležnim organima država Evropskog ekonomskog prostora, a sva zainteresovana lica mogu besplatno da se obaveste o uslovima i postupcima za ostvarivanje prava na poslovno nastanjivanje odnosno za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga u Republici Srbiji i državama Evropskog ekonomskog prostora. Ministarstvo nadležno za poslove koji se odnose na funkcionisanje tržišta i promet usluga obrazuje organizacionu jedinicu u svome sastavu koja uspostavlja Jedinstvenu elektronsku kontaktnu tačku i njome upravlja. Nadležno ministarstvo se stara da Jedinstvena elektronska kontaktna tačka bude ažurna, pregledna, jasna i jednostavna za korišćenje. Organi javne vlasti su dužni da nadležnom ministarstvu blagovremeno dostave potpune podatke iz svog delokruga koji su od značaja za ažurnost JEKT-a.

Takođe, puna primena zakona, ulaskom Republike Srbije u Evropsku uniju podrazumeva obavezu administrativne saradnje sa svim državama članicama Evropskog ekonomskog prostora preko IMI sistema za administrativnu saradnju i elektronsku razmenu podataka. Predlog je predviđeno da Ministarstvo nadležno za poslove koji se odnose na funkcionisanje tržišta i promet usluga obavlja poslove koordinacije rada organa javne vlasti Republike Srbije u IMI sistemu.

V. ANALIZA EFEKATA PROPISA

Uvod

Funkcionisanje jedinstvenog tržišta Evropske unije zasniva se na četiri osnovne slobode: slobodi kretanja roba, ljudi, usluga i kapitala. Sloboda pružanja usluga podrazumeva privremeno ili povremeno pružanje usluga van granica matične države. Regulisanje sfere usluga predviđeno je još Ugovorom o osnivanju Evropske zajednice. Međutim, opšte definisanje s jedne strane, i rast aktivnosti u ovoj oblasti sa druge strane, doveli su do pojave velikog broja zahteva za konačnim razrešenjem pred Sudom pravde Evropske unije. Sudska praksa nije bila dovoljna za sprovođenje ovog načela i bilo je očigledno da je ovu oblast bilo potrebno regulisati posebnim pravnim aktima. Doneto je više direktiva koje su parcijalno regulisale pojedine oblasti što nije moglo dovesti do stvaranja jedinstvenog tržišta usluga.

S obzirom na to da je konkurentno tržište usluga od suštinske važnosti za unapređenje ekonomskog rasta i stvaranje radnih mesta u Evropskoj uniji, a da se analizom sektora usluga došlo do zaključka da postoje brojne prepreke koje sprečavaju pružaoce usluga, posebno mala i srednja preduzeća, da prošire svoje poslovanje izvan nacionalnih granica i da u potpunosti iskoriste prednosti unutrašnjeg tržišta Evropske unije, Evropski parlament je 12. decembra 2006. godine usvojio Direktivu 2006/123/EZ o uslugama na unutrašnjem tržištu u cilju usaglašavanja različitih pristupa regulisanju sektora usluga. Različiti propisi u oblasti usluga imali su negativan uticaj na konkurentnost privrede Evropske unije. Stoga je cilj Direktive o uslugama - stvaranje jedinstvenog tržišta usluga ukidanjem prepreka u pružanju usluga između država članica. Direktiva o uslugama nastoji da na dva načina utiče na konkurentnost jednog dela pružaoca usluga (Direktivom o uslugama su definisane usluge koje je moguće prekogranično pružati):

- Uklanjanjem prepreka za nesmetano prekogranično pružanje usluga, i
- Administrativnim pojednostavljenjem.

Direktiva o uslugama sadrži odredbe koje olakšavaju pružaocima usluga da se poslovno nastane u drugim državama članicama kao i prekogranično pružanje usluga, odnosno pružanje usluga na teritoriji država članica izvan države osnivanja. Osim toga, Direktiva podrazumeva i uspostavljanje Jedinствене kontaktne tačke, mesta na kome će svi pružaoci i korisnici usluga moći da dobiju sve neophodne informacije za otpočinjanje i obavljanje određene uslužne delatnosti i da sve procedure završe elektronskim putem.

U skladu sa Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju, poglavlje III Pružanje usluga, član 59, Republika Srbija (u daljem tekstu: RS) je usmerena ka usklađivanju svog zakonodavnog okvira sa pravnim tekovinama Evropske unije koje se odnose na usluge. RS se obavezala na usklađivanje propisa u ovoj oblasti, i to donošenjem propisa kojim će biti potpuno transponovana Direktiva o uslugama i usklađivanjem sektorskih propisa.

Pre donošenja odluke o izradi Predloga zakona o uslugama (u daljem tekstu: Predlog zakona), kao i u toku izrade samog Predloga zakona, rađena je analiza usaglašenosti postojećeg normativnog okvira u RS sa Direktivom o uslugama. Na dan 31. oktobra 2015. godine, a na osnovu urađene analize, došlo se do zaključka da je određeni broj odredaba domaćih propisa u očiglednom nesaglasju s Direktivom o uslugama. Takođe, došlo se do zaključka da ima odredaba koje bi trebalo preispitati nakon što se donese Predlog zakona. U konkretnim slučajevima, potrebno je preispitati da li postoji javni interes čija zaštita, po pravilima same Direktive, opravdava postojeća nacionalna rešenja. Sa druge strane, neke uslužne delatnosti na koje se odnosi Direktiva o uslugama nisu posebno uređene u pravnom poretku RS. Čitav niz sektorskih zakona propušta da se uopšte osvrne na pitanje prekograničnog pružanja usluga, odnosno i ne razmatra mogućnost da se u RS poslovno nastani pružalac usluga s primarnim sedištem u inostranstvu. Zbirno

gledano, potrebno je sa Direktivom o uslugama usaglasiti 50 važećih zakona, 29 pravilnika, dve uredbe, tri statuta i jedan kodeks.

Imajući u vidu navedene zaključke urađenih analiza postojećeg normativnog okvira i potencijalnih efekata razmatranih opcija (opisanih u delu 3. ove analize efekata), doneta je odluka da se, najpre, izradi Predlog zakona kao krovni zakon kojim se uređuju pravo na poslovno nastanjivanje i sloboda prekograničnog pružanja usluga, a da se onda pristupi svobuhvatnom usklađivanju sektorskih propisa sa usvojenim rešenjima i Direktivom o uslugama.

U Prilogu 1. ove analize efekata dat je indikativni pregled usluga na koje se Direktiva o uslugama primenjuje. Imajući u vidu ovaj pregled, i detaljnu analizu primene Direktive o uslugama u zemljama Evropskog ekonomskog prostora (u daljem tekstu: EEP), predlagač je u Predlogu zakona formulisao opseg primene Direktive o uslugama na taj način što se Predlog zakona primenjuje na usluge koje državljani RS ili države EEP odnosno pravna lica sa sedištem u RS ili državi EEP pružaju na teritoriji RS, kao i na usluge koje državljani RS odnosno pravna lica sa sedištem u RS pružaju na teritoriji država EEP. Sa druge strane, Predlog zakona predviđa i aspekte na koje se predložene odredbe ne odnose, a to su: način na koji su definisane i uređene usluge od opšteg ekonomskog interesa, liberalizacija pružanja tih usluga; privatizacija pravnih lica koja pružaju usluge; ostvarivanje ljudskih i manjinskih prava; način na koji su uređeni radni odnosi, bezbednost i zdravlje na radu, socijalna zaštita, oporezivanje; oblast krivičnog prava; određivanje merodavnog prava; mere kojima se štiti ili unapređuje kulturna ili jezička raznovrsnost ili medijski pluralizam; ukidanje monopola u pružanju usluga i državna pomoć. Takođe, Predlogom zakona predviđeno je da se predložene odredbe ne primenjuju na: usluge od opšteg interesa; finansijske usluge; usluge elektronskih komunikacija, te elektronske komunikacione mreže i pripadajuća sredstva; usluge u oblasti saobraćaja, uključujući vazdušni, železnički i drumski saobraćaj, javni gradski prevoz i taksi, prevoz sanitetskim vozilom i vozilom hitne medicinske pomoći, te aerodromske i lučke službe; usluge privremenog zapošljavanja; poslove zdravstvene zaštite koji obuhvataju sprovođenje mera za očuvanje i unapređenje zdravlja građana, sprečavanje, suzbijanje i rano otkrivanje bolesti, povreda i drugih poremećaja zdravlja i blagovremeno i efikasno lečenje i rehabilitaciju, a obavlja ih zdravstveni radnik u zdravstvenoj ustanovi ili privatnoj praksi; audiovizuelne usluge, uključujući televizijsko i radijsko emitovanje i bioskopske projekcije; priređivanje igara na sreću; usluge privatnog obezbeđenja; usluge socijalne zaštite koje pružaju ustanove socijalne zaštite i drugi subjekti u socijalnoj zaštiti u skladu sa zakonom, kao i delatnost udruženja osnovanih radi ostvarivanja humanitarnih ciljeva; vršenje prenetih ili poverenih javnih ovlašćenja, uključujući javnobeležničku delatnost i poslove izvršitelja. Isticanje usluga na koje se odredbe Predloga zakona ne primenjuju u ovoj analizi efekata je od izuzetnog značaja kako bi se preciznije sagledala veličina potencijalnih efekata koje će primena predloženih odredaba izazvati građanima i privredi.

1. Problemi koje akt treba da reši

Postojeći pravni okvir u RS ne pruža dovoljne mogućnosti za unapređenje oblasti pružanja usluga. Uslužne delatnosti nisu uređene jednim sveobuhvatnim propisom u RS, već, pre svega, Zakonom o trgovini¹, zatim opštim propisima koji uređuju pravo na poslovno nastanjivanje², kao i čitavim nizom sektorskih zakona³.

¹ „Službeni glasnik RS”, br. 53/10, 10/13 i 44/18 –dr.zakon

² Zakon o privrednim društvima („Službeni glasnik RS”, br. 36/11, 99/11, 83/14 – dr. zakon, 5/15 i 44/18), Zakon o postupku registracije u Agenciji za privredne registre („Službeni glasnik RS”, br. 99/11 i 83/14)

Ovako komplikovan pravni okvir često stvara poteškoće postojećim i potencijalnim pružaocima usluga prilikom sagledavanja, analize i ispunjavanja postojećih zahteva za pružanje određenih usluga, a koji su nametnuti važećim propisima i moraju da se poštuju.

Ovo je samo jedan od problema koje zakon o uslugama treba da reši, a predstavlja posledicu ključnog problema koji je definisan na sledeći način:

Ograničena prava i slobode u vezi sa poslovnim nastanjivanjem i prekograničnim pružanjem usluga.

Takođe, nepostojanje jedinstvenog elektronskog servisa kojem bi mogla da pristupe sva zainteresovana lica i obaveste se o uslovima i postupcima za ostvarivanje prava na poslovno nastanjivanje, odnosno za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga, ima za posledicu da RS ima nedovoljnu administrativnu saradnju sa državama EEP, što se takođe odražava i na integrisanost domaćeg tržišta usluga u jedinstveno tržište EEP.

Definicije ključnog problema, njegovih uzroka i posledica	
Posledice	<ul style="list-style-type: none"> - Neintegrisanost domaćeg tržišta usluga u jedinstveno tržište EEP - Nepostojanje sveobuhvatnog sistema kojim se održava, unapređuje i štiti visok stepen bezbednosti i kvaliteta pruženih usluga - Nedovoljna administrativna saradnja sa državama Evropskog ekonomskog prostora EEP - Ograničena konkurencija u uslužnim delatnostima - Nepostojanje potpune i funkcionalne tržišne privrede - Spora izgradnja moderne strukture tržišta i oblasti trgovine robama i uslugama
Ključni problem	<ul style="list-style-type: none"> - Ograničena prava i slobode u vezi sa poslovnim nastanjivanjem i prekograničnim pružanjem usluga
Uzroci	<ul style="list-style-type: none"> - Sporo usvajanje institucionalnih propisa iz domena tržišta, konkurencije i oblasti pružanja usluga - Neusklađen zakonodavni okvir RS sa zakonodavstvom EU (Direktivom o uslugama) i neusklađeni zahtevi koji se odnose na uslove u pogledu prava i sloboda u vezi sa poslovnim nastanjivanjem i prekograničnim pružanjem usluga - Nepotpuna regulisanost svih uslužnih delatnosti pozitivnim propisima RS - Nedovoljna liberalizacija tržišta usluga u RS - Postojanje administrativnih barijera u zakonodavstvu RS koja otežavaju, odnosno onemogućavaju ostvarivanje slobode kretanja usluga, poslovnog nastanjivanja i prekograničnog pružanja usluga (na primer, postojanje uslova za dobijanje saglasnosti za pružanje određenih usluga) - Nepostojanje jedinstvenog elektronskog servisa kojem mogu da pristupe sva

³ Zakon o advokaturi („Službeni glasnik RS”, br. 31/11 i 24/12 –US), Zakon o bezbednosti i zdravlju na radu („Službeni glasnik RS”, br. 11/05, 91/15 i 113/17-dr.zakona), Zakon o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti („Službeni glasnik RS”, br. 36/09, 88/10, 38/15, 113/17 i 113/17-dr.zakon), Zakon o zadrugama („Službeni glasnik RS”, broj 112/15), Zakon o reviziji („Službeni glasnik RS”, br. 62/13 i 30/18), Zakon o planiranju i izgradnji („Službeni glasnik RS”, br. 72/09, 81/09 - ispravka, 64/10- US, 24/11, 121/12, 42/13-US, 50/13-US, 98/13-US, 132/14 i 145/14), Zakon o veterinarstvu („Službeni glasnik RS”, br. 91/05, 30/10 i 93/12), Zakon o turizmu („Službeni glasnik RS”, br. 36/09, 88/10, 99/11 – dr. zakon, 93/12 i 84/15), Zakon o tehničkim zahtevima za proizvode i ocenjivanju usaglašenosti („Službeni glasnik RS”, broj 36/09), Zakon o posredovanju u prometu i zakupu nepokretnosti („Službeni glasnik RS”, br. 95/13 i 41/18)

	<p>zainteresovana lica i obaveste se o uslovima i postupcima za ostvarivanje prava na poslovno nastanjivanje, odnosno za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nepostojanje odgovarajuće informacione i statističke baze za donošenje odgovarajućih i pravovremenih odluka važnih za tržište i konkurenciju - Nepostojanje jedinstvenog elektronskog servisa za elektronsko sprovođenje upravnih postupaka u uslužnim delatnostima - Komplikovani upravni postupci za ostvarivanje prava na poslovno nastanjivanje i slobodu prekograničnog pružanja usluga u RS - Nedovoljna samoregulacija u uslužnim delatnostima od strane profesionalnih i strukovnih udruženja i organizacija
--	---

1.1. Podaci od značaja za sagledavanje stanja u oblasti pružanja usluga u RS

Oblast trgovine robom i uslugama jedna je od najdinamičnijih oblasti privrede u kojoj se odigravaju vrlo intenzivne promene zbog brzih i čestih promena u društveno ekonomskom okruženju.

Na trenutnom nivou razvijenosti RS, kao i u drugim zemljama koje su prošle istu fazu razvoja, sektor usluga i njegove glavne komponente – kao što je, na primer, trgovina - postaju sve značajniji faktor formiranja BDP-a.

Značajan broj privrednih subjekata u RS posluje u oblasti pružanja usluga. U Tabeli u Prilogu 2. ove analize efekata, predstavljen je broj registrovanih aktivnih poslovnih subjekata u RS prema pravnoj formi (obliku organizovanja) i sektoru delatnosti prema Klasifikaciji delatnosti, pri čemu je procena predlagača da se ne bave baš svi subjekti uslužnim delatnostima na koje se primenjuje Direktiva o uslugama, a shodno tome i rešenja predložena u Predlogu zakona (uslužnim delatnostima se delimično bave privredni subjekti u sledećim oblastima: poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo; snabdevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacijom; snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti; građevinarstvo; informisanje i komunikacije; stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti; administrativne i pomoćne uslužne delatnosti).

Kako bi se bolje sagledao efekat liberalizacije tržišta usluga u periodu od potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, analizirani su različiti pokazatelji u nastavu ove analize efekata, i to na osnovu podataka iz Priloga 3.⁴ Naime, od 2010. do 2013. godine, privredna društva su poslovala pozitivno. Privredna društva registrovana u sektorima G - Trgovina na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala, J – Informisanje i komunikacije, M – Stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti konstantno pokazuju pozitivan rezultat, kao i A – Administrativne i uslužne delatnosti od 2011. godine. Privredna društva registrovana u sektoru I – Usluge smeštaja i ishrane pokazuju negativan rezultat, međutim beleži se poboljšanje u ovom periodu sa blagim padom u 2013. godini. Negativan rezultat ima sektor L - Poslovanje nekretninama koji je u 2011. godini zabeležio poboljšanje, a nakon toga drastično lošiji rezultat, što se svakako ne može pripisati liberalizaciji tržišta usluga, već prevashodno internim, društveno-političkim okolnostima u RS i kupovnoj moći stanovništva, koji zajedno uzeti - nisu povoljni za razvoj sektora građevinarstva i poslovanje nekretninama.

Takođe, prema pokazateljima profitabilnosti (Tabela: Stopa prinosa na ukupna sredstva posle oporezivanja, Tabela: Stopa prinosa na sopstveni kapital posle oporezivanja, Tabela: Opšti ratio likvidnosti iz Priloga 3.), privredna društva

⁴ U pitanju su podaci Agencije za privredne registre.

beleže bolje rezultate u 2011. godini, nakon čega je usledio pad, ali ne na nivo od pre 2011. godine. Međutim, sektori G - Trgovina na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala, J – Informisanje i komunikacije, M – Stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti kao i A – Administrativne i uslužne delatnosti od 2011. godine beleže značajno bolje rezultate u odnosu na ukupne pokazatelje privrednih društava. Negativne pokazatelje profitabilnosti pokazuju sektori I – Usluge smeštaja i ishrane i L - Poslovanje nekretninama.

Popularnost sektora usluga, koji je na nivou Evropske unije generator zapošljavanja, pokazuje rast broja zaposlenih u uslužnim sektorima: G -Trgovina na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala, J – Informisanje i komunikacije, M – Stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, A – Administrativne i uslužne delatnosti, I – Usluge smeštaja i ishrane, L - Poslovanje nekretninama, Umetnost zabava i rekreacija i Ostale usluge u kojima zbirno raste broj zaposlenih od 2012. do 2014. godine (Tabela: Zaposlenost po sektorima), sa 367.994 u 2012. godini na 369.091 u 2013. godini i 372.213 u 2014. godini.⁵ Ukupna zaposlenost u RS u ovom periodu je, inače, opala.

Takođe, pokazatelj značaja sektora usluga je i to što je najveći broj novoosnovanih privrednih subjekata iz sektora usluga. Skoro 50% novoosnovanih privrednih subjekata je iz sektora G -Trgovina na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala i M – Stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti (Tabela 9. Novoosnovana privredna društva).

Zarade u nominalnoj vrednosti u beleže blagi rast, osim u sektoru Umetnost, zabava i rekreacija. U realnoj vrednosti, rast zarada u sektorima J – Informisanje i komunikacije, M – Stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, A – Administrativne i uslužne delatnosti, I – Usluge smeštaja i ishrane i Ostale usluge je veći od pokazatelja na nivou privrede (Tabela 9. Zarade po sektorima).

U daljoj Analizi efekata, predstavljeni podaci i zaključci su uglavnom fokusirani na trgovinu, s obzirom na to da trgovina čini najveći deo uslužnih delatnosti. Zaključci su izvedeni na osnovu podataka iz Priloga 4. ove analize efekata.

Sektor usluga ima veliki udeo u BDP-u i ukupnoj zaposlenosti RS i kreće se i do 55% BDP-a. Samo trgovina u ukupnom BDP –u učestvuje sa skoro 10%, dok u ukupnoj zaposlenosti od 2000. godine učestvuje prosečno sa oko 17%. Kada je u pitanju udeo zaposlenih u maloprodaji i veleprodaji u odnosu na ukupnu zaposlenost u RS u periodu između 2002. i 2014. godine, on je značajan i uglavnom je bio stabilan – kretao se od 15,58% u 2003. godini do 20,19% u 2010. godini. Međutim, sektor usluga i dalje zaostaje za zemljama Evropske unije gde se u većini članica učestvuje sa oko 65% u BDP-u.

U međunarodnim poređenjima obično se sektori Klasifikacije delatnosti grupišu u tri velika segmenta (tj. nivoa agregiranja): poljoprivredu, industriju i usluge, pa se njihove dodate vrednosti mogu meriti u odnosu na ukupan BDV – po delatnostima⁶.

Kada je u pitanju segment usluga, on sve više dobija na značaju, sa učešćem u BDV-u od 59,0% u 2013. godini. Na osnovu sagledavanja kretanja BDP-a trgovine u RS za period 2002-2014, u tekućim cenama (trgovine na veliko i malo; popravka motornih vozila i motocikala), BDP trgovine je konstantno rastao. Isti zaključak važi i za kretanje realnog BDP-a trgovine u RS za period 2002-2014. godine, u stalnim

⁵ I prema Popisu stanovništva iz 2011. godine, najveći broj ekonomski aktivnih lica u RS izjasnio se da se bavi „uslužnim i trgovačkim zanimanjima” (16,1%), što je iznosilo ukupno 372.058 lica.

⁶ U poljoprivredu su uključeni i šumarstvo i ribarstvo, čije je učešće u BDV-u malo. Ovaj segment u posmatranom periodu u strukturi pokazuje varijacije s obzirom na sezonski karakter poljoprivrede i u ukupnom BDV-u u 2013. godini učestvuje sa 9,4%. Drugi segment obuhvata: rudarstvo, prerađivačku industriju, snabdevanje električnom energijom, gasom i parom, snabdevanje vodom i upravljanje otpadnim vodama i građevinarstvo. Njegovo učešće u BDV-u u 2013. godini iznosilo je 31,7%.

cenama iz 2010. godine (trgovina na veliko i malo i popravka motornih vozila i motocikala). Kada je u pitanju stopa rasta realnog BDP-a trgovine u RS za period 2002-2014. godine, u stalnim cenama iz 2010. godine (trgovina na veliko i malo i popravka motornih vozila i motocikala), ona varira – najviša je bila 2002. godine, a najniža (odnosno negativna) bila je u 2009. godini u vreme najveće ekonomske krize. U 2014. godini, prema proceni Ekonomskog fakulteta u Beogradu, urađenoj za potrebe izrade Strategije razvoja trgovine Republike Srbije do 2020. godine, stopa rasta je bila negativna (-0,3%) uglavnom zbog velike negativne stope trgovine na malo (-4,6%).

Udeo BDP-a trgovine u BDP RS, u stalnim i tekućim cenama, u periodu 2002.-2014 godine (trgovina na veliko i malo i popravka motornih vozila i motocikala) manje više bio je stabilan od 2005. godine do 2014. godine, i kretao se od 5,7% u 2002. godini kada je bio najniži do 10,3% u 2008. godini kada je bio najviši. Posle toga usledio je blagi pad.

U strukturi BDP-a trgovine na bazi stalnih cena, u periodu od 2002.-2014. godine (trgovina na veliko i malo i popravka motornih vozila i motocikala), učešće trgovine na veliko, trgovine na malo i popravke motornih vozila i motocikala uglavnom je bilo stabilno. Trgovina na veliko kretala se od 38,1% do 49,9%, trgovina na malo kretala se od 42,9% do 59,6%, dok se popravka motornih vozila i motocikala kretala između 6,3% i 8,1%.

U upotrebi BDP-a 2013. godine, učešće izvoza robe i usluga bilo je 41,2% i uvoza robe i usluga 51,9%. Kada je u pitanju BDP 2013. u stalnim cenama, posmatrano sa rashodne strane, najveći realni rast u 2013. godini beleži izvoz robe i usluga i to 21,3%.

Kada je u pitanju kretanje prometa u trgovini na malo i veliko u stalnim cenama iz 2010. godine, u milionima RSD, promet na malo je rastao do 2010. godine (kada je iznosio 1.229.199 miliona RSD, a onda je opao (u 2014. godini je iznosio 941.272), dok je promet na veliko rastao do 2012. godine (kada je iznosio 1.866.875 miliona RSD) a onda takođe opao (u 2014. godini je, prema proceni predlagača iznosio 1.693.347 miliona RSD). Stopa realnog rasta prometa u trgovini na malo bila je najviša u 2002. godini, dok je značajan pad zabeležen od početka Ekonomske krize 2009. godine, dok je, prema proceni predlagača, u 2014. godini iznosila 2,4%. Stopa realnog rasta prometa u trgovini na veliko najviša je bila u 2004. godini, dok je u 2014. godini, prema proceni Ekonomskog fakulteta u Beogradu, urađenoj za potrebe izrade Strategije razvoja trgovine Republike Srbije do 2020. godine, bila negativna (i iznosila je -4,6%).

Kretanje gorenavedenih pokazatelja u periodu od 2009. godine do danas, pre svega, mora da se sagleda u odnosu na početak Ekonomske krize iz 2008. godine, što se poklapa sa trenutkom ratifikacije Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, a zatim i u odnosu na društveno-politički kontekst u RS, zbog čega se, ipak, ne može sa sigurnošću tvrditi u kojoj meri je ratifikacija i primena Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju uticala na kretanje ovih pokazatelja.

2. Ciljevi koji se aktom postižu

Ključni cilj koji je potrebno postići je:

Obezbeđeni uslovi za efikasno ostvarivanje prava i sloboda u vezi sa poslovnim nastanjivanjem i prekograničnim pružanjem usluga u cilju što boljeg korišćenja prednosti jedinstvenog tržišta EEP.

Od kada je Strategija regulatorne reforme u Republici Srbiji za period 2008. – 2011. godine⁷ prestala da važi, u RS, osim donekle Strategije za podršku razvoja malih i srednjih preduzeća, preduzetništva i konkurentnosti za period od 2015. –

⁷ “Službeni glasnik RS”, broj 94/08

2020. godine⁸ - Vlada nema usvojen strateški dokument koji bi jasno izražavao nameru da se na sveobuhvatan način postave temelji za kontinuirano sprovođenje procesa eliminisanja administrativnih barijera i olakšavanje regularnog poslovanja privrednim subjektima. Predlog zakona upravo nastoji da u značajnoj meri doprinese što efikasnijem poslovanju privrednih subjekata u RS, a samim tim i unapređenju poslovnog okruženja, razvoju tržišta i konkurencije, i iskorišćavanju svih šansi za rast i razvoj.

Imajući ovo u vidu, kao i probleme navedene u prvom delu Analize efekata, specifični ciljevi koji se žele postići ovim zakonom su:

- Nastavak harmonizacije nacionalnog zakonodavstva sa zakonodavstvom Evropske unije (naročito sa Direktivom o uslugama), što sve mora biti završeno do datuma ulaska u EU (izrada Predloga zakona je samo prvi korak koji treba da omogući navedeni cilj u kratkom roku, dok je sledeći korak usaglašavanje sektorskih zakona sa zahtevima iz Direktive o uslugama i odredbama iz Predloga zakona u srednjem roku);
- Liberalizacija tržišta usluga u RS, na bazi članova glave III Poslovno nastanjanje i IV Prekogranično pružanje usluga iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, koja ukazuju pod kojim uslovima će biti omogućen pristup pružalac usluga iz EEP u RS (ovo će biti omogućeno usvajanjem i primenom Predloga zakona i primenom usaglašenih sektorskih zakona u dugom roku);
- Pojednostavljenje zahteva koje pružaoci i korisnici usluga moraju da ispune i stvaranje uslova za efikasnije poslovanje privrednih subjekata u RS, i to kroz eliminisanje ili bar minimiziranje administrativnih barijera u nacionalnom zakonodavstvu koje otežavaju, odnosno onemogućavaju ostvarivanje slobode kretanja usluga, prava poslovnog nastanjanja i prekograničnog pružanja usluga (ovo će biti omogućeno u srednjem roku odredbama Predloga zakona koje regulišu dokazivanje ispunjenosti uslova za dobijanje saglasnosti, Jedinstvenu elektronsku kontaktnu tačku (JEKT), pravo pružalaca usluga na poslovno nastanjanje, slobodu prekograničnog pružanja usluga, prava korisnika usluga, bezbednost i kvalitet usluga, obavezu administrativne saradnje, opštenje s organima javne vlasti, rokove za odlučivanje i nadzor nad i kontrolu poslovanja pružaoca usluga);
- Pojednostavljenje upravnih postupaka za ostvarivanje prava na poslovno nastanjanje i slobodu prekograničnog pružanja usluga u RS (ovaj cilj biće postignut u srednjem roku sprovođenjem mera u cilju primene odredaba iz Predloga zakona koje uređuju obavezu administrativne saradnje, opštenje s organima javne vlasti, rokove za odlučivanje i nadzor nad i kontrolu poslovanja pružaoca usluga);
- Uspostavljanje jedinstvenog informaciono-komunikacionog elektronskog servisa za građane i privredne subjekte (uspustavljanje jedinstvene elektronske kontaktne tačke) kojem mogu da pristupe sva zainteresovana lica i obaveste se o uslovima i postupcima za ostvarivanje prava na poslovno nastanjanje, odnosno za dobijanje saglasnosti za pružanje, odnosno korišćenje usluga, kao i da pokrenu odnosno sprovode (upravne) postupke vezane za dobijanje saglasnosti odnosno za korišćenje prava na poslovno nastanjanje elektronskim putem (ovaj cilj će biti postignut primenom odredaba iz Predloga zakona koje uređuju JEKT, i merama koje su predstavljene u odgovoru na pitanje broj 10. iz ove analize efekata u srednjem i dugom roku a koje će sprovoditi nadležno ministarstvo i ostale partnerske institucije – institucionalne mere);

⁸ "Službeni glasnik RS", broj 35/15

- Afirmisanje samoregulacije u uslužnim delatnostima od strane profesionalnih i strukovnih udruženja i organizacija, kao i napora privrednih subjekata i građana da koriste uspostavljeni elektronski servis (ovaj cilj će biti postignut primenom odredaba iz Predloga zakona koje uređuju JEKT, ali i različitim merama predstavljenim u odgovoru na poslednje pitanje iz ove Analize efekata – prevashodno institucionalnim merama i informaciono-edukativnim merama u srednjem i dugom roku);
- Uspostavljanje čvršće saradnje između državnih organa, svih vrsta tela za ocenu usaglašenosti, pružalaca i korisnika usluga o svim pitanjima vezanim za promet i kvalitet roba i usluga (ovaj specifičan cilj biće postignut u srednjem i dugom roku merama kojima će se sprovoditi odredbe iz Predloga zakona koje regulišu obavezu administrativne saradnje koja se ogleda u tome da je RS obavezna da pristupi IMI sistemu za administrativnu saradnju i da elektronski razmenjuje podatke, na Predlogom zakona propisan način, sa državama EEP, opštenje s organima javne vlasti, rokove za odlučivanje i nadzor nad i kontrolu poslovanja pružaoca usluga).

Jedan od specifičnih ciljeva, kao što je i navedeno, jeste i inkorporiranje rešenja iz Direktive o uslugama u nacionalno zakonodavstvo, kako bi RS ispoštovala preuzete obaveze u vezi sa harmonizacijom nacionalnih propisa sa pravom Evropske unije. Dakle, rešenja koja su sadržana u Predlogu zakona primenjuju se i u oblasti pružanja usluga razvijenih tržišnih privreda, a posebno u Evropskoj uniji. U tom smislu, krajnji cilj usaglašavanja sa Direktivom o uslugama jeste obezbeđenje garancije prava na poslovno nastanjanje i slobode prekograničnog pružanja usluga, koje zajedno čine slobodu kretanja usluga, kao jednu od četiri osnovne slobode unutrašnjeg tržišta Evropske unije. Kroz eliminisanje pravila koja otežavaju odnosno onemogućavaju ostvarivanje slobode kretanja usluga na jedinstvenom tržištu, rešenja predložena u Predlogu zakona utiće i na postizanje krajnjih ciljeva, a to su: unapređenje poslovnog okruženja, podsticanje privrednog rasta kroz liberalizaciju i razvoj tržišta usluga, podsticanje konkurencije, stvaranje uslova za integrisanje RS u jedinstveno tržište EEP, i konačno - brža integracija RS u Evropsku uniju.

Navedeni ključni cilj u skladu je sa ciljem koji se navodi u Preambuli Direktive o uslugama, a koji ističe da ukidanje prepreka razvoju uslužnih delatnosti između država članica ima ključnu važnost za jačanje integracija naroda Evrope i podsticanje uravnoteženog i održivog privrednog i socijalnog napretka, pri čemu je, kod ukidanja prepreka, važno osigurati da razvoj uslužnih delatnosti doprinosi ispunjavanju ciljeva koji uključuju podsticanje usklađenog, uravnoteženog i održivog razvoja privrednog razvoja, visok nivo zaposlenosti i socijalne zaštite, jednakosti između žena i muškaraca, održivi i neinflacijski rast, visok nivo konkurentnosti, zaštitu životne sredine, povećanje standarda i kvaliteta življenja, kao i ekonomsku i socijalnu koheziju i solidarnost između država članica u celoj Zajednici.

3. Razmatrane mogućnosti da se problem reši i bez donošenja akta

Pre početka izrade Predloga zakona o uslugama, razmatrane su opcije koje su predstavljene u tabeli ispod:

Opcija	Prednosti	Nedostaci
Bez bilo kakve intervencije u oblasti uslužnih delatnosti	- Ne bi bilo troškova za nadležno ministarstvo koje je predlagač u pogledu vremena potrošenog na kontrolu kvaliteta rezultata rada eksperata sa Projekta „Jačanje	- Većina problema nabrojanih u prvom delu Analize efekata bi i dalje ostala nerešena - Ne bi bila ispunjena obaveza definisana Sporazumom o stabilizaciji i

	sektora usluga”, finansiranog iz sredstava Norveške bilateralne saradnje, na usmeravanje i kontrolu rada eksperata i upodobljavanje konačne verzije Predloga zakona i pratećih akata i dokumenata proizvedenih na Projektu sa potrebama samog ministarstva, privrednih subjekata i građana	pridruživanju i u Nacionalnom programu za usvajanje pravnih tekovina EU za period 2014. – 2018. godine) (u daljem tekstu: NPAA) - Bez transponovanja evropskog prava u ovoj oblasti ne bi bilo moguće postati deo jedinstvenog tržišta EU, odnosno EEP
Izmene i dopune postojećih zakona koje uređuju oblast uslužnih delatnosti	- Izmene i dopune postojećih zakona koje uređuju oblast uslužnih delatnosti manjeg su obima nego što je zahtevala izrada potpuno novog Predloga zakona o uslugama, ali je analiza postojećih propisa morala biti urađena u oba slučaja	- Vreme potrošeno na neophodne izmene i dopune postojećih zakona koji uređuju oblast uslužnih delatnosti bilo bi duže od samog vremena potrošenog na izradu novog Predloga zakona o uslugama, što bi dovelo u pitanje ostvarivanje cilja nadležnog ministarstva koje je predlagač, konkretno - da usaglasi nacionalno zakonodavstvo u oblasti pružanja usluga (ovaj cilj je inače definisan i Planom rada Vlade i NPAA) - Usklađivanje sektorskih propisa sa Direktivom o uslugama dovelo bi do ponavljanja velikog broja odredaba ove direktive u našem pravnom sistemu što ne bi bilo u skladu sa metodološkim pravilima za izradu zakona i podzakonskih akata
Uspostavljanje jedinstvene elektronske kontaktne tačke ⁹	- Ne bi bilo potrebe za utroškom vremena za izradu i donošenje propisa	- Uvođenje informacionih sistema kakva je jedinstvena elektronska kontaktna tačka zahteva uvođenje u sistem kroz propis, inače bi bilo teško, ako ne i nemoguće, obezbediti puno obezbeđenje prava pružalaca i korisnika usluga, te ispunjenje njihovih obaveza ali i obaveza organa javne vlasti koji će biti odgovorni za dostavu podataka koje će jedinstvena elektronska kontaktna tačka sadržati u sebi
Izrada Predloga zakona o uslugama	- Uspostavljanje jedinstvenog zakona koji je osnov za	- Utrošeno vreme za izradu Predloga zakona i potrebno vreme za donošenje

⁹ Jedinstvena elektronska kontaktna tačka, prema Predlogu zakona, predstavlja državni elektronski servis na srpskom i engleskom jeziku, putem kojeg organi javne vlasti RS razmenjuju informacije među sobom i sa nadležnim organima država EEP, a sva zainteresovana lica mogu besplatno da se obaveste o uslovima i postupcima za ostvarivanje prava na poslovno nastanjanje odnosno za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga u RS i državama EEP. Na ovaj način, biće uveden Informacioni sistem unutrašnjeg tržišta u sistem RS, a on predstavlja elektronski sistem koji je razvila Evropska komisija koji služi državama EEP za elektronsku administrativnu saradnju, to jest za elektronsku razmenu podataka u navedenim oblastima, uz korišćenje unapred prevedenih obrazaca i mogućnost mašinskog prevođenja, kontrolu bezbednosti usluga, pojednostavljenje postupaka za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga, umanjenje troškova pristupa uslugama, te unapređenje zaštite potrošača.

	obezbeđenje pune primene prava i obaveza svih gore navedenih učesnika u oblasti pružanja usluga	zakona
--	---	--------

Pored različitih opcija u pogledu najboljeg načina za rešavanje uočenih problema, nakon što se došlo do zaključka da je izrada i donošenje novog i posebnog Zakona o uslugama najbolji način za rešavanje problema, analizirane su i različite opcije kada su u pitanju pojedinačna rešenja predložena u Predlogu zakona. Konkretno, analizirane su različite opcije u pogledu:

- subjekata koji će biti obuhvaćeni predloženim rešenjima (ko su korisnici usluga, ko su pružaoci usluga, koji organi javne vlasti će biti nadležni za dostavu i razmenu podataka u oblasti pružanja usluga),
- usluga na koje se odnose i usluga na koje se ne odnose odredbe Predloga zakona,
- svrhe uspostavljanja jedinstvene elektronske kontaktne tačke i njenog obuhvata,
- terminološkog oblikovanja pojedinih izraza upotrebljenih u Predlogu zakona, te pojedinih odredaba, i dr.

Konačno, u toku analize stanja u oblasti usluga, analizirana su i iskustva različitih zemalja u primeni Direktive o uslugama, kao i u uspostavljanju i funkcionisanju JEKT-a. U cilju što boljeg definisanja predloga za uspostavljanje JEKT-a urađena je komparativna analiza funkcionisanja JEKT-a u pet zemalja članica, Danskoj, Kipru, Estoniji, Velikoj Britaniji i Holandiji. Takođe, Radna grupa za izradu Predlogu zakona je razmatrala i rešenja u Sloveniji, Hrvatskoj i Crnoj Gori. Rešenja u Predlogu zakona koja regulišu JEKT urađena su, dakle, imajući u vidu kako prednosti, tako i nedostatke sistema uvedenih u navedenim zemljama.

4. Zašto je donošenje akta najbolji način za rešavanje problema

Imajući u vidu analizu efekata opcija koja je predstavljena u prethodnom delu Analize efekata, došlo se do zaključka da je izrada i donošenje novog zakona o uslugama najprihvatljivije rešenje, odnosno najbolji način za rešavanje problema.

Naime, donošenje krovnog, horizontalnog zakona ispostavilo se kao najpraktičniji i najsveobuhvatniji način za potpuno usaglašavanje dela nacionalnog zakonodavstva koje se odnosi na usluge, odnosno poslovno nastanjivanje i slobodu prekograničnog pružanja usluga, sa Direktivom o uslugama, a samim tim i poštovanje obaveze koju je RS preuzela na sebe potpisivanjem i usvajanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

Dodatno, jedino se donošenjem zakona može obezbediti uvođenje jedinstvene elektronske kontaktne tačke u sistem javne uprave u RS a da pritom svi učesnici u oblasti pružanja usluga u RS poštuju svoje obaveze i imaju mogućnost da ostvare svoja prava (pružaoci usluga, organi javne vlasti, korisnici usluga i drugi

Takođe, jedino je donošenjem krovnog zakona u oblasti usluga moguće postizanje ostalih ključnih ciljeva u ovoj oblasti, uključujući i:

- Liberalizaciju tržišta usluga u RS; eliminisanje ili bar minimiziranje administrativnih barijera u nacionalnom zakonodavstvu koje otežavaju, odnosno onemogućavaju ostvarivanje slobode kretanja usluga, prava poslovnog nastanjivanja i prekograničnog pružanja usluga, a kroz pojednostavljenje zahteva koje pružaoci i korisnici usluga moraju da ispune i upravnih postupaka za ostvarivanje prava na poslovno nastanjivanje i slobodu prekograničnog pružanja usluga u RS; ukidanje propisa koji u smislu poslovnog nastanjivanja i slobode prekograničnog pružanja usluga

predstavljaju prepreku u jedinstvenom funkcionisanju tržišta EEP;
uspostavljanje čvršće saradnje između organa javne vlasti.

Za ovakav model transponovanja Direktive o uslugama u nacionalno zakonodavstvo odlučile su se skoro sve članice EU izuzev Nemačke i Italije (a one nisu - uglavnom zbog komplikovane teritorijalne podeljenosti).

5. Na koga će i kako će najverovatnije uticati rešenja u zakonu

U prvom delu odgovora na ovo pitanje, predstavljena je analiza ključnih predloženih rešenja, dok je u drugom delu predstavljena sistematizacija analize ključnih predloženih rešenja sa akcentom na koga i kako će najverovatnije uticati predložena rešenja.

5.1. Analiza efekata ključnih predloženih rešenja iz Predloga zakona

Dokazivanje ispunjenosti uslova za dobijanje saglasnosti	
Negativni efekti	Pozitivni efekti
<p>- U postupku za dobijanje saglasnosti pred organom javne vlasti u kojem se pružaocu usluge izdaje dozvola, odobrenje ili drugi pravni akt neophodan za obavljanje usluge, uključujući dozvole, odobrenja i druge pravne akte kojima je uslovljena registracija ili dobijanje saglasnosti za obavljanje određene uslužne delatnosti, od pružaoca usluga se može zahtevati da određenom ispravom odnosno dokumentom dokaže ispunjenost uslova za dobijanje saglasnosti, npr. upis u odgovarajući registar, što može negativno uticati na motivaciju postojećih i potencijalnih pružalaca usluga.</p> <p>- Organ javne vlasti može da zahteva od pružaoca usluge da dostavi prevod isprave odnosno dokumenta na jezik koji je u službenoj upotrebi u RS.</p>	<p>- U postupku za dobijanje saglasnosti, organ javne vlasti dužan je da prihvati svaku ispravu odnosno dokument iz države EEP koji služi u iste svrhe odnosno iz kojeg jasno proizlazi da je dati uslov ispunjen, što pružiocima usluga znatno olakšava postupak dokazivanja ispunjenosti uslova za dobijanje saglasnosti. Ovaj postupak dodatno olakšava i to što je Predlogom zakona predviđeno da organ javne vlasti ne može da zahteva od pružaoca usluge da dostavi original, overenu kopiju ili overeni prevod isprave odnosno dokumenta, osim kada za to postoji javni interes.</p> <p>- Organ javne vlasti može da zahteva od pružaoca usluge da dostavi samo neovereni prevod isprave odnosno dokumenta na jezik koji je u službenoj upotrebi u RS, kako bi se postupak za dobijanje saglasnosti olakšao pružiocima usluga.</p> <p>Ostvarivanju pozitivnih efekata ovako formulisanih odredaba i olakšavanju pružiocima usluga ispunjenja nametnutih obaveza doprinosi i odredba da se obaveza dokazivanja ispunjenosti uslova za dobijanje saglasnosti ne primenjuje na: dokazivanje ispunjenosti uslova za priznavanje stranih stručnih kvalifikacija, dokazivanje ispunjenosti uslova za učešće u postupku javne nabavke, dokazivanje ispunjenosti zakonom propisanih uslova za upis u privredni registar, dokazivanje upisa advokata u odgovarajući imenik odnosno registar u matičnoj državi.</p>

Jedinstvena elektronska kontaktna tačka (JEKT)	
Negativni efekti	Pozitivni efekti
<p>- Obaveza uspostavljanja JEKTA i organa javne vlasti RS da razmenjuju informacije među sobom i s nadležnim organima</p>	<p>- Preko JEKT-a će sva zainteresovana lica (i pružaoci i korisnici usluga) moći besplatno, tačno i potpuno da se obaveste o uslovima i postupcima za ostvarivanje prava na</p>

<p>država EEP preko JEKT-a, zatim obaveza nadležnog ministarstva i organa javne vlasti da se staraju da pružaoci i korisnici usluga da na vlastiti upit mogu da se obaveste o ustaljenom tumačenju i primeni propisa od značaja za poslovno nastanjivanje odnosno pružanje usluga, te da dobiju jednostavna opšta uputstva za postupanje u skladu s tim propisima, kao i da obavestavaju pružaoce odnosno korisnike usluga o tome da je upit bez osnova ili pogrešno formulisan - stvara troškove organima javne vlasti.</p>	<p>poslovno nastanjivanje odnosno za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga u RS i državama EEP; organima javne vlasti koji obavljaju poslove od značaja za funkcionisanje tržišta i promet usluga, njihovim nadležnostima te načinu na koji pružalac odnosno korisnik usluge stupa u neposredan kontakt s njima; načinu i uslovima za upis odnosno ostvarivanje uvida u javne registre i baze podataka o uslugama i pružiocima usluga; pravnim sredstvima i postupcima za ostvarivanje i zaštitu prava pružalaca odnosno korisnika usluga; organizacijama i udruženjima koja pružaju praktičnu pomoć pružiocima odnosno korisnicima usluga te načinu na koji pružalac odnosno korisnik usluge stupa u neposredan kontakt s njima, što sve predstavlja izuzetno veliku korist i za pružaoce i korisnike usluga jer skraćuje vreme potrebno za dolaženje do svih informacija koje su gore navedene, odnosno u značajnoj meri olakšava ispunjavanje obaveza nametnutih zakonom i ostvarivanje zagarantovanih prava, ali predstavlja i preduslov za efikasno postupanje organa javne vlasti u ovim postupcima</p>
--	--

Pravo pružalaca usluga na poslovno nastanjivanje	
Negativni efekti	Pozitivni efekti
<ul style="list-style-type: none"> - Obavljanje uslužne privredne delatnosti može se usloviti dobijanjem saglasnosti u postupku pred organom javne vlasti, što može negativno uticati na pružaoce usluga - Pružaoce usluga mogu da se stave na teret troškovi sprovođenja postupka za dobijanje saglasnosti - Pružalac usluge je dužan da u relativno kratkom roku od sedam dana obavesti JEKT o osnivanju zavisnog društva u cilju obavljanja uslužne delatnosti za koju je dobio saglasnost, kao i o tome da više ne ispunjava neki od uslova za dobijanje saglasnosti - Prostorno i vremensko važenje saglasnosti za pružanje usluga mogu se zakonom ograničiti u određenim slučajevima, i uglavnom kad to nalaže javni interes, što može predstavljati negativan signal pružiocima usluga da se upuste u postupak dobijanja saglasnosti <p>Pri svemu tome, ne smatra se da je saglasnost za pružanje usluga vremenski ograničena ako se može obnoviti besplatno i</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Dobijanje saglasnosti za obavljanje uslužne delatnosti može se tražiti samo iz razloga zaštite javnog interesa i uz poštovanje principa srazmernosti i nediskriminacije, dok se postupak za dobijanje saglasnosti uređuje i vodi u skladu s principima zakonitosti, zaštite prava građana i zaštite javnog interesa, efikasnosti i ekonomičnosti, pravilnog i potpunog utvrđivanja odlučnih činjenica, dvostepenosti u rešavanju, pravnosnažnosti i pružanja pomoći stranci, što sprečava samovoljno postupanje organa javne vlasti pred kojim se vodi postupak. Uslovi za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga omogućavaju zaštitu javnog interesa i u skladu s principima srazmernosti, nediskriminacije, javnosti i transparentnosti - Troškovi sprovođenja postupka za dobijanje saglasnosti mogu biti samo razumni stvarni troškovi - Postupak za dobijanje saglasnosti ne sme da odvrća pružaoce usluga od obavljanja uslužnih delatnosti, niti da odlaže ili komplikuje pružanje usluga bez osnovanog razloga, a u toku tog postupka se, takođe, ne može zahtevati ni da pružalac usluge ponovo ispunio uslove ako je već jednom ispunio iste ili po svrsi bitno slične uslove u RS ili u državi EEP - Uslov za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga ne sme da bude diskriminatoran u pogledu stvarnog ili registrovanog sedišta odnosno državljanstva ili prebivališta pružaoce usluge, njegovih osnivača, članova ili zaposlenih, a od pružaoce usluge se ne može zahtevati ispunjavanje određenih uslova koji bi predstavljali nepotrebne administrativne barijere pružiocima usluga (npr. da ima registrovano ili stvarno sedište odnosno da bude član profesionalnog ili strukovnog udruženja ili organizacije

<p>bez ponovne provjere ispunjenosti uslova, a takođe se ne smatra ni da je saglasnost za pružanje usluga vremenski ograničena ako je propisan rok u kojem je pružalac usluga dužan da počne da obavlja uslužnu delatnost pošto je dobio saglasnost</p> <p>- Broj ovlašćenih pružalaca usluga može biti ograničen kada to nalaže ograničenost prirodnih resursa ili tehničkih kapaciteta za obavljanje određene uslužne delatnosti, pri čemu se saglasnost za pružanje usluge u ovom slučaju dobija u postupku po javnom pozivu, ograničena je vremenski i ne može se obnoviti bez sprovođenja postupka po javnom pozivu.</p>	<p>samo u jednoj državi EEP; da mu primarno sedište bude u RS; da je ranije obavljao odnosno bio registrovan za obavljanje predmetne uslužne delatnosti u RS; zaključivanjem ugovora o osiguranju od profesionalne odgovornosti s domaćim osiguravačem ili pribavljanjem garancije kod domaće banke, itd.)</p> <p>- Saglasnost za pružanje usluge u ovom slučaju dobija se u transparentnom i nepristrasno sprovedenom postupku po javnom pozivu. Prilikom utvrđivanja opštih kriterijuma za davanje saglasnosti na osnovu javnog poziva organ javne vlasti vodi računa o javnom interesu.</p> <p>- Saglasnost za pružanje usluga uključuje i mogućnost osnivanja zavisnih društava i obrazovanja ogranaka</p>
---	--

Sloboda prekograničnog pružanja usluga	
Negativni efekti	Pozitivni efekti
<p>- Prekogranično pružanje usluge može se zakonom ograničiti</p> <p>- Posebni uslovi u pogledu opreme i potrošnog materijala za obavljanje uslužne delatnosti mogu biti propisani</p> <p>- Predlogom zakona uređeni su izuzeci od načelne zabrane ograničenja slobode prekograničnog pružanja usluga.</p>	<p>- Prekogranično pružanje usluge može se zakonom ograničiti samo ako je to neophodno za zaštitu javnog poretka, javne bezbednosti, javnog zdravlja ili životne sredine od stvarne i ozbiljne opasnosti, i to u skladu s principima nediskriminacije po osnovu države sedišta odnosno državljanstva pružaoca ili korisnika usluge, i srazmernosti ciljevima radi kojih je propisano</p> <p>- Propisana je i izričita zabrana određenih ograničenja slobode prekograničnog pružanja usluga, uključujući i zabranu uslovljavanja poslovnim nastanjivanjem na teritoriji RS; dobijanjem saglasnosti od organa javne vlasti, upisom u privredni registar ili članstvom u profesionalnom ili strukovnom udruženju ili organizaciji u RS, osim kada je to predviđeno propisom kojim se domaće pravo usaglašava s pravom Evropske unije; posedovanjem isprave na osnovu koje se utvrđuje identitet, koju izdaje organ javne vlasti u RS, itd. Takođe, predviđeno je i da se pružaocu usluge koji nema sedište u RS ne može zabraniti da uspostavi odnosno koristi infrastrukturu potrebnu za obavljanje predmetne uslužne delatnosti. Sve ovo od velikog je značaja za davanje signala potencijalnim pružaocima usluga da će njihova prava biti poštovana.</p> <p>- Posebni uslovi u pogledu opreme i potrošnog materijala za obavljanje uslužne delatnosti propisuju se samo ako su neophodni za zaštitu javnog zdravlja odnosno za sprovođenje ili unapređenje bezbednosti i zdravlja na radu</p> <p>- Prekogranično pružanje usluga na teritoriji RS ne može se otežavati odnosno onemogućavati merama ili propisima koji podstiču korisnike usluga da usluge pribavljaju od pružalaca usluga sa sedištem na teritoriji RS</p> <p>- Prekogranično obavljanje uslužnih delatnosti samozaposlenih fizičkih lica ne može se usloviti zasnivanjem radnog odnosa. Sloboda prekograničnog pružanja usluga samozaposlenih lica ne može se narušavati propisima koji ograničavaju njihovu ugovornu sposobnost</p> <p>- Sloboda prekograničnog pružanja državljaninu države EEP</p>

	odnosno pravnom licu sa sedištem u državi EEP na teritoriji RS može biti ograničena samo u izuzetnim slučajevima, kada preti stvarna i ozbiljna opasnost po javno zdravlje ili životnu sredinu, pokretanjem postupka i izricanjem mere u skladu sa zakonom radi sprečavanja ili otklanjanja date opasnosti, pri čemu mera mora biti srazmerna opasnosti koja preti i mora da se izrekne pod određenim uslovima, kao i ako je prethodno okončan postupak uzajamne pomoći.
--	--

Prava korisnika usluga	
Negativni efekti	Pozitivni efekti
<p>- Opšti uslovi poslovanja pružaoca usluge mogu da sadrže posebne uslove za korišćenje usluga s obzirom na državljanstvo, prebivalište ili boravište korisnika usluge samo ako za to postoje opravdani razlozi, što bi moglo da oteža korišćenje usluga od strane korisnika usluga</p>	<p>- Korisnik usluga ima pravo na obaveštenost o opštim uslovima pod kojima se u državama EEP pružaju i koriste usluge, radi donošenja razumnih ekonomskih odluka o prekograničnom korišćenju usluga</p> <p>- Propisana je i zabrana diskriminacije korisnika usluga po osnovu države sedišta odnosno državljanstva, prebivališta ili boravišta samog korisnika, i države sedišta odnosno državljanstva pružaoca, čiju uslugu koristi ili namerava da koristi</p> <p>- Predviđeno je i da prekogranično korišćenje usluge ne može da se uslovi dobijanjem saglasnosti od organa javne vlasti, odnosno davanjem izjave pred tim organom, osim ako se isto zahteva za korišćenje te usluge kada je pružalac usluge poslovno nastanjen u RS, što obezbeđuje jednakost u tretmanu različitih pružalaca usluga</p> <p>- Takođe, zabranjeno je i da se korisniku usluge onemogući ili oteža dobijanje finansijske pomoći za pribavljanje određene usluge, na osnovu činjenice što pružalac usluge nema sedište u RS, odnosno na osnovu mesta pružanja date usluge</p> <p>- Nadležno ministarstvo dužno je da korisnicima usluga omogući da na sopstveni zahtev preko JEKT-a lako pristupe tačnim i potpunim informacijama od značaja za prekogranično korišćenje usluga, uključujući i uslove koje pružaoci usluga moraju da ispune u državi EEP, a naročito uslove koji se odnose na zaštitu potrošača; pravna sredstva i postupke za ostvarivanje i zaštitu prava korisnika usluga kada pružalac usluge nema sedište u RS; organizacije i udruženja koja pružaju praktičnu pomoć korisnicima usluga u državama EEP, te način na koji korisnik usluge stupa u neposredan kontakt s njima</p>

Bezbednost i kvalitet usluga	
Negativni efekti	Pozitivni efekti
<p>- Obavezno predugovorno obaveštavanje korisnika usluga, kao i predugovorno obaveštavanje na zahtev korisnika je trošak za pružaoca usluga, ali je u skladu sa dobrim trgovinskim uzansama</p>	<p>- Propisano je obavezno predugovorno obaveštavanje korisnika usluge tj. da je pružalac usluge, u cilju održavanja i unapređenja bezbednosti i kvaliteta usluga, dužan da korisniku usluge blagovremeno i na jasan, pregledan, potpun i pristupačan način stavi na raspolaganje različite podatke koji su od značaja za uslugu, i to pre zaključenja ugovora, odnosno pre početka pružanja usluge ako se ugovor ne zaključuje u pisanoj formi. Obavezno predugovorno obaveštavanje pružalac usluge može izvršiti na različite</p>

<p>- Odredba da ako pružalac usluge ne ispuni obavezu obaveštavanja, korisnik usluge može da zahteva poništenje ugovora, može da stvori troškove pružaocima usluga</p> <p>- Predlogom zakona uređeno je da je, u situacijama kada određena uslužna delatnost pri normalnom obavljanju neposredno izaziva povećanu opasnost od smrti, telesne povrede ili oštećenja zdravlja korisnika usluge ili trećeg lica, ili preti da ozbiljno naruši imovinsko stanje korisnika usluge je, pružalac usluge dužan da zaključi obavezno osiguranje od odgovornosti, ili, alternativno, da pruži dovoljno obezbeđenje za obavezu naknade štete. Ova odredba može da stvori dodatne troškove pružaocima usluga, ali su razlozi za propisivanje odredbe opravdani, premda je reč o smanjenju opasnosti od smrti, telesne povrede ili oštećenja zdravlja</p> <p>- Ako osiguranje odnosno sredstvo obezbeđenja koje pružalac usluge sa sedištem u državi EEP već ima - samo delimično pokriva rizik odgovornosti za štetu od opasne usluge, dužan je za pruži dovoljno obezbeđenje za rizik koji nije pokriven.</p> <p>- Predlogom zakona uređene su i mešovite usluge, pri čemu se predviđa da se lica koja se bave regulisanim profesijama, kao i lica koja obavljaju poslove akreditacije, izdavanja sertifikata, tehničkog nadzora, ispitivanja ili testiranja, mogu da učestvuju u pružanju mešovitih usluga pod određenim uslovima, kao što su: da ne postoji sukob interesa odnosno nespojivost lica koja zajedno pružaju mešovitu uslugu; da je osigurana samostalnost i nezavisnost uslužne delatnosti za koju je zakonom propisano</p>	<p>načine propisane Predlogom zakona (stavljanjem na raspolaganje na mestu zaključenja ugovora, ili mestu pružanja usluge ako se ugovor ne zaključuje u pisanoj formi; predajom korisniku usluge informacionog materijala koji sadrži detaljan opis usluge i sve bitne podatke; dostavljanjem korisniku usluge elektronske adrese na kojoj su lako dostupni svi podaci). Sve ovo predviđeno je u cilju zaštite korisnika usluga od nedostatka informacija prilikom donošenja ekonomskih odluka, odnosno dobijanja pogrešnih informacija.</p> <p>- Ako pružalac usluge ne ispuni obavezu obaveštavanja, korisnik usluge može da zahteva poništenje ugovora, pri čemu pravo da se zahteva poništenje ugovora prestaje istekom jedne godine od njegovog zaključenja. Pravo je korisnika usluga da imaju sve potrebne informacije na raspolaganju kako bi mogli da donesu informisanu odluku. Takođe, pravo da se zahteva poništenje ugovora prestaje istekom jedne godine od njegovog zaključenja, čime se štite pružaoci usluga, što umanjuje potencijalne negativne efekte ako dođe do poništenja ugovora.</p> <p>- Pri ostvarivanju prava na poslovno nastanijvanje u RS, smatra se da je pružalac usluge sa sedištem u državi EEP ispunio obavezu obaveznog osiguranja od odgovornosti ako se već osigurao od odgovornosti odnosno dao dovoljno sredstvo obezbeđenja u državi EEP. Postojanje osiguranja od odgovornosti odnosno dovoljnog obezbeđenja pružalac usluge može da dokazuje ispravom koja mu je izdata u državi EEP.</p> <p>- Uređeno je i jemstvo po sudskoj odluci, što znači da kada sud u izvršnom postupku obaveže pružaoca usluge sa sedištem u državi EEP da obezbedi ispunjenje svoje obaveze, dužan je da prihvati dovoljno sredstvo obezbeđenja iz države EEP.</p>
---	---

<p>da je samostalna i nezavisna; da su pravila struke i profesionalne etike, a naročito pravila o profesionalnoj tajni, koja obavezuju pružaoce mešovite usluge međusobno usklađena. Slobodno pružanje mešovitih usluga može da se ograniči zakonom, na srazmeran i nediskriminatoran način, radi poštovanja gorenavedenih uslova.</p>	
--	--

Obaveza administrativne saradnje	
Negativni efekti	Pozitivni efekti
<p>- Obaveza RS da pristupi IMI sistemu za administrativnu saradnju i da elektronski razmenjuje podatke, na Predlogom zakona propisan način, sa državama EEP stvorice troškove RS</p>	<p>- Ova obaveza RS omogućava kontrolu, očuvanje i unapređenje kvaliteta i bezbednosti usluga, kao i nadzora nad ponašanjem pružalaca usluga u pravnom prometu</p>

Opštenje s organima javne vlasti, rokovi za odlučivanje i nadzor nad i kontrola poslovanja pružaoce usluga	
Negativni efekti	Pozitivni efekti
<p>- Obaveze organa javne vlasti u pogledu sprovođenja inspeksijskog ili drugog oblika nadzora ili kontrole, blagovremeno preduzimanja mera i materijalnih radnji u skladu sa zakonom prema pružiocima usluga sa sedištem u RS i pružiocima usluga sa sedištem u državi EEP, nadzor i kontrola na obrazloženi zahtev nadležnog organa države EEP i obaveštavanja nadležnog organa države EEP o sprovedenom nadzoru odnosno o preduzetim merama koje po njegovoj proceni najbolje odgovaraju razlozima zbog kojih mu se obratio nadležni organ države EEP, stvarace troškove organima javne vlasti, te razmena podataka o poslovnom ugledu pružalaca usluga sa nadležnim organima države EEP, o odluci koja je doneta odnosno sankciji koja je izrečena u disciplinskom, prekršajnom ili krivičnom postupku, uz navođenje propisa koji su primenjeni, samo ako je predmetna odluka od neposrednog značaja za ocenu stručnosti i profesionalne pouzdanosti pružaoce usluge i ako je postala pravnosnažna i izvršna, kao i podataka o toku postupka, izjavljenim pravnim lekovima i vremenu koje je normalno potrebno za donošenje pravnosnažne i izvršne odluke. Nadzor nad sprovođenjem predloženih odredaba i propisa donetih na osnovu njih</p>	<p>- Opštenje s organima javne vlasti uređeno je na takav način da obezbeđuje efikasno postupanje organa javne vlasti i komunikaciju sa pružiocima i korisnicima usluga, što je preduslov za manje administrativno opterećenje pružalaca i korisnika usluga. - Komuniciranje između nadležnog ministarstva i organa javne vlasti, sa jedne strane, i pružalaca i korisnika usluga sa druge strane, preko JEKT-a, uređeno je na takav način da se troši minimalno vreme na primanje i slanje informacija, kao i na traženje informacija od strane pružalaca i korisnika usluga o pravnim lekovima ili pravnim posledicama propuštanja organa javne vlasti da o zahtevu odluči u roku. Predviđeno je i ćutanje administracije u slučajevima ako organ javne vlasti propusti rok za odlučivanje, jer će se u tom slučaju smatrati da je zahtev za dobijanje saglasnosti usvojen u celini. Suprotno se može propisati samo zakonom, i to onda kada to nalaže javni interes. Predlagač je predvideo ovu odredbu iz razloga što je procenjeno da će sistem koji se ustrojava Predlogom zakona biti uspostavljen tako da omogućava efikasno postupanje, kao i da će organi javne vlasti imati dovoljno vremena za postupanje, te da bi neuvođenje principa ćutanja administracije moglo da nanese značajnu štetu pružiocima i korisnicima usluga. - Nadzor nad i kontrola poslovanja pružaoce usluga omogućava nesmetano sprovođenje predloženih odredaba i propisa koji će biti doneti, a naročito kada poslovanje ovih lica u RS preta da izazove ili je izazvalo štetu u državi EEP, - Mere upozorenja putem IMI sistema kada organ javne vlasti utvrdi da određene radnje, okolnosti ili način obavljanja uslužne delatnosti pružaoce usluge ugrožavaju ili prete da ugroze zdravlje ili bezbednost ljudi ili životnu sredinu na</p>

<p>Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem predloženih odredaba i propisa donetih na osnovu njih vrši ministarstvo koje obavlja poslove državne uprave koji se odnose na funkcionisanje tržišta i promet usluga preko tržišnih inspektora, kao i ministarstva koja obavljaju poslove državne uprave koji se odnose na obavljanje određenih uslužnih delatnosti preko odgovarajućih inspektora.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organi javne vlasti i pružaoci usluga dužni su da na zahtev ministarstva dostave sve podatke neophodne za obavljanje poslova iz delokruga rada ministarstva. - Predlogom zakona su, zatim, uređena ovlašćenja inspektora i kaznene odredbe, a u okviru njih – prekršajna odgovornost i novčane kazne. - Usaglašavanje opštih akata od strane pružaoca usluga sa odredbama predloženim u Predlogu zakona od dana pristupanja RS Evropskoj uniji – izazvaće troškove pružaocima usluga 	<p>teritoriji RS ili države EEP, kada je da putem IMI sistema bez odlaganja o tome obavesti državu sedišta datog pružaoca usluge, sve uključene države EEP, kao i Evropsku komisiju, dužan da bez odlaganja o tome obavesti sve države EEP i Evropsku komisiju - imaju pozitivne efekte u smislu preventivnog delovanja.</p>
--	--

Rešenja predložena u Predlogu zakona imaće uticaj na sledeće kategorije subjekata:

1. Pružaoci usluga – kako na one koji su državljani RS ili država EEP, odnosno pravna lica sa sedištem u RS ili državi EEP koji pružaju usluge na teritoriji RS, tako i na državljane RS odnosno pravna lica sa sedištem u RS koja pružaju usluge na teritoriji država EEP.

Neke od ključnih koristi, pored koristi navedenih u prvom delu ovog pitanja, a koje će ova kategorija subjekata imati su sledeće:

- besplatno obaveštavanje o uslovima i postupcima za ostvarivanje prava na poslovno nastanjivanje odnosno za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga u RS i državama EEP;

- pouzdano i lako pribavljanje svih obrazaca i dokumenata elektronskim putem preko JEKT-a da, što će dovesti do značajnog sniženja troškova za obavljanje administrativnih procedura, preduzimanje svih radnji u cilju ispunjavanja uslova odnosno sprovođenja postupka za ostvarivanje prava na poslovno nastanjivanje odnosno dobijanje saglasnosti za pružanje usluga u RS; ova korist biće vidljiva u drugoj fazi uspostavljanja JEKT-a, čija je realizacija predviđena za period tri godine nakon završetka prve faze;

- dobijanje svih informacija o organima javne vlasti koji obavljaju poslove od značaja za funkcionisanje tržišta i promet usluga, njihovim nadležnostima te načinu na koji mogu da stupe u neposredan kontakt s njima, kao i o organizacijama i udruženjima koja pružaju praktičnu pomoć pružaocima usluga, i to sve već u prvoj fazi uspostavljanja JEKT-a, što podrazumeva dve godine od usvajanja odredaba predloženih Predlogom zakona;

- pristupanje tačnim i potpunim informacijama o načinu i uslovima za upis odnosno ostvarivanje uvida u javne registre i baze podataka o uslugama i pružaocima usluga, kao i o pravnim sredstvima i postupcima za ostvarivanje i zaštitu svojih prava;

- pojednostavljenje administrativnih procedura koje moraju da ispune kako bi otpočeli delatnost pružanja usluga ili nastavili istu da obavljaju;
- povećana sigurnost i poverenje u tržište usluga i uspostavljenu infrastrukturu sistema, kao i u komercijalne odnose i poslovne transakcije, koje ih zajedno ohrabruju da investiraju u poboljšanje svoje konkurentne pozicije i da na taj način ostvaruju profit.

Neki od potencijalnih troškova koje pružaoci usluga mogu snositi su:

- dokazivanje ispunjenosti uslova za dobijanje saglasnosti za pružanje određenih usluga određenom ispravom odnosno dokumentom dokaže ispunjenost uslova za dobijanje saglasnosti, u određenim slučajevima;
- trošak prevoda isprave odnosno dokumenta na jezik koji je u službenoj upotrebi u RS i dostavljanja tog prevoda organu javne vlasti u postupku dokazivanja ispunjenosti uslova za dobijanje saglasnosti, u određenim slučajevima;
- troškovi sprovođenja postupka za dobijanje saglasnosti, u određenim slučajevima;
- trošak obaveštavanja preko JEKT-a o osnivanju zavisnog društva u cilju obavljanja uslužne delatnosti za koju je dobio saglasnost, kao i o tome da više ne ispunjava neki od uslova za dobijanje saglasnosti;
- trošak nastao zbog zakonskog ograničenja prostornog i vremenskog važenja saglasnosti za pružanje usluga, u određenim slučajevima odnosno kada to nalaže javni interes ili zbog zakonskog ograničenja prekograničnog pružanja usluga;
- trošak nastao zbog ograničavanja broja pružalaca određene usluge, u određenim situacijama;
- troškovi nastali zbog ispunjavanja posebnih uslova u pogledu propisane opreme i potrošnog materijala za obavljanje uslužne delatnosti;
- trošak poništenja ugovora od strane korisnika usluga, ako pružalac usluge ne ispuni obavezu obaveštavanja;
- trošak zaključenja obaveznog osiguranja od odgovornosti ili pružanja dovoljnog obezbeđenja za obavezu naknade štete, u određenim situacijama;
- trošak usaglašavanja opštih akata od strane pružaoca usluga sa odredbama predloženim u Predlogu zakona od dana pristupanja RS Evropskoj uniji.

2. Korisnici usluga (potrošači) – kako na one koji žive i rade u RS, tako i one koji žive i rade na području EEP.

Neke od ključnih koristi, pored koristi navedenih u prvom delu ovog pitanja, a koje će ova kategorija subjekta imati od donošenja i primene predloženih odredaba su:

- besplatno obaveštavanje o organima javne vlasti koji obavljaju poslove od značaja za funkcionisanje tržišta i promet usluga, njihovim nadležnostima te načinu na koji način mogu da stupe u neposredan kontakt s njima, kao i o organizacijama i udruženjima koja pružaju praktičnu pomoć korisnicima usluga;
- pristupanje tačnim i potpunim informacijama o načinu i uslovima za upis odnosno ostvarivanje uvida u javne registre i baze podataka o uslugama i pružaocima usluga, kao i o pravnim sredstvima i postupcima za ostvarivanje i zaštitu svojih prava;
- zaštita i garancija prava prilikom korišćenja usluga, te visok kvalitet usluga;
- veća mogućnost izbora zbog povećane konkurencije na tržištu usluga, dakle i bolji pristup i bolju raspoloživost usluga, naročito zbog olakšanog pristupa pružaocima usluga sa područja EEP. Povećana konkurencija bi trebalo da se odrazi i na pad cena usluga, ali i na povećanje kvaliteta usluga.

Potencijalni negativni efekti za korisnike usluga mogu da dođu do izražaja u situacijama ako opšti uslovi poslovanja pružaoca usluge sadrže posebne uslove za korišćenje usluga s obzirom na državljanstvo, prebivalište ili boravište korisnika usluge, što bi trebalo da se desi samo ako za to postoje opravdani razlozi.

3. Organi javne vlasti

Sistem pružanja usluga koji je predviđen Predlogom zakona na srednji i dugi rok će olakšati rad organa javne vlasti koji su nadležni za oblast usluga (naročito kada je u pitanju sprovođenje upravnih postupaka u ovoj oblasti). Pored koristi koje će snositi organi javne vlasti a koji su navedeni u prethodnom delu odgovora na ovo pitanje Analize efekata, a imajući u vidu da je zadatak uspostavljanja JEKT-a efikasnija komunikacija i bolje povezivanje državnih organa i razmena podataka koje poseduju, bitno je napomenuti da će uspostavljanjem JEKT-a i informatičkim povezivanjem institucija zaposleni imati mogućnost lakše provere informacija i brži završetak procedura, a takođe neće biti ni dodatnog štampanja papira i dostavljanja dokaza za neke podatke koje je lako proveriti u postojećim bazama.

Međutim, na kratki rok, određene odredbe iz Predloga zakona zahtevaće povećane troškove i angažovanje od strane organa javne vlasti, naročito do trenutka potpunog uspostavljanja JEKT-a, uključujući samu obavezu uspostavljanja JEKT-a i obavezu organa javne vlasti RS da razmenjuju informacije među sobom i s nadležnim organima država EEP preko JEKT-a; zatim, obavezu nadležnog ministarstva i organa javne vlasti da se staraju da omoguće pružaoцима i korisnicima usluga da se na vlastiti upit obaveste o ustaljenom tumačenju i primeni propisa od značaja za poslovno nastanjivanje odnosno pružanje usluga, te da dobiju jednostavna opšta uputstva za postupanje u skladu s tim propisima, kao i da obaveštavaju pružaoce odnosno korisnike usluga o tome da je upit bez osnova ili pogrešno formulisan. Naravno, organi javne vlasti će imati i tekuće troškove u pogledu sprovođenja inspekcijskog ili drugog oblika nadzora ili kontrole, te blagovremenog preduzimanja mera i materijalnih radnji u skladu sa zakonom prema pružaoцима usluga sa sedištem u RS i pružaoцима usluga sa sedištem u državi EEP.

4. Zaposleni u organima vlasti – imaće koristi od modernizacije procesa i procedura u oblasti pružanja usluga, pre svega u pogledu treninga, sticanja novih veština i mogućnosti za razvoj karijere, a u krajnjoj liniji i u pogledu povećanja efikasnosti svog rada, preciznijeg rada i visine plata. Takođe, potpuna primena odredaba Zakona će, danom ulaska u EU, omogućiti jednostavniju komunikaciju da organima vlasti u drugim državama članicama preko IMI sistema;

5. Organizacije i udruženja u oblasti pružanja usluga – njihovo još veće angažovanje u oblasti usluga, a naročito po pitanju zaštite potrošača, dodatno se afirmiše odredbama Predloga zakona o uslugama. Takođe, njima će biti olakšano komuniciranje sa pružaoцима i korisnicima usluga uz pomoć JEKT-a, što će im omogućiti da lakše i efikasnije ostvare svoju misiju;

6. Sama država – država u celini će imati koristi od uspostavljanja sistema usluga kakav je predviđen Predlogom zakona jer će isti omogućiti veću ravnotežu između ponude i tražnje za uslugama u RS. Takođe, transparentnost i pojednostavljenje procedura uticaće na povećanje poverenja u organe javne vlasti.

Svi nabrojani subjekti zajedno traže efikasniji pravni sistem koji će garantovati ostvarivanje prava i sloboda u oblasti pružanja usluga, te efikasno izvršavanje različitih administrativnih procedura i ugovora.

6. Kakve troškove će primena zakona stvoriti građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)

Kada su u pitanju privredni subjekti i to oni koji su postojeći i potencijalni **pružaoци usluga**, primena Zakona u budućem periodu, i to u kratkom roku najpre, može stvoriti ovoj kategoriji subjekata određene troškove, a oni su izlistani u

odgovoru na prethodno pitanje. U srednjem i dugom roku, kada usaglase svoje poslovanje i akta sa odredbama iz Predloga zakona, ne bi trebalo da bude fiksnih troškova koje će morati da snose. Međutim, u određenim situacijama koje su navedene u odgovoru na prethodno pitanje, može doći do dodatnih troškova koje će ovi subjekti morati da snose, a to umnogome zavisi od najrazličitijeg spektra razloga, pa između ostalog i od toga da li će poštovati odredbe Predloga zakona ili ne.

Ovde treba napomenuti i da otvaranje granica i dolazak nove konkurencije treba da podstakne pružaoce usluga da ulažu dodatno u kadrove i tehnologiju, i to će neminovno nositi određene troškove ako privredni subjekti nastoje da podignu nivo svoje konkurentnosti. Takođe, privredni subjekti će imati i troškove prilagođavanja novim uslovima poslovanja usled jačanja strane konkurencije na domaćem tržištu i dolaska ozbiljnijih konkurenata.

Kada su građani u pitanju, i drugi **korisnici usluga**, ni na kratak, srednji ni dugi rok ne bi trebalo da bude dodatnih troškova koje će morati da snose zbog primene Predloga zakona.

Tokom osmišljavanja i izrade Predloga zakona, nastali su određeni troškovi za **nadležno ministarstvo**. Oni se mogu podeliti u dve grupe: troškovi za angažovanje eksperata i troškovi plata državnih službenika koji su bili angažovani na kontroli i usmeravanju rada eksperata, upodobljavanju konačne verzije Predloga zakona i pratećih akata i dokumenata proizvedenih na Projektu sa potrebama i zahtevima predlagača, potrebama privrednih subjekata i građana.

Usklađivanje propisa u ovoj oblasti podrazumeva i uspostavljanje jedinstvenih kontaktnih tačaka preko kojih će pružaoци i korisnicima usluga biti obezbeđene sve informacije koje su neophodne za otpočinjanje posla, kao i mogućnost da sve procedure završe elektronskim putem. Korišćenje jedinstvenih tačaka kontakta značajno smanjuje troškove transakcija i preduzeća i upravnih organa. Naime, prema istraživanju upotrebe Jedinственe tačke kontakta, ona u Holandiji može da donese uštedu od oko 60 miliona evra godišnje, dok prema istraživanju sprovedenom od strane Velike Britanije, korišćenje prednosti Jedinственe tačke kontakta treba da omogući uštedu između 3,8 i 13,7 evra po transakciji i predstavlja potencijalne kratkoročne dobitke od oko 20 miliona evra u toj zemlji.

Jedini dodatni troškovi koji će nastati tokom primene Zakona su oni koji će nastati u toku uspostavljanja JEKT-a. Za ovu svrhu potrebna su dodatna sredstva, koja nadležno ministarstvo nastoji da obezbedi iz međunarodnih izvora finansiranja.

7. Da li su pozitivne posledice donošenja zakona takve da opravdavaju troškove koje će on stvoriti

Ulaskom RS u Evropsku uniju i punom primenom predloženih odredaba otvara se mogućnost da i pružaoци i korisnici usluga dobiju mogućnost da koriste sve prednosti jedinstvenog unutrašnjeg tržišta. Predložene odredbe posebno imaju za cilj uklanjanje prepreka za osnivanje poslovnih jedinica i slobodu pružanja usluga u EU, što smanjuje troškove koji inače nastaju zbog obavljanja različitih administrativnih aktivnosti i znatno utiču na demotivaciju privrednih subjekata, naročito malih i srednjih preduzeća da se bave određenom delatnošću. Takođe, korisnici usluga imaju pristup većem broju ponuđača i samim tim imaju veću mogućnost izbora što može dovesti i do smanjenja cena i višeg nivoa kvaliteta usluga. Ovo su samo neke od koristi koje su identifikovane i analizirane u odgovoru na prethodno pitanje.

Sa druge strane, u odgovoru na prethodno pitanje identifikovani su i troškovi koje će potencijalno snositi subjekti na koje će najverovatnije uticati rešenja predviđena Predlogom zakona. Identifikovani troškovi nisu mogli biti kvantifikovani ni monetizovani jer da li će do njih doći zavisi od velikog broja faktora.

Međutim, na osnovu kvalitativne analize troškova i koristi koja je predstavljena u odgovoru na prethodno pitanje, dolazi se do zaključka da će u kratkom roku negativni uticaji verovatno prevladati pozitivne posledice donošenja

zakona, dok će u srednjem i dugom roku pozitivne posledice biti veće od troškova koje će izrada i sprovođenje Zakona stvoriti.

Kada je u pitanju komparativna analiza reforme sektora usluga kroz usaglašavanje nacionalnih zakonodavstava sa zakonodavstvom EU, Evropska komisija je pripremila Dokument o sprovođenju Direktive o uslugama 2011. godine, gde je dala dotadašnju ekonomsku analizu sprovođenja Direktive, predstavila stanje uvođenja JEKT u državama članicama, kao i pregled sprovođenja u njenim najvažnijim segmentima administrativnog pojednostavljenja, slobode osnivanja i komercijalnih komunikacija. Posebna pažnja posvećena je implementaciji člana 16 – sloboda pružanja (prekograničnih) usluga. Korišćeni su podaci o nivou administrativnih barijera pre uvođenja Direktive, kao i podaci krajem 2011. godine. Rezultat ove ekonomske analize pokazao je da usvajanje mera za sprovođenje Direktive od strane država članica generiše dodatnih 0,81% BDP-a EU, pri čemu je procenjeno da će se najveći deo efekata materijalizovati u periodu od narednih 5-10 godina (dakle najkasnije do 2020. godine) (bazni scenario). Uočen je značajan uticaj kako na ukupnu trgovinu i ekonomsku saradnju (7,2% više trgovine), tako i na rast stranih direktnih investicija (3,8% više stranih direktnih investicija unutar država članica) i produktivnost (rast produktivnosti za 4,8%). Dalje, ispostavilo se da je uticaj smanjenja barijera imao veći pozitivan uticaj na domaće tržište, prvenstveno u kratkom roku.

Drugi scenario (ambicioznija primena Direktive) takođe je analiziran, pri čemu dugoročni uticaj na ukupni BDP EU dostiže 1,23%. Po trećem scenariju (nulta tolerancija na barijere u pružanju usluga, tj. ukidanje svih ograničenja u obuhvatu Direktive o uslugama), ukupni efekat na BDP mogao bi dostići i do 2,6%.

Generalno gledano, analiza uticaja primene Direktive o uslugama pokazala je da je uticaj njenog sprovođenja različit između država članica, odslikavajući nivo do kojeg su barijere ukinute, a zaključak je da su zemlje koje su značajnije ukinule barijere pružanju usluga više uvozile, privlačile više evropskih stranih direktnih investicija i imale veći uticaj na rast ukupne produktivnosti. Konačno, s obzirom na to da ukupni uticaj zavisi i od sektorske strukture nacionalnih ekonomija, zemlje koje su više orijentisane na usluge, ukidanjem barijera, ostvaruju veći uticaj na privredni rast.

Uticaj na BDP varira od 0,4% BDP-a u Rumuniji, Bugarskoj, Malti, Austriji i Sloveniji, oko 1% u UK, Grčkoj, Francuskoj i Švedskoj, oko 1,4% u Luksemburgu i Španiji, te čak 1,7% uticaja na BDP na Kipru. Važno je napomenuti da je procena vršena na svega polovini sektora obuhvaćenih Direktivom o uslugama, te linearnom uticaju na preostale sektore, što podrazumeva da je moguće da uticaj na BDP bude i veći, posebno kada se posmatra duži rok.

8. Da li se zakonom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija

Kao što je već navedeno, krajnji cilj ovog zakona jeste da unapredi tržište usluga, a time i da doprinese unapređenju tržišne privrede u celini, kao i da pozitivno utiče na konkurenciju u oblasti usluga. Bojazan da će liberalizacija tržišta usluga možda negativno uticati na domaće pružaoce usluga nije opravdana, naročito na dug rok, s obzirom na to da su analize pokazale da je oblast pružanja usluga izuzetno dinamična i pružaoци usluga su već navikli da se prilagođavaju različitim promenama u društvenoj i političkoj sferi u RS. Sa druge strane, novim privrednim subjektima koji žele da počnu da se bave pružanjem usluga (kako rezidentima tako i nerezidentima) biće samo olakšan pristup tržištu usluga u RS, a rezidentima će dodatno biti olakšan i pristup tržištima širom EEP. Povećana konkurencija će, kao što je već navedeno, pozitivno uticati na raspoloživost i kvalitet usluga, a neminovno i na smanjenje cena usluga.

Transparentnost i pojednostavljenje procedura, odnosno lakoća pristupa obavljanju određene uslužne delatnosti svakako će uticati na pojavu novih pružaoца

usluga, odnosno povećanje zaposlenosti. Niži troškovi poslovanja kroz mogućnost da se procedure završe elektronskim putem utiće na povećanje efikasnosti poslovanja privrednih subjekata, a samim tim i na povećanje efikasnosti celokupne privrede.

Pružaoocima usluga sa sedištem u RS biće dostupno tržište EU bez komplikovanih administrativnih procedura. Takođe, otvaranjem granica i pružaoocima iz zemalja EEP biće dostupno tržište RS što će povećati konkurenciju.

Osim toga, pojednostavljenje procedura i obezbeđivanje transparentnosti svih pravila i procedura za obavljanje određene uslužne delatnosti preko portala Jedinstvene elektronske tačke kontakta i mogućnost da sve procedure završe elektronskim putem pozitivno će stimulisati pojavu novih, naročito domaćih pružalaca usluga.

9. Da li su sve zainteresovane strane imale priliku da se izjasne o zakonu

Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija je, u skladu sa Programom javne rasprave koji je odredio Odbor za privredu i finansije Vlade, organizovalo javnu raspravu koja je trajala od 13. novembra do 6. decembra 2015. godine. U sklopu javne rasprave, organizovane su sledeće aktivnosti:

- Postavljeni su Nacrt zakona i obaveštenje na sajt Ministarstva i sajt e-uprave da je pokrenuta javna rasprava u trajanju od 21 dan, a radi pribavljanja mišljenja stručne i šire javnosti o Nacrtu zakona;

- Organizovan je centralni događaj u toku javne rasprave u formi okruglog stola 20. novembra 2015. godine u prostorijama Privredne komore Srbije na kojoj su učešće uzeli zainteresovani subjekti na koje se ovaj zakon odnosi, tako da su svi imali mogućnost da se izjasne i dostave sugestije i primedbe na ovaj zakon. Okruglom stolu su prisustvovali predstavnici: Komisije za zaštitu konkurencije, Advokatske komore Vojvodine, JP Pošta Srbije, JP Gas, Delegacije Evropske unije, Saveza računovođa i revizora Srbije, agencija za nekretnine, detektivskih agencija, advokatskih kancelarija, RATEL-a, Privredne komore Srbije i Privredne komore Beograda;

- Predstavljen je Nacrt zakona članovima Pregovaračke grupe 3 - Pravo poslovnog nastanjanja i sloboda pružanja usluga, 6. novembra 2015. godine. Prezentaciji su prisustvovali, pored predstavnika Ministarstva trgovine, turizma i telekomunikacija, predstavnici: Ministarstva omladine i sporta, Ministarstva građevine, saobraćaja i infrastrukture, Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, Ministarstva finansija, Republičkog geodetskog zavoda, Ministarstva pravde, Ministarstva kulture i informisanja, Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine – Uprava za zaštitu bilja, Narodne banke Srbije, RATEL-a, Agencije za privredne registre, kao i Kancelarije za evropske integracije;

- Predstavljen je Nacrt zakona ministarstvima i članovima komora udruženja iz oblasti usluga koje su u nadležnosti ministarstava na koje se Direktiva odnosi 16. novembra 2015. godine. Prezentaciji su prisustvovali, pored predstavnika Ministarstva trgovine, turizma i telekomunikacija, predstavnici: Ministarstva privrede, Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, Ministarstva poljoprivrede – Uprave za zaštitu bilja, Ministarstva pravde, Ministarstva građevine, saobraćaja i infrastrukture, Advokatske komore Srbije, Privredne komore Srbije, Udruženja arhitekata Srbije.

Po okončanju postupka javne rasprave Ministarstvo je analiziralo sve primedbe, predloge i sugestije učesnika u javnoj raspravi i prihvatila predloge koji su relevantni sa stanovišta predmeta zakona.

Takođe, na Nacrt zakona o uslugama komentare je dostavila i Evropska komisija, koji su se uglavnom odnosili na terminološko usklađivanje odredaba predloženih Nacrtom zakona sa Direktivom o uslugama, s obzirom na to da je na taj način bilo moguće bolje uskladiti navedena dva.

Nacrt zakona dobio je podršku svih uključenih zainteresovanih strana i zaključeno je da je opšta ocena da je tekst Nacrta zakona dobar, prihvatljiv za sve učesnike i usklađen sa savremenim tendencijama i zakonskim rešenjima. Kada su u pitanju komentari i sugestije učesnika u javnoj raspravi, komentara i sugestija nije bilo mnogo. Primedba Komisije za zaštitu konkurencije koja je stigla u toku javne rasprave odnosila se na odredbu koja se odnosi na primenu Nacrta na propise koji su odnose na zaštitu konkurencije, primedba se odnosila na terminološko usklađivanje sa Zakonom o zaštiti konkurencije i komentar je uvažen. Osim toga bilo je pitanja da li treba pojasniti da li univerzalne poštanske usluge spadaju u usluge na koje se Nacrt zakona odnosi (što je i učinjeno na javnoj raspravi), kao i da se izuzmu advokati i usluge koje oni pružaju iz Nacrta zakona što nije bilo moguće jer se Direktiva o uslugama koja se transponuje Nacrtom zakona o uslugama odnosi na advokate. Predstavniku Advokatske komore Vojvodine je to i objašnjeno na centralnoj javnoj raspravi, 21. novembra 2015. godine. Osim toga, na Pododboru za unutrašnje tržište koji se organizuje u postupku pregovora za prijem u Evropsku uniju, 3. decembra 2015. godine, predstavnici Evropske komisije, koji su od svojih predstavnika dobili informacije o sprovedenoj javnoj raspravi, su naglasili da je objašnjenje dato predstavnicima advokata u skladu sa Direktivom, odnosno da se Nacrt mora odnositi i na advokate.

10. Koje će se mere tokom primene zakona preduzeti da bi se ostvarilo ono što se donošenjem zakona namerava

Ostvarenje ciljeva koji su već navedeni u prethodnim delovima Analize efekata, a naročito sprovođenje Direktive o uslugama u sistemu RS veoma je složeno, zbog čega je nadležno ministarstvo osmislilo celokupni institucionalni sistem i neophodne mere i aktivnosti u cilju postizanja gore navedenog cilja, odnosno podržavanja procesa pristupanja RS Evropskoj uniji.

Kao prvi korak, razvijene su stručne osnove Strategije razvoja usluga u Republike Srbije, na kojima će se bazirati izrada predloga ove strategije kao akta koji će predstavljati okvir za strateški razvoj oblasti usluga u RS. Fokus strategije jeste na identifikaciji ključnih ciljeva koji se žele postići u oblasti pružanja usluga, kao i mera i aktivnosti za sprovođenje Direktive o uslugama i jačanje privrede RS. Tri glavna strateška cilja Strategije razvoja usluga u Republici Srbiji su:

1. Podrška pravu osnivanja / poslovnog nastanjivanja i slobode pružanja prekograničnih usluga, odnosno usklađivanje sa propisima Evropske unije u ovoj oblasti;
2. Unapređenje poslovnog ambijenta;
3. Promovisanje administrativne saradnje širom Evrope.

Kao jedna od glavnih mera za postizanje navedenih strateških ciljeva – predviđeno je donošenje zakona o uslugama, koja, između ostalog, propisuje i efikasno uvođenje i funkcionisanje elektronske Jedinствене kontakt tačke u RS, putem koje će sva zainteresovana lica moći besplatno da se obaveste o uslovima i postupcima za ostvarivanje prava na poslovno nastanjivanje, odnosno za dobijanje saglasnosti pružanja usluga u RS, i putem kojeg će kasnije biti omogućeno elektronsko sprovođenje upravnih postupaka od značaja za sektor usluga. Kao što je prethodno i rečeno,

Druge mere koje će još, pored donošenja zakona o uslugama i uspostavljanja Jedinствене kontakt tačke, biti preduzete u cilju postizanja strateških ciljeva su i:

1. Izmene i dopune jednog broja sektorskih zakona koji na neopravdan način otežavaju ili onemogućavaju ostvarivanje slobode kretanja usluga, odnosno poslovnog nastanjivanja i prekograničnog bavljenja uslužnim delatnostima (deregulacija uslužnih delatnosti).

Naime, Predlogom zakona predviđeno je da se propisi kojima se uređuju pravo na poslovno nastanjivanje i sloboda prekograničnog pružanja usluga usklađuju sa odredbama predloženim u Predlogu zakona, pri čemu se ovo ne odnosi na zakone kojima se domaće pravo usaglašava s propisima Evropske unije o: upućenim radnicima u uslužnim delatnostima; audiovizuelnim uslugama; priznavanju stručnih kvalifikacija; ili primeni propisa o socijalnom osiguranju na radnike, samozaposlena lica i njihove porodice. Kao što je i navedeno u uvodnom delu ove Analize efekata, određeni broj odredaba domaćih propisa nije usaglašen sa Direktivom o uslugama, dok je za pojedine odredbe neophodno preispitati da li postoji javni interes čija zaštita, po pravilima same Direktive, opravdava postojeća nacionalna rešenja. Konačno, neke uslužne delatnosti na koje se odnosi Direktiva o uslugama nisu posebno uređene u pravnom poretku RS, i veliki broj sektorskih propisa propušta da se uopšte osvrne na pitanje prekograničnog pružanja usluga, odnosno i ne razmatra mogućnost da se u RS poslovno nastani pružalac usluga s primarnim sedištem u inostranstvu. Imajući sve ovo u vidu, i analizu pozitivno pravnog okvira, zbirno gledano, potrebno je da se sa Direktivom o uslugama usaglasi 50 važećih zakona, 29 pravilnika, dve uredbe, tri statuta i jedan kodeks.

2. Izrada i donošenje podzakonskih akata kojima će se sprovoditi ovaj zakon (Vlada će posebnim propisom urediti postupak prikupljanja i razmene podataka između organa javne vlasti i JEKT-a; ministar nadležan za poslove državne uprave koji se odnose na predmetnu uslužnu delatnost doneće pravilnik kojim se propisuju pravila postupanja po javnom pozivu; Vlada će utvrditi listu usluga koje se smatraju opasnim; plan je da sva tri podzakonska akta budu izrađena i usvojena u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona);
3. Stvaranje preduslova za samoregulaciju i afirmisanje samoregulacije u uslužnim delatnostima kroz rad profesionalnih i strukovnih udruženja i organizacija u cilju očuvanja i unapređenja bezbednosti i kvaliteta usluga na tržištu RS, kao i afirmisanje napora privrednih subjekata i građana da koriste JEKT kroz različite aktivnosti za svoje potrebe;
4. Sprovođenje različitih aktivnosti u cilju uspostavljanja i održavanja administrativne saradnje sa državama Evropskog ekonomskog prostora, što obuhvata i osnivanje posebne unutrašnje organizacione jedinice unutar nadležnog ministarstva koje će raditi na uspostavljanju JEKT-a kroz dve faze i upravljati njime; nadležno ministarstvo će se starati da JEKT bude ažuran, pregledan, jasan i jednostavan za korišćenje, kao i da sva zainteresovana lica mogu elektronskim putem preko JEKT-a pouzdano i lako da pribave sve obrasce i dokumenta i da preduzmu sve radnje u cilju ispunjavanja uslova odnosno sprovođenja postupka za ostvarivanje prava na poslovno nastanjivanje odnosno dobijanje saglasnosti za pružanje usluga u RS. Nadležno ministarstvo je solidno opremljeno kapacitetima za uspostavljanje JEKT-a, ali kontinuirano radi na unapređenju svojih ljudskih (kroz edukaciju i zapošljavanje), finansijskih (kroz obezbeđenje dodatnih sredstava) i tehničko-tehnoloških kapaciteta (kroz obezbeđivanje bolje opreme) kako bi bilo potpuno spremno za punu primenu predloženih rešenja. Isto važi i za partnerske organe državne uprave sa kojima će se raditi na uspostavljanju i održavanju JEKT sistema, a pre svega za Ministarstvo privrede, ali i za Republički sekretarijat za javne politike koji koordinator za izradu Programa ekonomskih reformi, gde je uspostavljanje JEKT-a jedna od 19 prioriternih mera za sprovođenje strukturnih reformi. Kapaciteti ostalih partnera koji će biti

angažovani na ovom poslu biće osnaženi uz pomoć samog nadležnog ministarstva.

5. Intenziviranje saradnje između nadležnog ministarstva i drugih organa javne vlasti nadležnih za oblast usluga (naročito saradnje sa organom državne uprave nadležnim za regulatornu reformu i koordinaciju izrade Programa ekonomskih reformi u RS), kao i svakodnevno pružanje stručne pomoći organima javne vlasti, pružaocima usluga, korisnicima usluga i organizacijama i udruženjima koja pružaju praktičnu pomoć pružaocima odnosno korisnicima usluga, i to u pogledu sprovođenja odredaba predloženih ovim zakonom i korišćenja JEKT-a, i ostvarivanja svojih prava i obaveza;
6. Informacione kampanje i obuke: organizovanje različitih seminara, obuka i radionica za pružaoce usluga; organizovanje informacionih kampanja za pružaoce i korisnike usluga; organizovanje različitih skupova za sve navedene kategorije subjekata u cilju razmene informacija;
7. Formiranje odgovarajućih baza podataka kojima bi se obezbedila transparentnost u procesu donošenja odluka vezanih za tržište, tržišnu konkurenciju i oblast pružanja usluga;
8. Redovno praćenje ostvarenja ciljeva utvrđenih prilikom izrade Predloga zakona, u okviru redovnih nadležnosti nadležnog ministarstva.

Kada je u pitanju stupanje na snagu predloženih odredaba, Predlog zakona predviđa da predložene odredbe stupe na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primenjuje se od dana pristupanja RS Evropskoj uniji, osim odredaba članova koji uređuju predmet zakona, značenje pojedinih izraza, primena zakona, odnos prema drugim zakonima i uspostavljanje JEKT-a.

S obzirom da je predviđena odložena primena većine predloženih članova i to do trenutka pristupanja RS Evropskoj uniji, procena je nadležnog ministarstva da ima dovoljno vremena da se sve osmišljene mere sprovedu blagovremeno i sa potpunim željenim uticajem na ostvarenje strateških ciljeva u oblasti pružanja usluga. Procena je, takođe, da će najveće kategorije subjekata na koje će predložena rešenja najverovatnije imati uticaj biti spremne za potpuno usaglašavanje svog poslovanja i ponašanja sa odredbama ovog zakona u trenutku kada on počne da se primenjuje u potpunosti, čemu će u značajnoj meri doprineti mere i aktivnosti koje nadležno ministarstvo planira da sprovede.

PRILOG 1.

Spisak usluga na koje se primenjuje Direktiva o uslugama

Spisak usluga na koje se primenjuje Direktiva o uslugama a koji je predstavljen u nastavku Analize efekata nije iscrpan. Direktiva o uslugama primenjuje se na sve uslužne privredne delatnosti (koje se po pravilu obavljaju uz naknadu), osim onih koje su izričito izuzete iz primene ove direktive. Međutim, ne postoji *numerus clausus* dozvoljenih uslužnih aktivnosti koje bi mogle iscrpno da se nabroje. U pitanju su sledeće usluge na koje se primenjuje Direktiva o uslugama:

- geodetske usluge, arhitektonske usluge, građevinarske i projektantske usluge (izrada projektne dokumentacije i građenje objekata), usluge rušenja objekata, kontrola projektne dokumentacije, kontrola kvaliteta građenja, kontrola energetske efikasnosti objekata, usluge auto škole, obuka pilota, obuka padobranaca, obuka pilota paraglajdera, obučavanje vatrogasno spasilačkog osoblja, veterinarske usluge, veterinarske laboratorijske usluge, obeležavanje i evidentiranje domaćih životinja, usluge smeštaja životinja, obuka životinja, usluge u oblasti stočarstva (laboratorijsko testiranje, veštačko osemenjivanje, usluge inkubatorske stanice, selekcija pčelinjih matica), kontrola kvaliteta hrane za domaće životinje, promet hrane za domaće životinje, kontrola produktivnosti i očuvanje osobina domaćih životinja, trgovina poljoprivrednim i stočarskim proizvodima, trgovina ribom, skladištenje poljoprivrednih proizvoda, obuka i provera znanja savetnika za hemikalije, predavač koji vrši obuku savetnika za hemikalije, savetnik za hemikalije, savetodavne usluge u poljoprivredi, laboratorijska ispitivanja u oblasti bezbednosti hrane i hrane za životinje, kontrola proizvodnje semena, uzorkovanje semena, dorada semena, promet semenom, kontrola održavanja sorte, melioracija livada i pašnjaka, rekultivacija, pretvaranje neobradivog zemljišta u obradivo, kontrola obradivog poljoprivrednog zemljišta, održavanje sistema za navodnjavanje, promet bilja, promet sadnog materijala, gazdovanje lovištima, advokatske usluge, zastupanje u oblasti intelektualne svojine, usluge sudskog veštačenja, usluge sudskih tumača, usluge sudskih procenitelja, revizorske usluge, računovodstvene usluge, usluge poreskog savetovanja, usluge finansijskog savetovanja, optičarske usluge, sertifikacija organskih proizvoda, laboratorijsko ispitivanje zdravstvene ispravnosti predmeta opšte upotrebe, usluge privatnih istražitelja (detektiva), obučavanje lica koja vrše poslove privatnog obezbeđenja, usluge zapošljavanja, usluge socijalne zaštite (koje pružaju privatne organizacije izvan sistema socijalne zaštite, npr. usluge doma za stara lica, pomoć u kući, i sl.), usluge koje se odnose na bezbednost i zdravlje na radu, sportske i rekreativne usluge (fitnes usluge, usluge spa centara, nutricionističke usluge i sl.), usluge posredovanja u prometu nepokretnosti, usluga procene vrednosti nepokretnosti, turističke usluge (organizovanje putovanja, posredovanje u prodaji turističkog putovanja, usluge turističkog vodiča, pratioca i animatora, lovnoturistička delatnost, nautička delatnost), ugostiteljske usluge, usluge distribucije, veleprodaja i maloprodaja, skladištenje robe, marketinške usluge, konsalting usluge, zanatske usluge (električarske usluge, vodoinstalaterske usluge, molerske usluge, krojačke usluge, tašnerske usluge, održavanje alata, automehaničarske usluge, limarske usluge, lekarske usluge, zavarivačke usluge, bravarske usluge), usluge iznajmljivanja motornih vozila, usluge iznajmljivanja plovila, usluge iznajmljivanja bicikala, usluge privrednih komora, usluge u oblasti kulture i umetnosti (usluge samostalnih umetnika, stručnjaka, izvođača i saradnika u kulturi), izdavaštvo, izdavanje novina, novinske agencije, usluge veb portala, bibliotečke usluge, usluge u oblasti obrazovanja (predškolsko, osnovno, srednje i visoko obrazovanje), obrazovanje odraslih, izdavanje udžbenika, usluge u oblasti energetike, ugradnja i servisiranje opreme,

inženjerske usluge, programerske usluge, aerofotografija, usluga tetoviranja i postavljanja pirsinga, usluge pomoći u domaćinstvu, usluge frizera i kozmetičara, testiranje i sertifikacija, ocenjivanje usaglašenosti proizvoda sa tehničkim zahtevima, akreditacija za ocenjivanje usaglašenosti, merenje zagađenja u vazduhu, usluge kolektivnog ostvarivanja autorskog prava i srodnih prava, usluge prevođenja, usluge pranja odeće i hemijskog čišćenja, usluge čišćenja poslovnog i stambenog prostora.

PRILOG 3.
Pokazatelji od značaja za uslužni sektor
Tabela: Pokrivenost ukupnih i poslovnih rashoda prihodima po sektorima

Opis	2010		2011		2012		2013	
	Pokrivenost ukupnih rashoda ukupnim prihodima u %	Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima u %	Pokrivenost ukupnih rashoda ukupnim prihodima u %	Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima u %	Pokrivenost ukupnih rashoda ukupnim prihodima u %	Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima u %	Pokrivenost ukupnih rashoda ukupnim prihodima u %	Pokrivenost poslovnih rashoda poslovnim prihodima u %
Privredna društva - ukupno	99,1	104,4	101,5	104,1	99,4	121	100,3	104,5
F -Građevinarstvo	97,7	107,9	99,8	104,9	94	191	97,4	103,1
G- Trgovina na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala	100,1	103,2	101	103,2	100,8	125,5	101,1	103
I – Usluge smještaja i ishrane	90,6	97,2	92,4	97,4	91,2	195,6	95,8	99,4
J – Informisanje i komunikacije	104,1	115,5	112,6	115,7	106,2	85	111,9	117,3
L – Poslovanje nekretninama	75,7	131,4	94,4	127,8	76,4	678,9	67,2	139,6
M – Stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti	101,2	105,3	110,2	104,5	101,2	47	103,4	105,2
A –Administrativne i uslužne delatnosti	98,6	110,9	104,9	109,6	102,5	137,8	103,8	105,5

Tabela: Stopa prinosa na ukupna sredstva posle oporezivanja po sektorima

Stopa prinosa na ukupna sredstva posle oporezivanja	2009	2010	2011	2012	2013
Privredna društva - ukupno	0,1	0,2	2,1	0,4	0,9
G- Trgovina na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala	1,8	1,1	2,6	1,3	2,1
I – Usluge smještaja i ishrane	-3,2	-2,6	-1,9	-2,6	-0,8
J – Informisanje i komunikacije	2,1	1,9	6,2	4,5	7,1
L – Poslovanje nekretninama	0,5	-3,2	0,6	-3,4	-4,3
M – Stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti	2,4	1,3	5,6	0,9	1,6
A –Administrativne i uslužne delatnosti	1,0	-0,9	5,3	3,2	4,2

Tabela: Stopa prinosa na sopstveni kapital posle oporezivanja po sektorima

Stopa prinosa na sopstveni kapital posle oporezivanja	2009	2010	2011	2012	2013
Privredna društva - ukupno	-2,9	-2,9	2,2	-1,9	-0,5
G- Trgovina na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala	1,4	-1,7	4,3	-0,8	4,1
I – Usluge smještaja i ishrane	-8,2	-9,0	-7,9	-9,5	-5,2
J – Informisanje i komunikacije	2,4	2,2	16,5	10,9	18,9
L – Poslovanje nekretninama	-4,6	-23,3	-6,9	-27,6	-32,4
M – Stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti	3,3	0,6	10,6	0,2	2,3
A –Administrativne i uslužne delatnosti	-1,4	-10,0	-21	7,8	16,7

Tabela: Opšti racio likvidnosti po sektorima

Opšti racio likvidnosti	2009	2010	2011	2012
Privredna društva - ukupno	0,96	0,95	0,93	0,95
G- Trgovina na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala	1,00	1,0	1,01	1,02
I – Usluge smještaja i ishrane	0,7	0,59	0,63	0,72
J – Informisanje i komunikacije	0,84	0,84	0,76	0,86
L – Poslovanje nekretninama	0,84	0,96	0,94	0,78
M – Stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti	1,19	1,16	1,13	1,15

A –Administrativne i uslužne delatnosti	0,78	0,78	0,88	0,83
---	------	------	------	------

Tabela: Zaposlenost po sektorima

Zaposlenost po sektorima	2012	2013	2014
Ukupno	1.341.114	1.338.082	1.323.831
G- Trgovina na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala	183.973	180.037	180.123
I – Usluge smeštaja i ishrane	20.306	19.945	19.791
J – Informisanje i komunikacije	39.936	40.258	41.162
L – Poslovanje nekretninama	3.030	3.056	3.502
M – Stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti	54.219	56.491	54.747
A –Administrativne i uslužne delatnosti	29.805	34.726	38.490
Umetnost, zabava i rekreacija	22.339	22.645	22.173
Ostale usluge	14.386	11.933	12.225

Tabela: Novoosnovana privredna društva

	2010	2011	2012	2013
Ukupno	7.792	7.130	6.936	7.004
% od ukupnog broja privrednih društava	8,6	7,8	7,5	7,4
G – Trgovina na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala	2.712	2.506	2.532	2.593
% od broja novoosnovanih privrednih društava	34,8	35,1	36,5	37
M-Stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti	984	897	853	831
% od broja novoosnovanih privrednih društava	12,6	12,6	12,3	11,9

Tabela: Zarade po sektorima

Zarade po sektorima	Bruto zarade		Neto zarade		Lančani indeks	
	2013	2014	2013	2014	Nominalna vrednost	Realna vrednost
Ukupno	60.708	61.426	43.932	4.530	101,2	98,3
G- Trgovina na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala	45.677	45.801	33.614	33.827	100,3	97,5
I – Usluge smeštaja i ishrane	33.044	33.602	24.362	24.885	101,7	98,8
J – Informisanje i komunikacije	91.688	104.502	67.431	78.583	114	110,8
M – Stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti	85.751	88.374	63.056	65.143	103,1	100,2
A –Administrativne i uslužne delatnosti	43.237	46.225	31.413	33.507	106,9	103,9
Umetnost, zabava i rekreacija	57.472	56.225	41.502	40.613	97,8	95
Ostale usluge	43.802	45.240	32.121	33.366	103,3	100,4

PRILOG 4.**Podaci u vezi sa trgovinom u RS, kao najznačajnijim segmentom uslužnih delatnosti****1. Kretanje BDP-a trgovine 2002-2014, u tekućim cenama u RSD i EUR* (trgovina na veliko i malo i popravka motornih vozila i motocikala)**

	BDP trgovine, u milionima RSD-tekuće cene*	BDP trgovine, u milionima evra
2002	59040.7	972.8
2003	74754.3	1148.0
2004	104091.3	1431.9
2005	166261.6	2003.4
2006	199848.6	2376.0
2007	240087.3	3002.4

	BDP trgovine, u milionima RSD-tekuće cene*	BDP trgovine, u milionima evra
2008	281863.6	3461.0
2009	283565.8	3018.2
2010	289461.5	2809.1
2011	324017.5	3178.2
2012	345902.5	3057.6
2013	377600.9	3337.6
2014*	379000.0	3230.9

* Trgovina na veliko i malo; popravka motornih vozila i motocikala

**Procena za 2014. godinu Ekonomskog fakulteta u Beogradu, urađena za potrebe izrade Predloga strategije razvoja trgovine Republike Srbije do 2020. godine

Izvor: RZS

2. Kretanje realnog BDP-a trgovine 2002-2014, u stalnim cenama iz 2010. godine (trgovina na veliko i malo i popravka motornih vozila i motocikala)

	BDP trgovine, mil. RSD-stalne cene**
2002	132119.7
2003	153236.1
2004	183923.1
2005	251227.4
2006	275580.9
2007	315112.5
2008	327181.8
2009	298330.8
2010	289461.5
2011	290566.5
2012	292955.0
2013	297416.1
2014*	296500

* Procena za 2014. godinu Ekonomskog fakulteta u Beogradu, urađena za potrebe izrade Predloga strategije razvoja trgovine Republike Srbije do 2020. godine

Izvor: RZS

3. BDP trgovine, stope realnog rasta, ukupno, trgovina na veliko, trgovina na malo (trgovina na veliko i malo i popravka motornih vozila i motocikala); Stope realnog rasta BDP trgovine, u %

	Ukupno	Trgovina na veliko	Trgovina na malo	Popravka motornih vozila
2002	21.2	22.3	22.8	6.8
2003	16.0	13.8	19.8	8.6
2004	20.0	14.7	25.0	28.8
2005	36.6	18.9	56.6	21.9
2006	9.7	18.0	0.6	31.9
2007	14.3	30.8	-2.2	19.2
2008	3.8	4.3	3.1	4.0
2009	-8.8	-10.0	-5.7	-16.2
2010	-3.0	-2.9	-3.6	-0.4
2011	0.4	5.4	-5.5	-2.8

	Ukupno	Trgovina na veliko	Trgovina na malo	Popravka motornih vozila
2012	0.8	1.2	2.3	-9.4
2013	1.5	0.8	2.0	3.8
2014*	-0.3	2.4	-4.6	3.2

*Procena za 2014. godinu Ekonomskog fakulteta u Beogradu, urađena za potrebe izrade Predloga strategije razvoja trgovine Republike Srbije do 2020. godine
Izvor: RZS

4. Udeo BDP-a trgovine u BDP, u %, u stalnim i tekućim cenama, 2002-2014 (trgovina na veliko i malo i popravka motornih vozila i motocikala)

	Udeo u stalnim cenama,%	Udeo u tekućim cenama,%
2002	5.9	5.7
2003	6.6	6.1
2004	7.2	7.2
2005	9.3	9.5
2006	9.8	9.7
2007	10.5	10.2
2008	10.4	10.3
2009	9.8	9.8
2010	9.4	9.4
2011	9.3	9.5
2012	9.5	9.7
2013	9.4	9.7
2014*	9.3	9.8

* Procena za 2014. godinu Ekonomskog fakulteta u Beogradu, urađena za potrebe izrade Predloga strategije razvoja trgovine Republike Srbije do 2020. godine
Izvor: RZS

5. Struktura BDP-a trgovine na bazi stalnih cena, 2002-2014 (trgovina na veliko i malo i popravka motornih vozila i motocikala)

	Trgovina na malo	Trgovina na veliko	Trgovina motornim vozilima	Trgovina-ukupno
2002	40.4	52.6	7.2	100.0
2003	41.8	51.6	6.7	100.0
2004	43.5	49.3	7.2	100.0
2005	49.9	42.9	6.4	100.0
2006	45.7	46.2	7.7	100.0
2007	39.1	52.8	8.0	100.0
2008	38.9	53.1	8.1	100.0
2009	40.2	52.4	7.4	100.0
2010	39.9	52.5	7.6	100.0
2011	37.6	55.1	7.4	100.0
2012	38.2	55.2	6.6	100.0
2013	38.4	54.8	6.8	100.0
2014*	38.1	55.6	6.3	100.0

* Procena za 2014. godinu Ekonomskog fakulteta u Beogradu, urađena za potrebe izrade Predloga strategije razvoja trgovine Republike Srbije do 2020. godine
Izvor: RZS

6. Broj zaposlenih u maloprodaji i veleprodaji, 2002-2014

	Zaposleni u maloprodaji	Zaposleni u veleprodaji	Zaposleni u maloprodaji i veleprodaji-ukupno
2002	239304	85492	324796
2003	223116	94917	318033
2004	283092	79149	362241
2005	299248	75582	374830
2006	259022	73583	332605
2007	289009	77051	366060
2008	288926	60605	349531
2009	301424	63227	364651
2010	299080	63550	362630
2011	260548	86081	346629
2012	237584	73183	310767
2013	207300	73400	280700
2014*	205000	73500	278500

* Procena za 2014. godinu Ekonomskog fakulteta u Beogradu, urađena za potrebe izrade Predloga strategije razvoja trgovine Republike Srbije do 2020. godine
Izvor: RZS

7. Udeo zaposlenih u trgovini na malo i veliko u ukupnoj zaposlenosti, 2002-2014

	Zaposleni u maloprodaji i veleprodaji-ukupno	Zaposleni u privredi RS	Udeo zaposlenih u maloprodaji i veleprodaji u odnosu na privredu Srbije, u %
2002	324796	2066721	15.72
2003	318033	2041395	15.58
2004	362241	2050854	17.66
2005	374830	2068964	18.12
2006	332605	2025627	16.42
2007	366060	2002344	18.28
2008	349531	1999476	17.48
2009	364651	1889085	19.30
2010	362630	1795775	20.19
2011	346629	1746138	19.85
2012	310767	1727048	17.99
2013	280700	1715164	16.37
2014*	278500	1697686	16.40

* Procena za 2014. godinu Ekonomskog fakulteta u Beogradu, urađena za potrebe izrade Predloga strategije razvoja trgovine Republike Srbije do 2020. godine
Izvor: RZS

8. Struktura zaposlenih u trgovini 2002-2014; Struktura u % (bez trgovine motornim vozilima i motociklima)

	Udeo zaposlenih u maloprodaji, u %	Udeo zaposlenih u veleprodaji, u %	Zaposleni u maloprodaji i veleprodaji-ukupno
2002	73.7	26.3	100.0
2003	70.2	29.8	100.0
2004	78.2	21.8	100.0
2005	79.8	20.2	100.0
2006	77.9	22.1	100.0
2007	79.0	21.0	100.0
2008	82.7	17.3	100.0
2009	82.7	17.3	100.0
2010	82.5	17.5	100.0
2011	75.2	24.8	100.0
2012	76.5	23.5	100.0
2013	73.9	26.1	100.0
2014*	73.6	26.4	100.0

* Procena za 2014. godinu Ekonomskog fakulteta u Beogradu, urađena za potrebe izrade Predloga strategije razvoja trgovine Republike Srbije do 2020. godine
Izvor: RZS

9. Kretanje prometa u trgovini na malo i veliko, 2002-2014; Stalne cene iz 2010. godine, u milionima RSD

	Promet na malo	Promet na veliko*
2002	153861	1093163
2003	206753	1133610
2004	314248	1344661
2005	539837	1406609
2006	711589	1546700
2007	1120510	1732293
2008	1441310	1803931
2009	1125055	1716393
2010	1229199	1763037
2011	917029	1822687
2012	961839	1866875
2013	919211	1775905
2014	941272	1693347

* Procena za 2014. godinu Ekonomskog fakulteta u Beogradu, urađena za potrebe izrade Predloga strategije razvoja trgovine Republike Srbije do 2020. godine
Izvor: RZS

10. Kretanje prometa u trgovini na malo u tekućim cenama i stalnim cenama u milionima RSD

	Kretanje prometa u trgovini na malo u tekućim cenama	Kretanje prometa u trgovini na malo u stalnim cenama iz 2010. godine
2002	301467	153861
2003	356930	206753
2004	460108	314248
2005	650503	539837

2006	791750	711589
2007	1021342	1120510
2008	1231758	1441310
2009	1130685	1125055
2010	1229199	1229199
2011	1118441	917029
2012	1196095	961839
2013	1203966	919211
2014	1253924	941272

Izvor: RZS

11. Kretanje prometa u trgovini na malo i veliko, ukupno, u tekućim cenama 2002-2014, u milionima RSD

	Promet na malo	Promet na veliko	Promet -ukupno na veliko i malo
2002	301467	525187	826653.5
2003	356930	568272	925201.7
2004	460108	736949	1197057.4
2005	650503	896990	1547493
2006	791750	1108487	1900237
2007	1021342	1311976	2333318
2008	1231758	1544867	2776625
2009	1130685	1586734	2717419
2010	1229199	1763037	2992236
2011	1118441	2022707	3141148
2012	1196095	2259030	3455125
2013	1203966	2278300	3482266
2014	1253924	2209689	3463613

Izvor: RZS

12. Kretanje prometa u trgovini na veliko u stalnim cenama iz 2010. godine* (2002-2014); u milionima RSD

	Promet u trgovini na veliko	Stopa realnog rasta, %
2002	1092909	
2003	1133610	3.7
2004	1344661	18.6
2005	1406609	4.6
2006	1546700	10.0
2007	1732293	12.0
2008	1803931	4.1
2009	1716393	-4.9
2010	1763037	2.7
2011	1822687	3.4
2012	1866875	2.4
2013	1775905	-4.9
2014	1693347	-4.6

* Procena za 2014. godinu Ekonomskog fakulteta u Beogradu, urađena za potrebe izrade Predloga strategije razvoja trgovine Republike Srbije do 2020. godine

Izvor: RZS

13. Stope realnog rasta prometa u trgovini na malo i veliko, ukupno, u % 2002-2014

	Realni rast prometa u trgovini na malo*	Realni rast prometa u trgovini na veliko**
2002	22.8	Nema podatka
2003	13.5	3.7
2004	17.9	18.6
2005	21.5	4.6
2006	8.3	10.0
2007	22.1	12.0
2008	6.7	4.1
2009	-15.0	-4.9
2010	0.5	2.7
2011	-18.0	3.4
2012	-1.9	2.4
2013	-5.1	-4.9
2014**	2.4	-4.6

* Procena za 2014. godinu Ekonomskog fakulteta u Beogradu, urađena za potrebe izrade Predloga strategije razvoja trgovine Republike Srbije do 2020. godine
Izvor: RZS

IZJAVE O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa - Vlada
Obrađivač - Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija

2. Naziv propisa

Predlog zakona o uslugama

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum):

a) Odredba Sporazuma koja se odnosi na normativnu sadržinu propisa,

član 59.

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma,

/

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

U potpunost ispunjava obaveze Sporazuma.

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

/

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

Poglavlje 3. Pravo poslovnog nastanjanja i sloboda pružanja usluga, Poslovno nastanjanje 3.3.1. i Sloboda prekograničnog pružanja usluga 3.3.2.

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

Ugovor o funkcionisanju Evropske unije, čl. 49. i 56.

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

Directive 2006/123/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on services in the internal market

Direktiva 2006/123/EZ Evropskog parlamenta i Saveta od 12. decembra 2006. godine o uslugama na unutrašnjem tržištu.

Predlog zakona o uslugama je potpuno usklađen sa Direktivom o uslugama.

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

/

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

/

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

/

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

/

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

Ne.

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

Da, engleski.

8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti.

Evropska Komisija dostavila je komentare na Predlog zakona. Primedbe date u komentarima su prihvaćene.

Obrazac tabele usklađenosti

1. Naziv propisa Evropske unije: Directive 2006/123/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on services in the internal market (OJ L 376, 27.12.2006, p. 36–68)				2. „CELEX” oznaka EU propisa: 32006L0123		
Direktiva 2006/123/EZ Evropskog parlamenta i Saveta od 12. decembra 2006. godine o uslugama na unutrašnjem tržištu				4. Datum izrade tabele 15.12.2015.		
2. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa: Vlada Obradivač - Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija				6. Brojčane oznake (šifre) planiranih propisa: 2014-44		
5. Naziv (nacrt, predloga) propisa čije odredbe su predmet analize usklađenosti sa propisom Evropske unije: Predlog zakona o uslugama				7. Usklađenost odredbi propisa sa odredbama propisa EU:		
a)	a1)	b)	b 1)	v)	g)	d)
Odredba propisa EU	Sadržina odredbe	Odredbe propisa Republike Srbije	Sadržina odredbe	Usklađenost (Potpuno usklađeno – PU, Delimično usklađeno – DU, Neusklađeno – NU, neprenosivo – NP)	Razlozi za delimičnu usklađenost	Napomena o usklađenosti
Chapter I 1 (1)	This Directive establishes general provisions facilitating the exercise of the freedom of establishment for service providers and the free movement of services, while maintaining a high quality of services.	1	Ovim zakonom uređuju se pravo na poslovno nastanjivanje i sloboda prekograničnog pružanja usluga, uspostavljanje Jedinствene elektronske kontaktne tačke, prava korisnika usluga, administrativna saradnja sa državama Evropskog ekonomskog prostora, nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i druga	PU		

			pitanja od značaja za pravo na poslovno nastanjivanje i slobodu prekograničnog pružanja usluga.			
1 (2)	This Directive does not deal with the liberalisation of services of general economic interest, reserved to public or private entities, nor with the privatisation of public entities providing services.	3 (2) (1) 3 (2) (2)	Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na: uređivanje usluga od opšteg ekonomskog interesa i na liberalizaciju pružanja tih usluga; privatizaciju pravnih lica koja pružaju usluge;	PU		
1 (3)	This Directive does not deal with the abolition of monopolies providing services nor with aids granted by Member States which are covered by Community rules on competition. This Directive does not affect the freedom of Member States to define, in conformity with Community law, what they consider to be services of general economic interest, how those services should be organised and financed, in compliance with the State aid rules, and what specific obligations they should be subject to.	3 (2) (9) 3 (2) (1)	Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na: ukidanje monopola u pružanju usluga i na državnu pomoć. Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na: uređivanje usluga od opšteg ekonomskog interesa i na liberalizaciju pružanja tih usluga;	PU		
1 (4)	This Directive does not affect measures taken at Community level or at national level, in conformity with Community law, to protect or promote cultural or linguistic diversity or media pluralism.	3 (2) (8)	Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na: mere kojima se štiti ili unapređuje kulturna ili jezička raznovrsnost ili medijski pluralizam;	PU		
1(5)	This Directive does not affect Member States' rules of criminal law. However, Member States may not restrict the freedom to provide services by applying criminal law provisions which specifically regulate or affect access to or exercise of a service activity in circumvention of the rules laid down in this Directive.	3 (2) (6)	Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na: oblast krivičnog prava;	PU		
1 (6)	This Directive does not affect labour law, that is any	3 (2) (5)	Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na:	PU		

	legal or contractual provision concerning employment conditions, working conditions, including health and safety at work and the relationship between employers and workers, which Member States apply in accordance with national law which respects Community law. Equally, this Directive does not affect the social security legislation of the Member States.		radne odnose, bezbednost i zdravlje na radu, socijalnu zaštitu, oporezivanje;			
1 (7)	This Directive does not affect the exercise of fundamental rights as recognised in the Member States and by Community law. Nor does it affect the right to negotiate, conclude and enforce collective agreements and to take industrial action in accordance with national law and practices which respect Community law.	3 (2) (3) 3 (2) (4)	Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na: dredbe ovog zakona ne odnose se na na: ostvarivanje ljudskih i manjinskih prava; pravo na pregovaranje o zaključenju i zaključenje kolektivnog ugovora i prava iz kolektivnih ugovora;	PU		
2 (1)	This Directive shall apply to services supplied by providers established in a Member State.	3 (1)	Ovaj zakon primenjuje se na usluge koje državljani Republike Srbije ili države EEP odnosno pravna lica sa sedištem u Republici Srbiji ili državi EEP pružaju na teritoriji Republike Srbije, kao i na usluge koje državljani Republike Srbije odnosno pravna lica sa sedištem u Republici Srbiji pružaju na teritoriji država EEP.	PU		
2 (2)	This Directive shall not apply to the following activities: (a) non-economic services of general interest; (b) financial services, such as banking, credit, insurance and re-insurance, occupational or personal pensions, securities, investment funds, payment and investment advice, including the services listed in Annex I to Directive 2006/48/EC; (c) electronic communications services and networks, and associated facilities and services, with respect to matters covered by Directives 2002/19/EC, 2002/20/EC, 2002/21/EC, 2002/22/EC and 2002/58/EC; (d) services in the field of transport, including port	3 (3) (1–11) Uporedn i pregled: (a) – 1) (b) – 2) (c) – 3) (d) – 4) (e) – 5)	Odredbe ovog zakona ne primenjuju se i na: 1) usluge od opšteg interesa; 2) finansijske usluge; 3) usluge elektronskih komunikacija, elektronske komunikacione mreže i pripadajuća sredstva; 4) usluge u oblasti saobraćaja, uključujući vazdušni, železnički i drumski saobraćaj, javni gradski prevoz i taksij prevoz, prevoz sanitetskim vozilom i vozilom hitne	PU		

	<p>services, falling within the scope of Title V of the Treaty;</p> <p>(e) services of temporary work agencies;</p> <p>(f) healthcare services whether or not they are provided via healthcare facilities, and regardless of the ways in which they are organised and financed at national level or whether they are public or private;</p> <p>(g) audiovisual services, including cinematographic services, whatever their mode of production, distribution and transmission, and radio broadcasting;</p> <p>(h) gambling activities which involve wagering a stake with pecuniary value in games of chance, including lotteries, gambling in casinos and betting transactions;</p> <p>(i) activities which are connected with the exercise of official authority as set out in Article 45 of the Treaty;</p> <p>(j) social services relating to social housing, childcare and support of families and persons permanently or temporarily in need which are provided by the State, by providers mandated by the State or by charities recognised as such by the State;</p> <p>(k) private security services;</p> <p>(l) services provided by notaries and bailiffs, who are appointed by an official act of government.</p>	<p>(f) – 6)</p> <p>(g) – 7)</p> <p>(h) – 8)</p> <p>(i) – 11)</p> <p>(j) – 10)</p> <p>(k) – 9)</p> <p>(l) – 11)</p>	<p>medicinske pomoći, aerodromske i lučke službe;</p> <p>5) usluge privremenog zapošljavanja;</p> <p>6) poslove zdravstvene zaštite koji obuhvataju sprovođenje mera za očuvanje i unapređenje zdravlja građana, sprečavanje, suzbijanje i rano otkrivanje bolesti, povreda i drugih poremećaja zdravlja i blagovremeno i efikasno lečenje i rehabilitaciju, a koje obavlja zdravstveni radnik u zdravstvenoj ustanovi ili privatnoj praksi;</p> <p>7) audiovizuelne usluge, uključujući televizijsko i radijsko emitovanje i bioskopske projekcije;</p> <p>8) priređivanje igara na sreću;</p> <p>9) usluge privatnog obezbeđenja;</p> <p>10) usluge socijalne zaštite, koje pružaju ustanove socijalne zaštite i drugi subjekti u socijalnoj zaštiti u skladu sa zakonom, kao i delatnost udruženja osnovanih radi ostvarivanja humanitarnih ciljeva;</p> <p>11) vršenje prenetih ili poverenih javnih ovlašćenja, uključujući javnobeležničku delatnost i poslove izvršitelja.</p>			
2 (3)	This Directive shall not apply to the field of taxation.	3 (2) (5)	<p>Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na:</p> <p>radne odnose, bezbednost i zdravlje na radu, socijalnu zaštitu, oporezivanje;</p>	PU		
3 (1)	If the provisions of this Directive conflict with a provision of another Community act governing specific	4 (1)	<p>Propisi kojima se uređuju pravo na poslovno nastanjanje i sloboda prekograničnog pružanja usluga</p>	PU	.	Vid. Čl. 41. st. 4.

	aspects of access to or exercise of a service activity in specific sectors or for specific professions, the provision of the other Community act shall prevail and shall apply to those specific sectors or professions. These include: (a) Directive 96/71/EC; (b) Regulation (EEC) No 1408/71; (c) Council Directive 89/552/EEC of 3 October 1989 on the coordination of certain provisions laid down by law, regulation or administrative action in Member States concerning the pursuit of television broadcasting activities; (d) Directive 2005/36/EC.		usklađuju se sa odredbama ovog zakona osim propisa koji se usaglašavaju sa propisima Evropske unije o upućenim zaposlenim u uslužnim delatnostima, audiovizuelnim uslugama, priznavanju profesionalnih kvalifikacija, ili primeni propisa o socijalnom osiguranju na radnike, samozaposlena lica i njihove porodice.			NZOU.
3 (2)	This Directive does not concern rules of private international law, in particular rules governing the law applicable to contractual and non contractual obligations, including those which guarantee that consumers benefit from the protection granted to them by the consumer protection rules laid down in the consumer legislation in force in their Member State.	3 (2) (7)	Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na: određivanje merodavnog prava;	PU		
3 (3)	Member States shall apply the provisions of this Directive in compliance with the rules of the Treaty on the right of establishment and the free movement of services.	/	/	NP		
4 (1)	For the purposes of this Directive, the following definitions shall apply: 1) 'service' means any self-employed economic activity, normally provided for remuneration, as referred to in Article 50 of the Treaty; 2) 'provider' means any natural person who is a national of a Member State, or any legal person as referred to in Article 48 of the Treaty and established in a Member State, who offers or provides a service; 3) 'recipient' means any natural person who is a national of a Member State or who benefits from rights conferred upon him by Community acts, or any legal person as	2 (1) (1–18) Uporedni i pregled: 1) – 5) 2) – 7) 3) – 8) 4) – 3) 5) – 1)	Pojedini izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju sledeće značenje: 1) poslovno nastanjivanje je stvarno obavljanje uslužne privredne delatnosti, bez vremenskog ograničenja i putem stalne infrastrukture; 2) sedište je mesto iz koga se stvarno upravlja obavljanjem privredne delatnosti pružaoca usluge; 3) država sedišta je Republika Srbija ili države Evropskog ekonomskog prostora, u zavisnosti od toga gde se nalazi sedište pružaoca	PU		Umesto da se definiše „država u kojoj se pruža usluga” u slučaju prekograničnog pružanja usluge, definisno je prekogranično pružanje i korišćenje usluge. Definicije koje ssu dodate u NZOU: Sedište, država EEP, mešovita usluga, prekogranično pružanje

	<p>referred to in Article 48 of the Treaty and established in a Member State, who, for professional or non-professional purposes, uses, or wishes to use, a service;</p> <p>4) 'Member State of establishment' means the Member State in whose territory the provider of the service concerned is established;</p> <p>5) 'establishment' means the actual pursuit of an economic activity, as referred to in Article 43 of the Treaty, by the provider for an indefinite period and through a stable infrastructure from where the business of providing services is actually carried out;</p> <p>6) 'authorisation scheme' means any procedure under which a provider or recipient is in effect required to take steps in order to obtain from a competent authority a formal decision, or an implied decision, concerning access to a service activity or the exercise thereof;</p> <p>7) 'requirement' means any obligation, prohibition, condition or limit provided for in the laws, regulations or administrative provisions of the Member States or in consequence of case-law, administrative practice, the rules of professional bodies, or the collective rules of professional associations or other professional organisations, adopted in the exercise of their legal autonomy; rules laid down in collective agreements negotiated by the social partners shall not as such be seen as requirements within the meaning of this Directive;</p> <p>8) 'overriding reasons relating to the public interest' means reasons recognised as such in the case law of the Court of Justice, including the following grounds: public policy; public security; public safety; public health; preserving the financial equilibrium of the social security system; the protection of consumers, recipients of services and workers; fairness of trade transactions; combating fraud; the protection of the environment and</p>	<p>6) – 12) 7) – 13) 8) – 14) 9) – 11) 10) – 9) 10) – 10) 11) – 15) 12) – 16)</p>	<p>usluga;</p> <p>4) država EEP je država članica Evropskog ekonomskog prostora;</p> <p>5) pružanje usluga je samostalna uslužna privredna delatnost koja se po pravilu obavlja uz naknadu;</p> <p>6) pružanje mešovite usluge sastoji se od najmanje dve različite samostalne uslužne privredne delatnosti, koje pružalac usluga obavlja samostalno, odnosno koje zajedno obavljaju dva ili više pružalaca usluga;</p> <p>7) pružalac usluge je državljanin Republike Srbije ili države EEP, odnosno pravno lice sa sedištem u Republici Srbiji ili državi EEP, koje pruža ili nudi pružanje usluge;</p> <p>8) korisnik usluge je državljanin Republike Srbije ili države EEP, odnosno pravno lice sa sedištem u Republici Srbiji ili državi EEP, koje koristi ili ima nameru da koristi uslugu, u bilo koje svrhe;</p> <p>9) prekogranično pružanje usluge je pružanje usluge u Republici Srbiji ili u državi EEP, kada pružalac usluge nije poslovno nastanjen na teritoriji države u kojoj se usluga pruža;</p> <p>10) prekogranično korišćenje usluge je korišćenje usluge u Republici Srbiji ili u državi EEP, kada pružalac usluge nije poslovno nastanjen na teritoriji države u kojoj se usluga pruža;</p> <p>11) organ javne vlasti je državni organ, organ autonomne pokrajine, organ jedinice lokalne samouprave, lice kojem je povereno</p>		<p>usluge, prekogranično korišćenje usluge, usluga od opšteg ekonomskog interesa, IMI sistem.</p>
--	---	---	--	--	---

	<p>the urban environment; the health of animals; intellectual property; the conservation of the national historic and artistic heritage; social policy objectives and cultural policy objectives;</p> <p>9) 'competent authority' means any body or authority which has a supervisory or regulatory role in a Member State in relation to service activities, including, in particular, administrative authorities, including courts acting as such, professional bodies, and those professional associations or other professional organisations which, in the exercise of their legal autonomy, regulate in a collective manner access to service activities or the exercise thereof;</p> <p>10) 'Member State where the service is provided' means the Member State where the service is supplied by a provider established in another Member State;</p> <p>11) 'regulated profession' means a professional activity or a group of professional activities as referred to in Article 3(1)(a) of Directive 2005/36/EC;</p> <p>12) 'commercial communication' means any form of communication designed to promote, directly or indirectly, the goods, services or image of an undertaking, organisation or person engaged in commercial, industrial or craft activity or practising a regulated profession. The following do not in themselves constitute commercial communications:</p> <p>(a) information enabling direct access to the activity of the undertaking, organisation or person, including in particular a domain name or an electronic-mailing address;</p> <p>(b) communications relating to the goods, services or image of the undertaking, organisation or person, compiled in an independent manner, particularly when provided for no financial consideration.</p>		<p>javno ovlašćenje, profesionalno ili strukovno udruženje ili organizacija, koji uređuje ili nadzire pružanje ili korišćenje usluga odnosno sprovodi postupak za dobijanje saglasnosti;</p> <p>12) postupak za dobijanje saglasnosti je postupak pred organom javne vlasti u kojem se pružaocu odnosno korisniku usluge izdaje dozvola, odobrenje ili drugi pravni akt neophodan za pružanje usluge odnosno za njeno korišćenje, uključujući druge pravne akte kojima je uslovljena registracija ili dobijanje saglasnosti za obavljanje određene uslužne delatnosti;</p> <p>13) uslov za dobijanje saglasnosti je svaki uslov za pružanje ili korišćenje usluge, koji proizlazi iz zakona, podzakonskog opšteg akta Republike Srbije, opšteg akta autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave, opšteg akta organizacije kojoj su poverena javna ovlašćenja, opšteg akta profesionalnog ili strukovnog udruženja ili organizacije, osim uslova koji proizlazi iz kolektivnog ugovora;</p> <p>14) javni interes je opšti društveni interes, uključujući: javni poredak, javnu bezbednost, javnu zaštitu, javno zdravlje, očuvanje finansijske ravnoteže sistema socijalne zaštite, zaštitu potrošača, korisnika usluga i radnika, poštovanje načela savesnosti i poštenja u poslovnim odnosima, sprečavanje prevarnog postupanja, zaštitu životne sredine i zdravlja životinja, zaštitu intelektualne svojine,</p>			
--	--	--	--	--	--	--

		<p>očuvanje istorijske i kulturne baštine, ciljeve socijalne i kulturne politike;</p> <p>15) regulisana profesija je profesionalna delatnost ili skup profesionalnih delatnosti kod kojih je pristup i obavljanje, odnosno način obavljanja delatnosti na osnovu zakonskih, podzakonskih ili drugih akata, neposredno ili posredno uslovljen posedovanjem određenih profesionalnih kvalifikacija, kao i profesionalna delatnost ili skup profesionalnih delatnosti kojima se bave članovi stručnih organizacija sa profesionalnim nazivom;</p> <p>16) poslovna komunikacija je svaki oblik komunikacije u cilju promovisanja robe, usluga ili poslovnog ugleda pravnog ili fizičkog lica koje se bavi privrednom delatnošću ili regulisanom profesijom, sa izuzetkom:</p> <p>(1) davanja informacija koje omogućavaju neposredan pristup delatnosti ovog lica, kao što su informacije o njegovoj elektronskoj adresi ili adresi elektronske pošte, i</p> <p>(2) davanja, bez naknade, informacija koje su prikupljene istraživanjima ili na drugi sličan način, o robi, uslugama ili poslovnom ugledu ovog lica;</p> <p>17) usluga od opšteg ekonomskog interesa je usluga čiji kvalitet, uslove pružanja ili cenu uređuje, nadzire ili kontroliše organ javne vlasti, u cilju zaštite javnog interesa, naročito zbog velike vrednosti početnih ulaganja, ograničenosti resursa za njeno pružanje, održivog razvoja, društvene solidarnosti i</p>			
--	--	---	--	--	--

			ujednačenog regionalnog razvoja; 18) IMI sistem je informacijski sistem za administrativnu saradnju i elektronsku razmenu podataka između nadležnih organa država EEP naročito u oblastima kao što su usluge, elektronska trgovina, profesionalne kvalifikacije i prava pacijenata u prekograničnoj zdravstvenoj zaštiti.			
Chapter II 5 (1)	Member States shall examine the procedures and formalities applicable to access to a service activity and to the exercise thereof. Where procedures and formalities examined under this paragraph are not sufficiently simple, Member States shall simplify them.	/	/	NP		
5 (2)	The Commission may introduce harmonised forms at Community level, in accordance with the procedure referred to in Article 40(2). These forms shall be equivalent to certificates, attestations and any other documents required of a provider.	/	/	NP		
5 (3)	Where Member States require a provider or recipient to supply a certificate, attestation or any other document proving that a requirement has been satisfied, they shall accept any document from another Member State which serves an equivalent purpose or from which it is clear that the requirement in question has been satisfied. They may not require a document from another Member State to be produced in its original form, or as a certified copy or as a certified translation, save in the cases provided for in other Community instruments or where such a requirement is justified by an overriding reason relating to the public interest, including public order and security. The first subparagraph shall not affect the right of Member States to require non-certified translations of	5 (1) 5 (2) 5 (3)	Ako se u postupku za dobijanje saglasnosti od pružaoca usluga zahteva da određenom ispravom odnosno dokumentom dokaže ispunjenost uslova za dobijanje saglasnosti, organ javne vlasti dužan je da prihvati svaku ispravu odnosno dokument iz države EEP koji su namenjeni istoj svrsi odnosno iz kojih jasno proizlazi da je taj uslov ispunjen. Organ javne vlasti ne može da zahteva od pružaoca usluge da dostavi original, overenu kopiju ili overeni prevod isprave odnosno dokumenta iz stava 1. ovog člana, osim kada za to postoji javni interes. Organ javne vlasti može da zahteva od pružaoca usluge da dostavi	PU		

	documents in one of their official languages.		neovereni prevod isprave odnosno dokumenta iz stava 1. ovog člana na jezik koji je u službenoj upotrebi u Republici Srbiji.			
5 (4)	Paragraph 3 shall not apply to the documents referred to in Article 7(2) and 50 of Directive 2005/36/EC, in Articles 45(3), 46, 49 and 50 of Directive 2004/18/EC of the European Parliament and of the Council of 31 March 2004 on the coordination of procedures for the award of public works contracts, public supply contracts and public service contracts, in Article 3(2) of Directive 98/5/EC of the European Parliament and of the Council of 16 February 1998 to facilitate practice of the profession of lawyer on a permanent basis in a Member State other than that in which the qualification was obtained, in the First Council Directive 68/151/EEC of 9 March 1968 on coordination of safeguards which, for the protection of the interests of members and others, are required by Member States of companies within the meaning of the second paragraph of Article 58 of the Treaty, with a view to making such safeguards equivalent throughout the Community and in the Eleventh Council Directive 89/666/EEC of 21 December 1989 concerning disclosure requirements in respect of branches opened in a Member State by certain types of company governed by the law of another State.	5 (4)	Određbe ovog člana se ne primenjuju na dokazivanje ispunjenosti uslova za priznavanje stranih stručnih kvalifikacija, dokazivanje ispunjenosti uslova za učešće u postupku javne nabavke, dokazivanje ispunjenosti uslova za upis u privredni registar, dokazivanje upisa advokata u odgovarajući imenik odnosno registar u matičnoj državi.	PU		
6 (1)	1. Member States shall ensure that it is possible for providers to complete the following procedures and formalities through points of single contact: (a) all procedures and formalities needed for access to his service activities, in particular, all declarations, notifications or applications necessary for authorisation from the competent authorities, including applications for inclusion in a register, a roll or a database, or for	6 (4) 6 (6)	Nadležno ministarstvo i organi javne vlasti staraju se da sva zainteresovana lica mogu elektronskim putem preko JEKT-a pouzdano i lako da pribave sve obrasce i dokumenta i da preduzmu sve radnje u cilju ispunjavanja uslova odnosno sprovođenja postupka za ostvarivanje prava na poslovno	PU		

	<p>registration with a professional body or association;</p> <p>(b) any applications for authorisation needed to exercise his service activities.</p>		<p>nastanjivanje odnosno dobijanje saglasnosti za pružanje usluga u Republici Srbiji.</p> <p>Vlada uređuje postupak prikupljanja i razmene podataka između organa javne vlasti i nadležnog ministarstva preko JEKT-a.</p>			
6 (2)	<p>The establishment of points of single contact shall be without prejudice to the allocation of functions and powers among the authorities within national systems.</p>	/	/	NP		
7 (1)	<p>Member States shall ensure that the following information is easily accessible to providers and recipients through the points of single contact:</p> <p>(a) requirements applicable to providers established in their territory, in particular those requirements concerning the procedures and formalities to be completed in order to access and to exercise service activities;</p> <p>(b) the contact details of the competent authorities enabling the latter to be contacted directly, including the details of those authorities responsible for matters concerning the exercise of service activities;</p> <p>(c) the means of, and conditions for, accessing public registers and databases on providers and services;</p> <p>(d) the means of redress which are generally available in the event of dispute between the competent authorities and the provider or the recipient, or between a provider and a recipient or between providers;</p> <p>(e) the contact details of the associations or organisations, other than the competent authorities, from which providers or recipients may obtain practical assistance.</p>	<p>7 (1) (1–5)</p> <p>Uporedn i pregled:</p> <p>(a) – 1)</p> <p>(b) – 2)</p> <p>(c) – 3)</p> <p>(d) – 4)</p> <p>(e) – 5)</p>	<p>Nadležno ministarstvo je dužno da pružiocima i korisnicima usluga omogući da preko JEKT-a lako pristupe tačnim i potpunim informacijama o:</p> <p>1) uslovima koje pružaoci usluga moraju da ispune u Republici Srbiji, a naročito o uslovima i postupcima za ostvarivanje prava na poslovno nastanjivanje i prekogranično pružanje usluga;</p> <p>2) organima javne vlasti koji obavljaju poslove od značaja za funkcionisanje tržišta i promet usluga, njihovim nadležnostima te načinu na koji pružalac odnosno korisnik usluge stupa u neposredan kontakt s njima;</p> <p>3) načinu i uslovima za upis odnosno ostvarivanje uvida u javne registre i baze podataka o uslugama i pružiocima usluga;</p> <p>4) pravnim sredstvima i postupcima za ostvarivanje i zaštitu prava pružalaca odnosno korisnika usluga;</p> <p>5) organizacijama i udruženjima koja pružaju praktičnu</p>	PU		

			pomoć pružaocima odnosno korisnicima usluga i načinu na koji pružalac odnosno korisnik usluge stupa u neposredan kontakt s njima.			
7 (2)	Member States shall ensure that it is possible for providers and recipients to receive, at their request, assistance from the competent authorities, consisting in information on the way in which the requirements referred to in point (a) of paragraph 1 are generally interpreted and applied. Where appropriate, such advice shall include a simple step-by-step guide. The information shall be provided in plain and intelligible language.	7 (2)	Nadležno ministarstvo i organi javne vlasti staraju se da pružaoci i korisnici usluga preko JEKT-a mogu, na zahtev, da dobiju obaveštenje od nadležnog organa javne vlasti o primeni propisa od značaja za poslovno nastanjivanje odnosno pružanje usluga i da dobiju jednostavna opšta uputstva za postupanje u skladu s tim propisima.	PU		
7 (3)	Member States shall ensure that the information and assistance referred to in paragraphs 1 and 2 are provided in a clear and unambiguous manner, that they are easily accessible at a distance and by electronic means and that they are kept up to date.	6 (1) 6 (2) 6 (3)	Jedinstvena elektronska kontaktna tačka (u daljem tekstu: JEKT) je državni elektronski servis putem kojeg organi javne vlasti Republike Srbije razmenjuju informacije i putem kojeg zainteresovana lica mogu besplatno da se obaveste o uslovima i postupcima za ostvarivanje prava na poslovno nastanjivanje odnosno za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga u Republici Srbiji. Ministarstvo nadležno za poslove funkcionisanja tržišta i prometa usluga (u daljem tekstu: nadležno ministarstvo) obrazuje organizacionu jedinicu za uspostavljanje i upravljanje JEKT-om. Nadležno ministarstvo se stara da JEKT bude ažuran, pregledan, jasan i jednostavan za korišćenje. Organi javne vlasti su dužni da nadležnom ministarstvu blagovremeno dostave potpune podatke iz svog delokruga koji su od značaja za ažurnost JEKT-a.	PU		

7 (4)	Member States shall ensure that the points of single contact and the competent authorities respond as quickly as possible to any request for information or assistance as referred to in paragraphs 1 and 2 and, in cases where the request is faulty or unfounded, inform the applicant accordingly without delay.	7 (4)	Organ javne vlasti je dužan da najkasnije u roku od petnaest dana od dana prijema zahteva pružaocu odnosno korisniku usluga preko JEKT-a dostavi obaveštenje odnosno uputstvo iz st. 1. i 2. ovog člana ili obaveštenje o tome da je zahtev nerazumljiv ili nepotpun.	PU		
7 (5)	Member States and the Commission shall take accompanying measures in order to encourage points of single contact to make the information provided for in this Article available in other Community languages. This does not interfere with Member States' legislation on the use of languages.	/	/	NP		
7 (6)	The obligation for competent authorities to assist providers and recipients does not require those authorities to provide legal advice in individual cases but concerns only general information on the way in which requirements are usually interpreted or applied.	7 (3)	Organ javne vlasti je dužan da pruži opšte informacije o primeni odgovarajućih propisa. Organ javne vlasti nije dužan da daje pravne savete u pojedinačnim slučajevima.	PU		
8 (1)	Member States shall ensure that all procedures and formalities relating to access to a service activity and to the exercise thereof may be easily completed, at a distance and by electronic means, through the relevant point of single contact and with the relevant competent authorities.	6 (4)	Nadležno ministarstvo i organi javne vlasti staraju se da sva zainteresovana lica mogu elektronskim putem preko JEKT-a pouzdano i lako da pribave sve obrasce i dokumenta i da preduzmu sve radnje u cilju ispunjavanja uslova odnosno sprovođenja postupka za ostvarivanje prava na poslovno nastanjivanje odnosno dobijanje saglasnosti za pružanje usluga u Republici Srbiji.	PU		
8 (2)	Paragraph 1 shall not apply to the inspection of premises on which the service is provided or of equipment used by the provider or to physical examination of the capability or of the personal integrity of the provider or of his responsible staff.	6 (5)	Odredba stava 4. ovog člana ne odnosi se na uslove čija se ispunjenost mora neposredno proveriti pregledom prostorija ili opreme za pružanje usluga ili procenom sposobnosti ili ličnog integriteta pružaoca usluga ili odgovornih lica ako je pružalac usluge	PU		

			pravno lice.			
8 (3)	The Commission shall, in accordance with the procedure referred to in Article 40(2), adopt detailed rules for the implementation of paragraph 1 of this Article with a view to facilitating the interoperability of information systems and use of procedures by electronic means between Member States, taking into account common standards developed at Community level.	/	/	NP		
Chapter III Section 1 9 (1)	Member States shall not make access to a service activity or the exercise thereof subject to an authorisation scheme unless the following conditions are satisfied: (a) the authorisation scheme does not discriminate against the provider in question; (b) the need for an authorisation scheme is justified by an overriding reason relating to the public interest; (c) the objective pursued cannot be attained by means of a less restrictive measure, in particular because an a posteriori inspection would take place too late to be genuinely effective.	8 (1) 8 (2) 8 (3) + 5–8 ZOUP 12–15 ZOUP	Pružaoци usluga imaju pravo na poslovno nastanjivanje u Republici Srbiji. Obavljanje uslužne privredne delatnosti može se usloviti dobijanjem saglasnosti u postupku pred organom javne vlasti. Postupak za dobijanje saglasnosti iz stava 2. ovog člana uređuje se i vodi u skladu s principima zakonitosti, zaštite prava građana i zaštite javnog interesa, srazmernosti i nediskriminacije, efikasnosti i ekonomičnosti, pravilnog i potpunog utvrđivanja odlučnih činjenica, dvostepenosti u rešavanju, pravnosnažnosti i pružanja pomoći stranci.	PU		
9 (2)	In the report referred to in Article 39(1), Member States shall identify their authorisation schemes and give reasons showing their compatibility with paragraph 1 of this Article.	/	/	NP		
9 (3)	This section shall not apply to those aspects of authorisation schemes which are governed directly or indirectly by other Community instruments.	/	/	NP		
10 (1)	Authorisation schemes shall be based on criteria which preclude the competent authorities from exercising their	9 (1)	Uslovi za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga propisuju se u cilju	PU		

	power of assessment in an arbitrary manner.		sprečavanja samovoljnog postupanja organa javne vlasti pred kojim se vodi postupak i zaštite javnog interesa u skladu sa principima srazmernosti, nediskriminacije, javnosti i transparentnosti i moraju da budu opšti, objektivni, unapred objavljeni, lako dostupni i jasni..			
10 (2)	The criteria referred to in paragraph 1 shall be: (a) non-discriminatory; (b) justified by an overriding reason relating to the public interest; (c) proportionate to that public interest objective; (d) clear and unambiguous; (e) objective; (f) made public in advance; (g) transparent and accessible.	9 (1)	Uslovi za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga propisuju se u cilju sprečavanja samovoljnog postupanja organa javne vlasti pred kojim se vodi postupak i zaštite javnog interesa i u skladu sa principima srazmernosti, nediskriminacije, javnosti i transparentnosti i moraju da budu opšti, objektivni, unapred objavljeni, lako dostupni i jasni.	PU		
10 (3)	The conditions for granting authorisation for a new establishment shall not duplicate requirements and controls which are equivalent or essentially comparable as regards their purpose to which the provider is already subject in another Member State or in the same Member State. The liaison points referred to in Article 28(2) and the provider shall assist the competent authority by providing any necessary information regarding those requirements.	9 (3)	U postupku za dobijanje saglasnosti ne može se zahtevati da pružalac usluge ponovo ispuni uslove iz stava 1. ovog člana, ako je već jednom ispunio iste uslove, ili po svrsi bitno slične uslove, u Republici Srbiji ili u državi EEP. Prethodna ispunjenost uslova dokazuje se u skladu s odredbama člana 5. ovog zakona.	PU		

10 (4)	The authorisation shall enable the provider to have access to the service activity, or to exercise that activity, throughout the national territory, including by means of setting up agencies, subsidiaries, branches or offices, except where an authorisation for each individual establishment or a limitation of the authorisation to a certain part of the territory is justified by an overriding reason relating to the public interest.	10 (1) 10 (2) 10 (4)	Saglasnost za pružanje usluga izdaje se bez prostornih i vremenskih ograničenja. Saglasnost iz stava 1 ovog člana uključuje i mogućnost osnivanja zavisnih društava i obrazovanja ogranaka. Prostorno važenje saglasnosti za pružanje usluga može se zakonom ograničiti ako to nalaže javni interes.	PU		
10 (5)	The authorisation shall be granted as soon as it is established, in the light of an appropriate examination, that the conditions for authorisation have been met.					Ova oblast regulisana je pravnom postupku.
10 (6)	Except in the case of the granting of an authorisation, any decision from the competent authorities, including refusal or withdrawal of an authorisation, shall be fully reasoned and shall be open to challenge before the courts or other instances of appeal.					regulisana Zakonom o postupku.
10 (7)	This Article shall not call into question the allocation of the competences, at local or regional level, of the Member States' authorities granting authorisations.	/	/	NP		
11 (1)	An authorisation granted to a provider shall not be for a limited period, except where: (a) the authorisation is being automatically renewed or is subject only to the continued fulfilment of requirements; (b) the number of available authorisations is limited by an overriding reason relating to the public interest; or (c) a limited authorisation period can be justified by an overriding reason relating to the public interest.	10 (1) 10 (5) (1–3) 10 (6)	Saglasnost za pružanje usluga izdaje se bez prostornih i vremenskih ograničenja. Vremensko važenje saglasnosti za pružanje usluga može se zakonom ograničiti u sledećim slučajevima: 1) ako je neophodna redovna provera ispunjenosti uslova za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga, a kontinuirana ispunjenost tih uslova garantuje pružaocu usluga da će saglasnost biti obnovljena; 2) ako javni interes nalaže da	PU		

			<p>se ograniči broj ovlašćenih pružalaca određene usluge, u skladu se odredbama člana 11. ovog zakona;</p> <p>3) ako javni interes nalaže da važenje saglasnosti bude vremenski ograničeno.</p> <p>Ne smatra se da je saglasnost za pružanje usluga vremenski ograničena ako se može obnoviti besplatno i bez ponovne provere ispunjenosti uslova.</p>			
11 (2)	Paragraph 1 shall not concern the maximum period before the end of which the provider must actually commence his activity after receiving authorisation.	10 (7)	<p>Ne smatra se da je saglasnost za pružanje usluga vremenski ograničena ako je propisan rok u kojem je pružalac usluga dužan da počne da obavlja uslužnu delatnost pošto je dobio saglasnost.</p>	PU		
11 (3)	<p>Member States shall require a provider to inform the relevant point of single contact provided for in Article 6 of the following changes:</p> <p>(a) the creation of subsidiaries whose activities fall within the scope of the authorisation scheme;</p> <p>(b) changes in his situation which result in the conditions for authorisation no longer being met.</p>	10 (3)	<p>Pružalac usluge je dužan da u roku od sedam dana obavesti JEKT o osnivanju zavisnog društva u cilju obavljanja uslužne delatnosti za koju je dobio saglasnost, kao i o tome da više ne ispunjava neki od uslova za dobijanje saglasnosti.</p>	PU		
11 (4)	This Article shall be without prejudice to the Member States' ability to revoke authorisations, when the conditions for authorisation are no longer met.	/	/	NP		
12 (1)	Where the number of authorisations available for a given activity is limited because of the scarcity of available natural resources or technical capacity, Member States shall apply a selection procedure to potential candidates which provides full guarantees of impartiality and transparency, including, in particular, adequate publicity about the launch, conduct and	11 (1)	<p>Ako ograničenost prirodnih resursa ili tehničkih kapaciteta za obavljanje određene uslužne delatnosti nalaže da broj ovlašćenih pružalaca bude ograničen, saglasnost za pružanje usluge dobija se u transparentnom i nepristrasno sprovedenom postupku po javnom pozivu.</p>	PU		

	completion of the procedure.					
12 (2)	In the cases referred to in paragraph 1, authorisation shall be granted for an appropriate limited period and may not be open to automatic renewal nor confer any other advantage on the provider whose authorisation has just expired or on any person having any particular links with that provider.	11 (2)	Saglasnost za pružanje usluge koja je dobijena u postupku po javnom pozivu ograničena je vremenski i ne može se obnoviti bez sprovođenja postupka iz stava 1 ovog člana. Učesnici u postupku po javnom pozivu su ravnopravni, a saglasnost koju su ranije imali ne može im se računati kao prednost.	PU		
12 (3)	Subject to paragraph 1 and to Articles 9 and 10, Member States may take into account, in establishing the rules for the selection procedure, considerations of public health, social policy objectives, the health and safety of employees or self-employed persons, the protection of the environment, the preservation of cultural heritage and other overriding reasons relating to the public interest, in conformity with Community law.	11 (3)	Prilikom utvrđivanja opštih kriterijuma za davanje saglasnosti na osnovu javnog poziva organ javne vlasti vodi računa o javnom interesu.	PU		
13 (1)	Authorisation procedures and formalities shall be clear, made public in advance and be such as to provide the applicants with a guarantee that their application will be dealt with objectively and impartially.	9 (1)	Uslovi za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga propisuju se u cilju sprečavanja samovoljnog postupanja organa javne vlasti pred kojim se vodi postupak i zaštite javnog interesa u skladu s principima srazmernosti, nediskriminacije, javnosti i transparentnosti i moraju da budu opšti, objektivni, unapred objavljeni, lako dostupni i jasni.	PU		
13 (2)	Authorisation procedures and formalities shall not be dissuasive and shall not unduly complicate or delay the provision of the service. They shall be easily accessible and any charges which the applicants may incur from their application shall be reasonable and proportionate to the cost of the authorisation procedures in question and shall not exceed the cost of the procedures.	9 (2)	Pružaoce usluga mogu da se stave na teret samo razumni i stvarni troškovi sprovođenja postupka za dobijanje saglasnosti. Postupak za dobijanje saglasnosti ne sme da odvrća pružaoce usluga od obavljanja uslužnih delatnosti, niti da odlaže ili komplikuje pružanje usluga bez osnovanog razloga.	PU		

13 (3)	Authorisation procedures and formalities shall provide applicants with a guarantee that their application will be processed as quickly as possible and, in any event, within a reasonable period which is fixed and made public in advance. The period shall run only from the time when all documentation has been submitted. When justified by the complexity of the issue, the time period may be extended once, by the competent authority, for a limited time. The extension and its duration shall be duly motivated and shall be notified to the applicant before the original period has expired.	12 (7)	Organ javne vlasti je dužan da u roku od 30 dana od dana prijema odlučiti o urednom zahtevu za dobijanje saglasnosti. U složenim slučajevima organ javne vlasti može da produži ovaj rok i to samo jednom i najviše za 30 dana. Odluka o produženju roka za odlučivanje proizvodi pravno dejstvo ako je dostavljena podnosiocu zahteva pre nego što je istekao rok koji se produžava.	PU		
13 (4)	Failing a response within the time period set or extended in accordance with paragraph 3, authorisation shall be deemed to have been granted. Different arrangements may nevertheless be put in place, where justified by overriding reasons relating to the public interest, including a legitimate interest of third parties.	12 (8)	Ako organ javne vlasti propusti rok za odlučivanje, smatra se da je zahtev za dobijanje saglasnosti usvojen u celini, osim ako je radi zaštite javnog interesa posebnim zakonom uređeno drugačije.	PU		
13 (5)	All applications for authorisation shall be acknowledged as quickly as possible. The acknowledgement must specify the following: (a) the period referred to in paragraph 3; (b) the available means of redress; (c) where applicable, a statement that in the absence of a response within the period specified, the authorisation shall be deemed to have been granted.	12 (1) 12 (2) 12(3) 12 (4) (1–3)	Za prijem podnesaka u postupku za dobijanje saglasnosti nadležni su organ javne vlasti pred kojim se vodi postupak i nadležno ministarstvo preko JEKT-a. Nadležno ministarstvo je dužno da zahtev za dobijanje saglasnosti i ostale podneske koje je primilo preko JEKT-a prosledi organu javne vlasti bez odlaganja, a najkasnije sledećeg radnog dana. Primalac je dužan da podnosiocu bez odlaganja potvrdi prijem podneska. Nadležno ministarstvo je dužno da potvrdi i da je podnesak koji je primljen preko JEKT-a prosleđen nadležnom organu javne vlasti. Zajedno s potvrdom da je primio zahtev za dobijanje saglasnosti,	PU		

			organ javne vlasti odnosno nadležno ministarstvo preko JEKT-a dužno je da podnosioca zahteva obavesti o: <ol style="list-style-type: none"> 1) roku za odlučivanje po tom zahtevu; 2) pravnim lekovima na koje podnosilac zahteva ima pravo; 3) pravnim posledicama propuštanja organa javne vlasti da o zahtevu odluči u roku. 			
13 (6)	In the case of an incomplete application, the applicant shall be informed as quickly as possible of the need to supply any additional documentation, as well as of any possible effects on the period referred to in paragraph 3.	12 (5)	Ako podnesak ima formalni nedostatak koji sprečava da se po njemu postupi ili je nerazumljiv ili nepotpun, organ javne vlasti odnosno nadležno ministarstvo preko JEKT-a dužno je da bez odlaganja obavesti podnosioca zahteva o potrebi da uredi podnesak, i o tome da rok za odlučivanje teče tek od dostavljanja urednog zahteva.	PU		
13 (7)	When a request is rejected because it fails to comply with the required procedures or formalities, the applicant shall be informed of the rejection as quickly as possible.	12 (6)	Odluka o zahtevu za dobijanje saglasnosti bez odlaganja se dostavlja podnosiocu zahteva, bez obzira na to da li je zahtev podnet neposredno organu javne vlasti ili nadležnom ministarstvu preko JEKT-a.	PU		
Chapter III Section 2 14 (1)	Member States shall not make access to, or the exercise of, a service activity in their territory subject to compliance with any of the following: 1) discriminatory requirements based directly or indirectly on nationality or, in the case of companies, the location of the registered office, including in particular: (a) nationality requirements for the provider, his staff, persons holding the share capital or members of the provider's management or supervisory bodies;	9 (4) 9 (5) 9 (6) (1–4) 9 (7) 10 (2)	Uslov za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga ne sme da bude diskriminatoran u pogledu stvarnog ili registrovanog sedišta odnosno državljanstva ili prebivališta pružaoca usluge, njegovih osnivača, članova ili zaposlenih. Od pružaoca usluge ne može da se zahteva da ima registrovano ili stvarno	PU		

	<p>(b) a requirement that the provider, his staff, persons holding the share capital or members of the provider's management or supervisory bodies be resident within the territory;</p> <p>2) a prohibition on having an establishment in more than one Member State or on being entered in the registers or enrolled with professional bodies or associations of more than one Member State;</p> <p>3) restrictions on the freedom of a provider to choose between a principal or a secondary establishment, in particular an obligation on the provider to have its principal establishment in their territory, or restrictions on the freedom to choose between establishment in the form of an agency, branch or subsidiary;</p> <p>4) conditions of reciprocity with the Member State in which the provider already has an establishment, save in the case of conditions of reciprocity provided for in Community instruments concerning energy;</p> <p>5) the case-by-case application of an economic test making the granting of authorisation subject to proof of the existence of an economic need or market demand, an assessment of the potential or current economic effects of the activity or an assessment of the appropriateness of the activity in relation to the economic planning objectives set by the competent authority; this prohibition shall not concern planning requirements which do not pursue economic aims but serve overriding reasons relating to the public interest;</p> <p>6) the direct or indirect involvement of competing operators, including within consultative bodies, in the granting of authorisations or in the adoption of other decisions of the competent authorities, with the exception of professional bodies and associations or other organisations acting as the competent authority; this prohibition shall not concern the consultation of</p>	<p>Uporedni pregled:</p> <p>1) – 9 (4)</p> <p>2) – 9 (5)</p> <p>3) – 9 (5)</p> <p>3) – 10 (2)</p> <p>4) – 9 (6)</p> <p>(1)</p> <p>5) – 9 (6)</p> <p>(2)</p> <p>6) – 9 (7)</p> <p>7) – 9 (6)</p> <p>(3–4)</p> <p>8) – 9 (5)</p>	<p>sedište odnosno da bude član profesionalnog ili strukovnog udruženja ili organizacije samo u jednoj državi EEP, da mu primarno sedište bude u Republici Srbiji, kao i da je ranije obavljao odnosno bio registrovan za obavljanje predmetne uslužne delatnosti u Republici Srbiji.</p> <p>Davanje saglasnosti ne može da se uslovi ni:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) postojanjem reciprociteta s državom EEP u kojoj pružalac usluge ima sedište odnosno čiji je državljanin; 2) ekonomskom opravdanošću davanja saglasnosti u konkretnom slučaju; 3) zaključivanjem ugovora o osiguranju od profesionalne odgovornosti s domaćim osiguravačem; 4) pribavljanjem garancije kod domaće banke. <p>U postupku za dobijanje saglasnosti za pružanje usluga ne može se tražiti mišljenje profesionalnog ili strukovnog udruženja čiji su članovi stvarni ili potencijalni konkurenti pružaoca usluge.</p> <p>10 (2) Saglasnost iz stava 1 ovog člana uključuje i mogućnost osnivanja zavisnih društava i obrazovanja ogranaka.</p>			
--	---	---	--	--	--	--

	<p>organisations, such as chambers of commerce or social partners, on matters other than individual applications for authorisation, or a consultation of the public at large;</p> <p>7) an obligation to provide or participate in a financial guarantee or to take out insurance from a provider or body established in their territory. This shall not affect the possibility for Member States to require insurance or financial guarantees as such, nor shall it affect requirements relating to the participation in a collective compensation fund, for instance for members of professional bodies or organisations;</p> <p>8) an obligation to have been pre-registered, for a given period, in the registers held in their territory or to have previously exercised the activity for a given period in their territory.</p>					
15 (1)	<p>Member States shall examine whether, under their legal system, any of the requirements listed in paragraph 2 are imposed and shall ensure that any such requirements are compatible with the conditions laid down in paragraph 3. Member States shall adapt their laws, regulations or administrative provisions so as to make them compatible with those conditions.</p>	/	/	DU		<p>15 Direktive su uslovi koji su zabranjeni, ophodno da ih ispita (ako su sani) u svetlu 8, st. 2 i čl. 9, st. 1 NZOU, a ima na umu ve ako nakon ja ZOU bude ove uslove za no obavljanje linih uslužnih delatnosti. propisuje listu na se ne može viti dobijanje saglasnosti za no obavljanje</p>
15 (2)	<p>Member States shall examine whether their legal system makes access to a service activity or the exercise of it subject to compliance with any of the following non-discriminatory requirements:</p> <p>(a) quantitative or territorial restrictions, in particular in the form of limits fixed according to population or of a minimum geographical distance between providers;</p> <p>(b) an obligation on a provider to take a specific legal form;</p> <p>(c) requirements which relate to the shareholding of a company;</p> <p>(d) requirements, other than those concerning matters covered by Directive 2005/36/EC or provided for in</p>	/	/	DU		

	<p>other Community instruments, which reserve access to the service activity in question to particular providers by virtue of the specific nature of the activity;</p> <p>(e) a ban on having more than one establishment in the territory of the same State;</p> <p>(f) requirements fixing a minimum number of employees;</p> <p>(g) fixed minimum and/or maximum tariffs with which the provider must comply;</p> <p>(h) an obligation on the provider to supply other specific services jointly with his service.</p>					<p>nosti (čl. 9, st. 2–6);</p> <p>o toga, NZOU ezna obeležja uslova koji su čl. 8, st. 2 i čl. 9, st. 1).</p> <p>potrebe da se propisuje da će vac morati da li dozvoljeni</p>
15 (3)	<p>Member States shall verify that the requirements referred to in paragraph 2 satisfy the following conditions:</p> <p>(a) non-discrimination: requirements must be neither directly nor indirectly discriminatory according to nationality nor, with regard to companies, according to the location of the registered office;</p> <p>(b) necessity: requirements must be justified by an overriding reason relating to the public interest;</p> <p>(c) proportionality: requirements must be suitable for securing the attainment of the objective pursued; they must not go beyond what is necessary to attain that objective and it must not be possible to replace those requirements with other, less restrictive measures which attain the same result.</p>	/	/	DU		<p>javaju uslove minatornosti, itd, jer to već naredaba čl. 8 i čl. 9.</p> <p>o usklašivanje eđeno drugim ma, kao što je ategije kojom u ostalog, biti ane i odredbe reispitati i rok za završetak.</p>
15 (4)	<p>Paragraphs 1, 2 and 3 shall apply to legislation in the field of services of general economic interest only insofar as the application of these paragraphs does not obstruct the performance, in law or in fact, of the particular task assigned to them.</p>	/	/	DU		
15 (5)	<p>In the mutual evaluation report provided for in Article 39(1), Member States shall specify the following:</p> <p>(a) the requirements that they intend to maintain and the reasons why they consider that those requirements</p>	/	/	NP		

	comply with the conditions set out in paragraph 3; (b) the requirements which have been abolished or made less stringent.					
15 (6)	From 28 December 2006 Member States shall not introduce any new requirement of a kind listed in paragraph 2, unless that requirement satisfies the conditions laid down in paragraph 3.	/	/	NP		
15 (7)	Member States shall notify the Commission of any new laws, regulations or administrative provisions which set requirements as referred to in paragraph 6, together with the reasons for those requirements. The Commission shall communicate the provisions concerned to the other Member States. Such notification shall not prevent Member States from adopting the provisions in question. Within a period of 3 months from the date of receipt of the notification, the Commission shall examine the compatibility of any new requirements with Community law and, where appropriate, shall adopt a decision requesting the Member State in question to refrain from adopting them or to abolish them. The notification of a draft national law in accordance with Directive 98/34/EC shall fulfil the obligation of notification provided for in this Directive.	/	/	NP		
Chapter IV Section 1 16 (1)	Member States shall respect the right of providers to provide services in a Member State other than that in which they are established. The Member State in which the service is provided shall ensure free access to and free exercise of a service activity within its territory. Member States shall not make access to or exercise of a service activity in their territory subject to compliance with any requirements which do not respect the following principles: (a) non-discrimination: the requirement may be neither	13 (1) 13 (2) 13 (3) (1-2)	Prekogranično pružanje usluga je slobodno. Prekogranično pružanje usluge može se zakonom ograničiti samo ako je to neophodno za zaštitu javnog poretka, javne bezbednosti, javnog zdravlja ili životne sredine od stvarne i ozbiljne opasnosti. Ograničenje iz stava 2. ovog člana propisuje se i tumači u skladu s principima: 1) nediskriminacije po osnovu	PU		

	<p>directly nor indirectly discriminatory with regard to nationality or, in the case of legal persons, with regard to the Member State in which they are established;</p> <p>(b) necessity: the requirement must be justified for reasons of public policy, public security, public health or the protection of the environment;</p> <p>(c) proportionality: the requirement must be suitable for attaining the objective pursued, and must not go beyond what is necessary to attain that objective.</p>		<p>države sedišta odnosno državljanstva pružaoca ili korisnika usluge;</p> <p>2) srazmernosti ciljevima radi kojih je propisano.</p>			
16 (2)	<p>Member States may not restrict the freedom to provide services in the case of a provider established in another Member State by imposing any of the following requirements:</p> <p>(a) an obligation on the provider to have an establishment in their territory;</p> <p>(b) an obligation on the provider to obtain an authorisation from their competent authorities including entry in a register or registration with a professional body or association in their territory, except where provided for in this Directive or other instruments of Community law;</p> <p>(c) a ban on the provider setting up a certain form or type of infrastructure in their territory, including an office or chambers, which the provider needs in order to supply the services in question;</p> <p>(d) the application of specific contractual arrangements between the provider and the recipient which prevent or restrict service provision by the self-employed;</p> <p>(e) an obligation on the provider to possess an identity document issued by its competent authorities specific to the exercise of a service activity;</p> <p>(f) requirements, except for those necessary for health and safety at work, which affect the use of equipment and material which are an integral part of the service provided;</p>	<p>14 (1) (1–3) 14 (2) 14 (3) 14 (4) 14 (5) 19 (1–4)</p> <p>Uporedni i pregled: (a) – 14 (1) (1) (b) – 14 (1) (2) (c) – 14 (2) (d) – 14 (5) (e) – 14 (1) (3) (f) – 14 (3) (g) – 14 (4)</p>	<p>Prekogranično pružanje usluga ne može se usloviti:</p> <p>1) poslovnim nastanjivanjem na teritoriji Republike Srbije;</p> <p>2) dobijanjem saglasnosti od organa javne vlasti, upisom u privredni registar ili članstvom u profesionalnom ili strukovnom udruženju ili organizaciji u Republici Srbiji, osim kada je to predviđeno propisom kojim se propisi Republike Srbije usaglašavaju sa pravom Evropske unije;</p> <p>3) posedovanjem isprave na osnovu koje se utvrđuje identitet, koju izdaje organ javne vlasti u Republici Srbiji.</p> <p>Pružaoču usluge koji nema sedište u Republici Srbiji ne može se zabraniti da uspostavi odnosno koristi infrastrukturu potrebnu za obavljanje predmetne uslužne delatnosti.</p> <p>Posebni uslovi u pogledu opreme i potrošnog materijala za obavljanje uslužne delatnosti propisuju se samo ako su neophodni za zaštitu javnog zdravlja odnosno za sprovođenje ili unapređenje bezbednosti i zdravlja na radu.</p>	PU		

	(g) restrictions on the freedom to provide the services referred to in Article 19.	i 19 (1–4)	<p>Prekogranično pružanje usluga na teritoriji Republike Srbije ne može se otežavati odnosno onemogućavati merama ili propisima koji podstiču korisnike usluga da usluge pribavljaju od pružalaca usluga sa sedištem na teritoriji Republike Srbije.</p> <p>Prekogranično obavljanje uslužnih delatnosti samozaposlenih fizičkih lica ne može se usloviti zasnivanjem radnog odnosa. Samozaposleni se ne mogu staviti u neravnopravan položaj u odnosu na pravna lica ograničavanjem njihove ugovorne sposobnosti.</p>			
16 (3)	The Member State to which the provider moves shall not be prevented from imposing requirements with regard to the provision of a service activity, where they are justified for reasons of public policy, public security, public health or the protection of the environment and in accordance with paragraph 1. Nor shall that Member State be prevented from applying, in accordance with Community law, its rules on employment conditions, including those laid down in collective agreements.	13 (1) 13 (2) 13 (3) (1–2)	Navedeno gore, kod čl. 16 (1) Direktive.	PU		
16 (4)	By 28 December 2011 the Commission shall, after consultation of the Member States and the social partners at Community level, submit to the European Parliament and the Council a report on the application of this Article, in which it shall consider the need to propose harmonisation measures regarding service activities covered by this Directive.	/	/	/	/	
17 (1)	Article 16 shall not apply to: 1) services of general economic interest which are provided in another Member State, inter alia: (a) in the postal sector, services covered by Directive 97/67/EC of the European Parliament and of the Council	15 (1) (1–8) Uporedn	<p>Odredbe čl. 13. i 14. ovog zakona ne primenjuju se na:</p> <p>1) uslugu koja je posebnim zakonom određena kao usluga od opšteg ekonomskog interesa, pod uslovom da je</p>	PU		

	<p>of 15 December 1997 on common rules for the development of the internal market of Community postal services and the improvement of quality of service;</p> <p>(b) in the electricity sector, services covered by Directive 2003/54/EC of the European Parliament and of the Council of 26 June 2003 concerning common rules for the internal market in electricity;</p> <p>(c) in the gas sector, services covered by Directive 2003/55/EC of the European Parliament and of the Council of 26 June 2003 concerning common rules for the internal market in natural gas;</p> <p>(d) water distribution and supply services and waste water services;</p> <p>(e) treatment of waste;</p> <p>2) matters covered by Directive 96/71/EC;</p> <p>3) matters covered by Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995 on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data;</p> <p>4) matters covered by Council Directive 77/249/EEC of 22 March 1977 to facilitate the effective exercise by lawyers of freedom to provide services;</p> <p>5) the activity of judicial recovery of debts;</p> <p>6) matters covered by Title II of Directive 2005/36/EC, as well as requirements in the Member State where the service is provided which reserve an activity to a particular profession;</p> <p>7) matters covered by Regulation (EEC) No 1408/71;</p> <p>8) as regards administrative formalities concerning the free movement of persons and their residence, matters covered by the provisions of Directive 2004/38/EC that lay down administrative formalities of the competent authorities of the Member State where the service is</p>	<p>i</p> <p>pregled:</p> <p>1) – 1)</p> <p>2) – 8)</p> <p>(1)</p> <p>3) – 8)</p> <p>(2)</p> <p>4) – 8)</p> <p>(4)</p> <p>5) – 2)</p> <p>6) – 8)</p> <p>(6)</p> <p>7) – 8)</p> <p>(3)</p> <p>8) – 8)</p> <p>(5)</p> <p>9) – 3)</p> <p>10) – 8)</p> <p>(7)</p> <p>11) – 4)</p> <p>12) – 5)</p> <p>13) – 8)</p> <p>(8)</p> <p>14) – 6)</p> <p>15) – 7)</p>	<p>tim zakonom jasno i precizno određen predmet date usluge (predmet obaveze pružaoca usluge prema njenom korisniku), kao i javni interes za njeno obavljanje, naročito u delatnostima poštanskih usluga, snabdevanja električnom energijom, gasom i vodom, odvodnjavanja i tretmana otpada;</p> <p>2) obavljanje poslova izvršitelja;</p> <p>3) ulazak i boravak državljana trećih država (lica koja nisu državljani RS ili državljani zemalja EEP) na teritoriji Republike Srbije;</p> <p>4) autorska i srodna prava;</p> <p>5) zakonsku javnobeležničku formu određenih pravnih poslova i izjava;</p> <p>6) registraciju vozila koja su predmet lizinga odnosno dugoročnog zakupa po osnovu ugovora zaključenog izvan Republike Srbije;</p> <p>7) merodavno pravo za ugovorne i vanugovorne obaveze;</p> <p>8) pitanja uređena zakonima koji se usaglašavaju sa posebnim propisima Evropske unije o:</p> <p>(1) upućivanju zaposlenih u uslužnim delatnostima;</p> <p>(2) zaštiti podataka o ličnosti;</p> <p>(3) socijalnom osiguranju zaposlenih, samozaposlenih lica i njihovih porodica;</p> <p>(4) slobodi obavljanja advokatske delatnosti;</p> <p>(5) posebnim</p>			
--	---	---	--	--	--	--

	<p>provided with which beneficiaries must comply;</p> <p>9) as regards third country nationals who move to another Member State in the context of the provision of a service, the possibility for Member States to require visa or residence permits for third country nationals who are not covered by the mutual recognition regime provided for in Article 21 of the Convention implementing the Schengen Agreement of 14 June 1985 on the gradual abolition of checks at the common borders or the possibility to oblige third country nationals to report to the competent authorities of the Member State in which the service is provided on or after their entry;</p> <p>10) as regards the shipment of waste, matters covered by Council Regulation (EEC) No 259/93 of 1 February 1993 on the supervision and control of shipments of waste within, into and out of the European Community;</p> <p>11) copyright, neighbouring rights and rights covered by Council Directive 87/54/EEC of 16 December 1986 on the legal protection of topographies of semiconductor products and by Directive 96/9/EC of the European Parliament and of the Council of 11 March 1996 on the legal protection of databases, as well as industrial property rights;</p> <p>12) acts requiring by law the involvement of a notary;</p> <p>13) matters covered by Directive 2006/43/EC of the European Parliament and of the Council of 17 May 2006 on statutory audit of annual accounts and consolidated accounts;</p> <p>14) the registration of vehicles leased in another Member State;</p> <p>15) provisions regarding contractual and non-contractual obligations, including the form of contracts, determined pursuant to the rules of private international law.</p>		<p>administrativnim uslovima za slobodno kretanje lica;</p> <p>(6) regulisanim profesijama, kao i o uslužnoj delatnosti koju zbog njene prirode mogu da obavljaju samo lica koja ispunjavaju uslove za bavljenje odgovarajućom regulisanom profesijom;</p> <p>(7) nadzoru i kontroli transporta otpada;</p> <p>(8) reviziji finansijskih izveštaja.</p>			
18 (1)	By way of derogation from Article 16, and in	16 (1)	U izuzetnim slučajevima, kada	PU		

	exceptional circumstances only, a Member State may, in respect of a provider established in another Member State, take measures relating to the safety of services.		preti stvarna i ozbiljna opasnost po javno zdravlje ili životnu sredinu, državljaninu države EEP odnosno pravnom licu sa sedištem u državi EEP može se ograničiti sloboda pružanja usluga na teritoriji Republike Srbije, pokretanjem postupka i izricanjem mere u skladu sa zakonom radi sprečavanja ili otklanjanja date opasnosti.			
18 (2)	<p>The measures provided for in paragraph 1 may be taken only if the mutual assistance procedure laid down in Article 35 is complied with and the following conditions are fulfilled:</p> <p>(a) the national provisions in accordance with which the measure is taken have not been subject to Community harmonisation in the field of the safety of services;</p> <p>(b) the measures provide for a higher level of protection of the recipient than would be the case in a measure taken by the Member State of establishment in accordance with its national provisions;</p> <p>(c) the Member State of establishment has not taken any measures or has taken measures which are insufficient as compared with those referred to in Article 35(2);</p> <p>(d) the measures are proportionate.</p>	16 (2) 16 (3) 16 (4)	<p>Mera iz stava 1. ovog člana mora da bude srazmerna opasnosti koja preti i izriče se pod uslovom da:</p> <p>1) u Evropskoj uniji nije izvršeno usklađivanje propisa o bezbednosti predmetne usluge;</p> <p>2) izrečena mera obezbeđuje efikasniju zaštitu od mere koja se može preduzeti po pravu države sedišta pružaoca usluge;</p> <p>3) država sedišta pružaoca usluge nije preduzela nikakve mere ili su mere koje je preduzela nedovoljne za otklanjanje opasnosti koja preti.</p> <p>Organ javne vlasti može da izrekne meru iz stava 1. ovog člana samo ako je prethodno okončan postupak uzajamne pomoći iz člana 17. ovog zakona.</p> <p>Odredba stava 3. ovog člana ne primenjuje se na postupak pred sudom.</p>	PU		Član 35 Direktive transponovan je u: članu 16 (4) i članu 17 NZOU. Pogledati čl. 35 Direktive u ovoj tabeli.
18 (3)	Paragraphs 1 and 2 shall be without prejudice to provisions, laid down in Community instruments, which guarantee the freedom to provide services or which allow derogations therefrom.	/	/	NP		
Chapter IV	Member States may not impose on a recipient	18 (1)	Korisnici usluga slobodno i pod	PU		

Section 2 19 (1)	requirements which restrict the use of a service supplied by a provider established in another Member State, in particular the following requirements: (a) an obligation to obtain authorisation from or to make a declaration to their competent authorities; (b) discriminatory limits on the grant of financial assistance by reason of the fact that the provider is established in another Member State or by reason of the location of the place at which the service is provided.	19 (2) 19 (3)	jednakim uslovima koriste usluge na teritoriji Republike Srbije. Prekogrančno korišćenje usluge ne može da se uslovi dobijanjem saglasnosti od organa javne vlasti, odnosno davanjem izjave pred tim organom, osim ako se isto zahteva za korišćenje te usluge kada je pružalac usluge poslovno nastanjen u Republici Srbiji. Zabranjeno je da se korisniku usluge onemogućí ili oteža dobijanje finansijske pomoći za pribavljanje određene usluge, zbog toga što pružalac usluge nema sedište u Republici Srbiji, odnosno zbog mesta pružanja usluge.			
20 (1)	Member States shall ensure that the recipient is not made subject to discriminatory requirements based on his nationality or place of residence.	19 (1)	Zabranjena je diskriminacija korisnika usluga po osnovu: 1) države sedišta odnosno državljanstva, prebivališta ili boravišta korisnika; 1) države sedišta odnosno državljanstva pružaoca, čiju uslugu koristi ili namerava da koristi	PU		
20 (2)	Member States shall ensure that the general conditions of access to a service, which are made available to the public at large by the provider, do not contain discriminatory provisions relating to the nationality or place of residence of the recipient, but without precluding the possibility of providing for differences in the conditions of access where those differences are directly justified by objective criteria.	19 (4)	Opšti uslovi poslovanja pružaoca usluge mogu da sadrže posebne uslove za korišćenje usluga s obzirom na državljanstvo, prebivalište ili boravište korisnika usluge samo ako za to postoje opravdani razlozi	PU		
21 (1)	Member States shall ensure that recipients can obtain, in their Member State of residence, the following information: (a) general information on the requirements applicable	18 (2) 20 (1) 20 (2)	Korisnici usluga imaju pravo na obaveštenost o opštim uslovima pod kojima se u državama EEP pružaju i koriste usluge, radi donošenja razumnih ekonomskih odluka o prekograničnom	PU		

	<p>in other Member States relating to access to, and exercise of, service activities, in particular those relating to consumer protection;</p> <p>(b) general information on the means of redress available in the case of a dispute between a provider and a recipient;</p> <p>(c) the contact details of associations or organisations, including the centres of the European Consumer Centres Network, from which providers or recipients may obtain practical assistance.</p> <p>Where appropriate, advice from the competent authorities shall include a simple step-by-step guide. Information and assistance shall be provided in a clear and unambiguous manner, shall be easily accessible at a distance, including by electronic means, and shall be kept up to date.</p>	20 (3)	<p>korišćenju usluga.</p> <p>Nadležno ministarstvo dužno je da korisnicima usluga omogući da, na zahtev, preko JEKT-a lako pristupe tačnim i potpunim informacijama od značaja za prekogranično korišćenje usluga.</p> <p>Informacije iz stava 1. ovog člana odnose se na:</p> <p>1) uslove koje pružaoci usluga moraju da ispune u državi EEP, a naročito uslove koji se odnose na zaštitu potrošača;</p> <p>2) pravna sredstva i postupke za ostvarivanje i zaštitu prava korisnika usluga kada pružalac usluge nema sedište u Republici Srbiji;</p> <p>3) organizacije i udruženja koja pružaju praktičnu pomoć korisnicima usluga u državama EEP, kao i način na koji korisnik usluge stupa u neposredan kontakt s njima.</p> <p>Nadležno ministarstvo pribavlja informacije od značaja za prekogranično korišćenje usluga u postupku administrativne saradnje s nadležnim organima država EEP iz člana 29. ovog zakona.</p>			
21 (2)	<p>Member States may confer responsibility for the task referred to in paragraph 1 on points of single contact or on any other body, such as the centres of the European Consumer Centres Network, consumer associations or Euro Info Centres.</p> <p>Member States shall communicate to the Commission the names and contact details of the designated bodies.</p> <p>The Commission shall transmit them to all Member</p>	20 (1) 20 (3)	<p>Nadležno ministarstvo dužno je da korisnicima usluga omogući da, na zahtev, preko JEKT-a lako pristupe tačnim i potpunim informacijama od značaja za prekogranično korišćenje usluga.</p> <p>Nadležno ministarstvo pribavlja informacije od značaja za prekogranično korišćenje usluga u postupku</p>	PU		

	States.		administrativne saradnje s nadležnim organima država EEP iz člana 29. ovog zakona.			
21 (3)	In fulfilment of the requirements set out in paragraphs 1 and 2, the body approached by the recipient shall, if necessary, contact the relevant body for the Member State concerned. The latter shall send the information requested as soon as possible to the requesting body which shall forward the information to the recipient. Member States shall ensure that those bodies give each other mutual assistance and shall put in place all possible measures for effective cooperation. Together with the Commission, Member States shall put in place practical arrangements necessary for the implementation of paragraph 1.	20 (3)	Nadležno ministarstvo pribavlja informacije od značaja za prekogranično korišćenje usluga u postupku administrativne saradnje s nadležnim organima država EEP iz člana 29. ovog zakona.	PU		
21 (4)	The Commission shall, in accordance with the procedure referred to in Article 40(2), adopt measures for the implementation of paragraphs 1, 2 and 3 of this Article, specifying the technical mechanisms for the exchange of information between the bodies of the various Member States and, in particular, the interoperability of information systems, taking into account common standards.	/	/	NP		
Chapter V 22 (1)	Member States shall ensure that providers make the following information available to the recipient: (a) the name of the provider, his legal status and form, the geographic address at which he is established and details enabling him to be contacted rapidly and communicated with directly and, as the case may be, by electronic means; (b) where the provider is registered in a trade or other similar public register, the name of that register and the provider's registration number, or equivalent means of identification in that register;	22 (1) (1–11) Uporedni pregled: (a) – 1) (b) – 2) (c) – 3) (d) – 4)	Pružalac usluge dužan je da korisniku usluge stavi na raspolaganje sledeće podatke: 1) ime pružaoca usluge, status, pravnu formu, adresu sedišta, adresu za prijem pošte, broj telefona i, po mogućnosti, broj faksa i adresu za prijem elektronske pošte; 2) ako je pružalac usluge upisan u javni registar, naziv registra i matični broj, odnosno drugi podatak za pouzdanu identifikaciju pružaoca usluge	PU		

	<p>(c) where the activity is subject to an authorisation scheme, the particulars of the relevant competent authority or the single point of contact;</p> <p>(d) where the provider exercises an activity which is subject to VAT, the identification number referred to in Article 22(1) of Sixth Council Directive 77/388/EEC of 17 May 1977 on the harmonisation of the laws of the Member States relating to turnover taxes – Common system of value added tax: uniform basis of assessment (38);</p> <p>(e) in the case of the regulated professions, any professional body or similar institution with which the provider is registered, the professional title and the Member State in which that title has been granted;</p> <p>(f) the general conditions and clauses, if any, used by the provider;</p> <p>(g) the existence of contractual clauses, if any, used by the provider concerning the law applicable to the contract and/or the competent courts;</p> <p>(h) the existence of an after-sales guarantee, if any, not imposed by law;</p> <p>(i) the price of the service, where a price is pre-determined by the provider for a given type of service;</p> <p>(j) the main features of the service, if not already apparent from the context;</p> <p>(k) the insurance or guarantees referred to in Article 23(1), and in particular the contact details of the insurer or guarantor and the territorial coverage.</p>	<p>(e) – 5)</p> <p>(f) – 6)</p> <p>(g) – 7)</p> <p>(h) – 8)</p> <p>(i) – 9)</p> <p>(j) – 10)</p> <p>(k) – 12)</p>	<p>u tom registru;</p> <p>3) ako se za pružanje date usluge zahteva saglasnost organa javne vlasti, osnovne podatke o tom organu ili JEKT-u, njihovim nadležnostima, kao i načinu na koji se stupa u neposredan kontakt s njima;</p> <p>4) ako je pružalac usluge poreski obveznik poreza na dodatu vrednost, njegov poreski identifikacioni broj;</p> <p>5) za regulisane profesije, profesionalnu ili stručnu kvalifikaciju pružaoca usluge i državu u kojoj je stečena odnosno priznata, te profesionalno ili strukovno udruženje ili organizaciju kod kojih je pružalac usluge upisan u imenik odnosno registar;</p> <p>6) opšte uslove poslovanja pružaoca usluge, ako postoje;</p> <p>7) ugovaranje merodavnog prava ili nadležnosti suda odnosno arbitraže, ako je predviđeno;</p> <p>8) garanciju, ako postoji;</p> <p>9) cenu usluge, ako je unapred određena;</p> <p>10) osnovna obeležja usluge, ako nisu očigledna;</p> <p>11) opasna svojstva usluge iz člana 24. stav 1. ovog zakona;</p> <p>12) ako pružalac usluge ima zakonsku obavezu da se osigura od profesionalne odgovornosti, odnosno da korisniku usluge pruži odgovarajuće sredstvo obezbeđenja, osnovne podatke o</p>			
--	---	---	---	--	--	--

			osiguravaču odnosno davaocu obezbeđenja, kao i načinu na koji se stupa u neposredan kontakt s njima; 13) o načinu na koji korisnik usluge može da izjavi reklamaciju u slučaju da usluga koja mu je pružena nije saobrazna onome što je ugovoreno, kao i postupku rešavanja reklamacije.			
22 (2)	Member States shall ensure that the information referred to in paragraph 1, according to the provider's preference: (a) is supplied by the provider on his own initiative; (b) is easily accessible to the recipient at the place where the service is provided or the contract concluded; (c) can be easily accessed by the recipient electronically by means of an address supplied by the provider; (d) appears in any information documents supplied to the recipient by the provider which set out a detailed description of the service he provides.	21 (3)	Pružalac usluge izvršava obavezu iz stava 1. ovog člana na jedan od sledećih načina: 1) stavljanjem na raspolaganje korisniku usluge podataka iz člana 22. ovog zakona na mestu zaključenja ugovora, odnosno na mestu pružanja usluge ako se ugovor ne zaključuje u pisanoj formi, tako da mu budu lako dostupni; 2) predajom korisniku usluge informacionog materijala koji sadrži detaljan opis usluge, sve podatke iz člana 22. ovog zakona, kao i podatke iz člana 23. ovog zakona koje je korisnik zahtevao; 3) dostavljanjem korisniku usluge elektronske adrese na kojoj su lako dostupni svi podaci iz člana 22. ovog zakona.	PU		
22 (3)	Member States shall ensure that, at the recipient's request, providers supply the following additional information: (a) where the price is not pre-determined by the provider for a given type of service, the price of the service or, if an exact price cannot be given, the method for calculating the price so that it can be checked by the	23 (1) (1-7) Uporedn i pregled:	Pružalac usluge dužan je da korisniku usluge na njegov zahtev stavi na raspolaganje i sledeće podatke: 1) cenu usluge koju pružalac nema u redovnoj ponudi, ali u okviru svoje delatnosti može da je pruži na zahtev korisnika usluge; 2) ako cena ne može da se	PU		

	<p>recipient, or a sufficiently detailed estimate;</p> <p>(b) as regards the regulated professions, a reference to the professional rules applicable in the Member State of establishment and how to access them;</p> <p>(c) information on their multidisciplinary activities and partnerships which are directly linked to the service in question and on the measures taken to avoid conflicts of interest. That information shall be included in any information document in which providers give a detailed description of their services;</p> <p>(d) any codes of conduct to which the provider is subject and the address at which these codes may be consulted by electronic means, specifying the language version available;</p> <p>(e) where a provider is subject to a code of conduct, or member of a trade association or professional body which provides for recourse to a non-judicial means of dispute settlement, information in this respect. The provider shall specify how to access detailed information on the characteristics of, and conditions for, the use of non-judicial means of dispute settlement.</p>	<p>(a) – 1)</p> <p>(a) – 2)</p> <p>(b) – 3)</p> <p>(c) – 5)</p> <p>(d) – 4)</p> <p>(e) – 6)</p>	<p>utvrdi unapred, način na koji korisnik usluge može pouzdano da je izračuna;</p> <p>3) za regulisane profesije, opšte akte kojima je data regulisana profesija uređena u zemlji sedišta pružaoca usluge, kao i način na koji se pristupa tim aktima;</p> <p>4) kodifikovana pravila struke i kodeks profesionalne etike koji obavezuju pružaoca usluge i elektronska adresa na kojoj su dostupni, uz navođenje jezika na kojem su raspoloživi;</p> <p>5) mešovite usluge koje pružalac usluga takođe obavlja a koje su neposredno povezane s predmetnom uslugom, druge pružaoce s kojima ih obavlja, kao i preduzete mere za sprečavanje sukoba interesa;</p> <p>6) osnovne podatke o vansudskom rešavanju sporova pri profesionalnom, strukovnom ili trgovačkom udruženju ili organizaciji u koju je učlanjen pružalac usluga, odnosno prema kodifikovanim pravilima struke ili kodeksu poslovne etike koji ga obavezuju, kao i način na koji se pristupa detaljnim podacima o vansudskom rešavanju sporova;</p> <p>7) druge informacije o svojstvima usluge koju pružalac nudi.</p>			
22 (4)	Member States shall ensure that the information which a provider must supply in accordance with this Chapter is made available or communicated in a clear and unambiguous manner, and in good time before	21 (1) 21 (2) 21 (4)	U cilju održavanja i unapređenja bezbednosti i kvaliteta usluga, pružalac usluge dužan je da korisniku usluge blagovremeno, jasno i pregledno stavi na raspolaganje potpune podatke iz člana	PU		

	conclusion of the contract or, where there is no written contract, before the service is provided.		22. ovog zakona. Pružalac usluge dužan je da obavezu iz stava 1. ovog člana izvrši pre zaključenja ugovora, odnosno pre početka pružanja usluge ako se ugovor ne zaključuje u pisanoj formi. Ako pružalac usluge ne ispuni obavezu iz stava 1. ovog člana, korisnik usluge može da zahteva poništenje ugovora. Pravo da se zahteva poništenje ugovora prestaje istekom jedne godine od dana njegovog zaključenja.			
22 (5)	The information requirements laid down in this Chapter are in addition to requirements already provided for in Community law and do not prevent Member States from imposing additional information requirements applicable to providers established in their territory.	/	/	NP		
22 (6)	The Commission may, in accordance with the procedure referred to in Article 40(2), specify the content of the information provided for in paragraphs 1 and 3 of this Article according to the specific nature of certain activities and may specify the practical means of implementing paragraph 2 of this Article.	/	/	NP		
23 (1)	Member States may ensure that providers whose services present a direct and particular risk to the health or safety of the recipient or a third person, or to the financial security of the recipient, subscribe to professional liability insurance appropriate to the nature and extent of the risk, or provide a guarantee or similar arrangement which is equivalent or essentially comparable as regards its purpose.	24 (1) 24 (2) 22 (1) (11)	Pružalac usluge dužan je da zaključi ugovor o obaveznom osiguranju od odgovornosti ili da pruži drugo obezbeđenje za obavezu naknade štete, ako određena uslužna delatnost pri normalnom obavljanju neposredno izaziva povećanu opasnost od smrti, telesne povrede ili oštećenja zdravlja korisnika usluge ili trećeg lica ili prei da ozbiljno naruši imovinsko stanje korisnika usluge. Vlada utvrđuje listu usluga koje se smatraju opasnim u smislu stava 1. ovog člana.	PU		

			Pružalac usluge dužan je da korisniku usluge stavi na raspolaganje sledeće podatke: 11) opasna svojstva usluge iz člana 24, stav 1 ovog zakona.			
23 (2)	<p>When a provider establishes himself in their territory, Member States may not require professional liability insurance or a guarantee from the provider where he is already covered by a guarantee which is equivalent, or essentially comparable as regards its purpose and the cover it provides in terms of the insured risk, the insured sum or a ceiling for the guarantee and possible exclusions from the cover, in another Member State in which the provider is already established. Where equivalence is only partial, Member States may require a supplementary guarantee to cover those aspects not already covered.</p> <p>When a Member State requires a provider established in its territory to subscribe to professional liability insurance or to provide another guarantee, that Member State shall accept as sufficient evidence attestations of such insurance cover issued by credit institutions and insurers established in other Member States.</p>	24 (3) 24 (4)	<p>Pri ostvarivanju prava na poslovno nastanjivanje u Republici Srbiji, smatra se da je pružalac usluge sa sedištem u državi EEP ispunio obavezu iz stava 1. ovog člana, ako se već osigurao od odgovornosti odnosno dao dovoljno sredstvo obezbeđenja u državi EEP. Postojanje osiguranja od odgovornosti odnosno dovoljnog obezbeđenja pružalac usluge može da dokazuje ispravom koja mu je izdata u državi EEP, u skladu s odredbama člana 5. ovog zakona.</p> <p>Ako osiguranje odnosno sredstvo obezbeđenja koje pružalac usluge sa sedištem u državi EEP ima, samo delimično pokriva rizik odgovornosti za štetu od opasne usluge, dužan je da pruži dovoljno obezbeđenje za rizik koji nije pokriven.</p>	PU		
23 (3)	Paragraphs 1 and 2 shall not affect professional insurance or guarantee arrangements provided for in other Community instruments.	/	/	NP		

23 (4)	For the implementation of paragraph 1, the Commission may, in accordance with the regulatory procedure referred to in Article 40(2), establish a list of services which exhibit the characteristics referred to in paragraph 1 of this Article. The Commission may also, in accordance with the procedure referred to in Article 40(3), adopt measures designed to amend non-essential elements of this Directive by supplementing it by establishing common criteria for defining, for the purposes of the insurance or guarantees referred to in paragraph 1 of this Article, what is appropriate to the nature and extent of the risk.	/	/	NP		
23 (5)	For the purpose of this Article ‘direct and particular risk’ means a risk arising directly from the provision of the service, ‘health and safety’ means, in relation to a recipient or a third person, the prevention of death or serious personal injury, ‘financial security’ means, in relation to a recipient, the prevention of substantial losses of money or of value of property, ‘professional liability insurance’ means insurance taken out by a provider in respect of potential liabilities to recipients and, where applicable, third parties arising out of the provision of the service.	24 (1)	Već navedeno kod čl. 23 (1) Direktive	PU		
24 (1)	Member States shall remove all total prohibitions on commercial communications by the regulated professions.	26 (1)	Lice koje se bavi regulisanom profesijom ima pravo da promoviše svoje usluge i dobar poslovni ugled, u skladu s pravilima struke i profesionalne etike, na način koji odgovara prirodi date regulisane profesije, čuvajući poslovnu tajnu i dostojanstvo, samostalnost i nezavisnost svoje profesije.	PU		
24 (2)	Member States shall ensure that commercial communications by the regulated professions comply	26 (2) 26 (3)	Ako to nalaže javni interes, poslovna komunikacija lica koja se bave	PU		

	with professional rules, in conformity with Community law, which relate, in particular, to the independence, dignity and integrity of the profession, as well as to professional secrecy, in a manner consistent with the specific nature of each profession. Professional rules on commercial communications shall be non-discriminatory, justified by an overriding reason relating to the public interest and proportionate.		određenom regulisanom profesijom može da se ograniči pravilima struke odnosno kodeksom poslovne etike, na srazmeran i nediskriminatoran način. Propisi kojima se uređuje poslovna komunikacija regulisane profesije usklađuju se sa odredbama ovog zakona.			
25 (1)	Member States shall ensure that providers are not made subject to requirements which oblige them to exercise a given specific activity exclusively or which restrict the exercise jointly or in partnership of different activities. However, the following providers may be made subject to such requirements: (a) the regulated professions, in so far as is justified in order to guarantee compliance with the rules governing professional ethics and conduct, which vary according to the specific nature of each profession, and is necessary in order to ensure their independence and impartiality; (b) providers of certification, accreditation, technical monitoring, test or trial services, in so far as is justified in order to ensure their independence and impartiality.	27 (1) 27 (3)	Pružanje mešovitih usluga je slobodno. Slobodno pružanje mešovitih usluga može da se ograniči zakonom, na srazmeran i nediskriminatoran način, radi poštovanja uslova iz stava 2 ovog člana.	PU		
25 (2)	Where multidisciplinary activities between providers referred to in points (a) and (b) of paragraph 1 are authorised, Member States shall ensure the following: (a) that conflicts of interest and incompatibilities between certain activities are prevented; (b) that the independence and impartiality required for certain activities is secured; (c) that the rules governing professional ethics and conduct for different activities are compatible with one another, especially as regards matters of professional secrecy.	27 (2)	Lica koja se bave regulisanim profesijama, kao i lica koja obavljaju poslove akreditacije, izdavanja sertifikata, tehničkog nadzora, ispitivanja ili testiranja, mogu da učestvuju u pružanju mešovitih usluga pod sledećim uslovima: 1) da ne postoji sukob interesa odnosno nespojivost određenih delatnosti; 2) da je osigurana samostalnost i nezavisnost uslužne delatnosti za koju je zakonom propisano	PU		

			da je samostalna i nezavisna; 3) da su pravila struke i profesionalne etike, a naročito pravila o profesionalnoj tajni, koja obavezuju pružaoce mešovite usluge međusobno usklađena.			
25 (3)	In the report referred to in Article 39(1), Member States shall indicate which providers are subject to the requirements laid down in paragraph 1 of this Article, the content of those requirements and the reasons for which they consider them to be justified.	/	/	NP		
26 (1)	Member States shall, in cooperation with the Commission, take accompanying measures to encourage providers to take action on a voluntary basis in order to ensure the quality of service provision, in particular through use of one of the following methods: (a) certification or assessment of their activities by independent or accredited bodies; (b) drawing up their own quality charter or participation in quality charters or labels drawn up by professional bodies at Community level.	28 (1) (1)	Republika Srbija preduzima mere i aktivnosti radi ostvarivanja dugoročnog cilja obezbeđenja sistemskih uslova za unapređenje bezbednosti i kvaliteta usluga koje se pružaju na njenoj teritoriji, kao što su: 1) mere i aktivnosti kojima podstiče pružaoce usluga da samostalno održavaju i unapređuju kvalitet svojih usluga, tako što pristupaju sistemima nezavisne sertifikacije, odnosno donose povelje kvaliteta ili pristupaju takvim poveljama;	PU		
26 (2)	Member States shall ensure that information on the significance of certain labels and the criteria for applying labels and other quality marks relating to services can be easily accessed by providers and recipients.	28 (1) (2)	Republika Srbija preduzima mere i aktivnosti radi ostvarivanja dugoročnog cilja obezbeđenja sistemskih uslova za unapređenje bezbednosti i kvaliteta usluga koje se pružaju na njenoj teritoriji, kao što su: 2) obaveštavanje pružalaca i korisnika usluga o značenju i uslovima za dobijanje različitih oznaka kvaliteta u uslužnim delatnostima;	PU		

26 (3)	Member States shall, in cooperation with the Commission, take accompanying measures to encourage professional bodies, as well as chambers of commerce and craft associations and consumer associations, in their territory to cooperate at Community level in order to promote the quality of service provision, especially by making it easier to assess the competence of a provider.	28 (1) (3)	Republika Srbija preduzima mere i aktivnosti radi ostvarivanja dugoročnog cilja obezbeđenja sistemskih uslova za unapređenje bezbednosti i kvaliteta usluga koje se pružaju na njenoj teritoriji, kao što su: 3) mere i aktivnosti kojima podstiče profesionalna i strukovna udruženja i organizacije, kao i udruženja i saveze udruženja za zaštitu potrošača, na saradnju s profesionalnim, strukovnim i potrošačkim organizacijama iz država EEP, radi kontrole, očuvanja i unapređenja bezbednosti i kvaliteta usluga;	PU		
26 (4)	Member States shall, in cooperation with the Commission, take accompanying measures to encourage the development of independent assessments, notably by consumer associations, in relation to the quality and defects of service provision, and, in particular, the development at Community level of comparative trials or testing and the communication of the results.	28 (1) (4)	Republika Srbija preduzima mere i aktivnosti radi ostvarivanja dugoročnog cilja obezbeđenja sistemskih uslova za unapređenje bezbednosti i kvaliteta usluga koje se pružaju na njenoj teritoriji, kao što su: 4) mere i aktivnosti kojima podstiče razvoj sistema nezavisnog ocenjivanja kvaliteta usluga i sertifikacije pružalaca usluga.	PU		
26 (5)	Member States, in cooperation with the Commission, shall encourage the development of voluntary European standards with the aim of facilitating compatibility between services supplied by providers in different Member States, information to the recipient and the quality of service provision.	/	/	NP		
27 (1)	Member States shall take the general measures necessary to ensure that providers supply contact details, in particular a postal address, fax number or e-mail address and telephone number to which all recipients,	22 (1) (13) 22 (2)	Pružalac usluge dužan je da korisniku usluge stavi na raspolaganje sledeće podatke: 13) o načinu na koji korisnik usluge	PU		

	including those resident in another Member State, can send a complaint or a request for information about the service provided. Providers shall supply their legal address if this is not their usual address for correspondence. Member States shall take the general measures necessary to ensure that providers respond to the complaints referred to in the first subparagraph in the shortest possible time and make their best efforts to find a satisfactory solution.		može da izjavi reklamaciju u slučaju da usluga koja mu je pružena nije saobrazna onome što je ugovoreno, te postupku rešavanja reklamacije. Na postupak rešavanja reklamacije iz stava 1, tačka 13) ovog zakona shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje zaštita potrošača.			
27 (2)	Member States shall take the general measures necessary to ensure that providers are obliged to demonstrate compliance with the obligations laid down in this Directive as to the provision of information and to demonstrate that the information is accurate.	38 39 40 21 (4)	/	PU		
27 (3)	Where a financial guarantee is required for compliance with a judicial decision, Member States shall recognise equivalent guarantees lodged with a credit institution or insurer established in another Member State. Such credit institutions must be authorised in a Member State in accordance with Directive 2006/48/EC and such insurers in accordance, as appropriate, with First Council Directive 73/239/EEC of 24 July 1973 on the coordination of laws, regulations and administrative provisions relating to the taking-up and pursuit of the business of direct insurance other than life assurance and Directive 2002/83/EC of the European Parliament and of the Council of 5 November 2002 concerning life assurance.	25	Kada sud u postupku obezbeđenja obaveže pružaoca usluge sa sedištem u državi EEP da obezbedi ispunjenje svoje obaveze, dužan je da prihvati dovoljno sredstvo obezbeđenja iz države EEP.	PU		
27 (4)	Member States shall take the general measures necessary to ensure that providers who are subject to a code of conduct, or are members of a trade association or professional body, which provides for recourse to a non-judicial means of dispute settlement inform the recipient thereof and mention that fact in any document	21 (3) (2)	Pružalac usluge izvršava obavezu iz stava 1. ovog člana na jedan od sledećih načina: 2) predajom korisniku usluge informacionog materijala koji sadrži detaljan opis usluge, sve podatke iz člana 22. ovog	PU		

	which presents their services in detail, specifying how to access detailed information on the characteristics of, and conditions for, the use of such a mechanism.		zakona, kao i podatke iz člana 23. ovog zakona koje je korisnik zahtevao;			
Chapter VI 28 (1)	Member States shall give each other mutual assistance, and shall put in place measures for effective cooperation with one another, in order to ensure the supervision of providers and the services they provide.	29 (1) 29 (2) (1–7)	<p>U cilju kontrole, očuvanja i unapređenja kvaliteta i bezbednosti usluga, kao i nadzora nad radom pružalaca usluga u pravnom prometu, Republika Srbija pristupa IMI sistemu za administrativnu saradnju i elektronsku razmenu podataka s državama EEP.</p> <p>Organi javne vlasti Republike Srbije dužni su da putem IMI sistema saraduju s nadležnim organima država EEP, a naročito da:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) razmenjuju podatke od značaja za kontrolu, očuvanje i unapređenje kvaliteta i bezbednosti usluga s nadležnim organima država EEP; 2) učestvuju u postupku uzajamne pomoći iz člana 17. ovog zakona; 3) na obrazloženi zahtev nadležnog organa države EEP u razumnom roku dostave podatke o pružaocu usluge ili o usluzi; 4) na obrazloženi zahtev nadležnog organa države EEP u razumnom roku sprovedu inspeksijski ili drugi oblik nadzora ili kontrole u skladu sa zakonom; 5) obaveste bez odlaganja nadležni organ države EEP o preprekama za postupanje po primljenom zahtevu, radi dalje saradnje na otklanjanju tih prepreka; 6) omoguće nadležnim 	PU		

			organima države EEP uvid u registre pružalaca usluga pod uslovima koji važe za domaće organe javne vlasti; 7) obaveste Evropsku komisiju o tome da nadležni organ države EEP ne ispunjava obavezu saradnje u okviru IMI sistema.			
28 (2)	For the purposes of this Chapter, Member States shall designate one or more liaison points, the contact details of which shall be communicated to the other Member States and the Commission. The Commission shall publish and regularly update the list of liaison points.	29 (4) 29 (5)	Nadležno ministarstvo nacionalni koordinator koji obavlja poslove koordinacije rada organa javne vlasti Republike Srbije u IMI sistemu. Vlada uređuje sprovođenje administrativne saradnje i elektronske razmene podataka s državama EEP putem IMI sistema, a posebno saradnju u vezi s nadzorom nad pružanjem usluga i preduzimanjem mera upozorenja, kao i rad nacionalnog koordinatora iz stava 4. ovog člana.	PU		
28 (3)	Information requests and requests to carry out any checks, inspections and investigations under this Chapter shall be duly motivated, in particular by specifying the reason for the request. Information exchanged shall be used only in respect of the matter for which it was requested.	29 (3)	Organ javne vlasti dužan je da informacije koje je dobio putem IMI sistema koristi samo za one svrhe za koje je zahtevao	PU		
28 (4)	In the event of receiving a request for assistance from competent authorities in another Member State, Member States shall ensure that providers established in their territory supply their competent authorities with all the information necessary for supervising their activities in compliance with their national laws.	/	/	/	/	
28 (5)	In the event of difficulty in meeting a request for information or in carrying out checks, inspections or investigations, the Member State in question shall rapidly inform the requesting Member State with a view	29 (2) (5)	Organi javne vlasti Republike Srbije dužni su da putem IMI sistema saraduju s nadležnim organima država EEP, a naročito da:	PU		

	to finding a solution.		5) obaveste bez odlaganja nadležni organ države EEP o preprekama za postupanje po primljenom zahtevu, radi dalje saradnje na otklanjanju tih prepreka;			
28 (6)	Member States shall supply the information requested by other Member States or the Commission by electronic means and within the shortest possible period of time.	/	/	PU		
28 (7)	Member States shall ensure that registers in which providers have been entered, and which may be consulted by the competent authorities in their territory, may also be consulted, in accordance with the same conditions, by the equivalent competent authorities of the other Member States.	29 (2) (6)	Organi javne vlasti Republike Srbije dužni su da putem IMI sistema saraduju s nadležnim organima država EEP, a naročito da: 6) omoguće nadležnim organima države EEP uvid u registre pružalaca usluga pod uslovima koji važe za domaće organe javne vlasti;	PU		
28 (8)	Member States shall communicate to the Commission information on cases where other Member States do not fulfil their obligation of mutual assistance. Where necessary, the Commission shall take appropriate steps, including proceedings provided for in Article 226 of the Treaty, in order to ensure that the Member States concerned comply with their obligation of mutual assistance. The Commission shall periodically inform Member States about the functioning of the mutual assistance provisions.	29 (2) (7)	Organi javne vlasti Republike Srbije dužni su da putem IMI sistema saraduju s nadležnim organima država EEP, a naročito da: 7) obaveste Evropsku komisiju o tome da nadležni organ države EEP ne ispunjava obavezu saradnje u okviru IMI sistema.	PU		
29 (1)	With respect to providers providing services in another Member State, the Member State of establishment shall supply information on providers established in its territory when requested to do so by another Member State and, in particular, confirmation that a provider is established in its territory and, to its knowledge, is not exercising his activities in an unlawful manner.	31 (1) 31 (2) (1–2)	Pored nadzora i kontrole iz člana 30. ovog zakona, nadzor i kontrola poslovanja pružalaca usluga sa sedištem u Republici Srbiji sprovodi se na obrazloženi zahtev nadležnog organa države EEP. Organ javne vlasti dužan je da putem IMI sistema, na obrazloženi zahtev nadležnog organa države EEP, u	PU		

			<p>najkraćem roku dostavi podatke o pružaocu usluge sa sedištem u Republici Srbiji, uključujući:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) potvrdu da predmetni pružalac usluge ima sedište u Republici Srbiji; 2) potvrdu da predmetni pružalac usluge, prema saznanjima organa javne vlasti, obavlja svoju delatnost u skladu sa zakonom. 			
29 (2)	<p>The Member State of establishment shall undertake the checks, inspections and investigations requested by another Member State and shall inform the latter of the results and, as the case may be, of the measures taken. In so doing, the competent authorities shall act to the extent permitted by the powers vested in them in their Member State. The competent authorities can decide on the most appropriate measures to be taken in each individual case in order to meet the request by another Member State.</p>	<p>31 (3) 31 (4)</p>	<p>Organ javne vlasti dužan je da u razumnom roku na obrazloženi zahtev nadležnog organa države EEP sprovede nadzor, uključujući inspekcijski nadzor, odnosno da preduzme druge mere u skladu sa zakonom prema pružaocu usluge sa sedištem u Republici Srbiji, kao i da putem IMI sistema obavesti nadležni organ države EEP o sprovedenom nadzoru odnosno o preduzetim merama.</p> <p>Pri izvršavanju obaveze iz stava 3. ovog člana, organ javne vlasti preduzima mere u skladu sa zakonom, koje po njegovoj proceni najbolje odgovaraju razlozima zbog kojih mu se obratio nadležni organ države EEP.</p>	PU		
29 (3)	<p>Upon gaining actual knowledge of any conduct or specific acts by a provider established in its territory which provides services in other Member States, that, to its knowledge, could cause serious damage to the health or safety of persons or to the environment, the Member State of establishment shall inform all other Member States and the Commission within the shortest possible period of time.</p>	34 (1)	<p>Ako organ javne vlasti utvrdi da način obavljanja uslužne delatnosti ili određene radnje pružaoca usluge koji ima sedište u Republici Srbiji ili državi EEP, a pruža usluge u državi EEP ili na teritoriji Republike Srbije, ugrožavaju ili prete da ugroze javno zdravlje ili životnu sredinu, dužan je da putem IMI sistema bez odlaganja o tome obavesti sve države EEP i Evropsku komisiju.</p>	PU		

30 (1)	With respect to cases not covered by Article 31(1), the Member State of establishment shall ensure that compliance with its requirements is supervised in conformity with the powers of supervision provided for in its national law, in particular through supervisory measures at the place of establishment of the provider.	30 (1)	Organi javne vlasti Republike Srbije u skladu sa zakonom vrše nadzor i kontrolu poslovanja pružalaca usluga sa sedištem u Republici Srbiji, uključujući njihovo prekogranično pružanje usluga, kao i slučajeve kada poslovanje ovih lica u Republici Srbiji prethodi da izazove ili je izazvalo štetu u državi EEP.	PU		
30 (2)	The Member State of establishment shall not refrain from taking supervisory or enforcement measures in its territory on the grounds that the service has been provided or caused damage in another Member State.	30 (1)	Vid. iznad.	PU		
30 (3)	The obligation laid down in paragraph 1 shall not entail a duty on the part of the Member State of establishment to carry out factual checks and controls in the territory of the Member State where the service is provided. Such checks and controls shall be carried out by the authorities of the Member State where the provider is temporarily operating at the request of the authorities of the Member State of establishment, in accordance with Article 31.	30 (2)	Kada nadzor i kontrola iz stava 1. ovog člana podrazumeva preduzimanje materijalnih radnji na teritoriji države EEP, organ javne vlasti putem IMI sistema zahteva od nadležnog organa države EEP da preduzme te radnje.	PU		
31 (1)	With respect to national requirements which may be imposed pursuant to Articles 16 or 17, the Member State where the service is provided is responsible for the supervision of the activity of the provider in its territory. In conformity with Community law, the Member State where the service is provided: (a) shall take all measures necessary to ensure the provider complies with those requirements as regards the access to and the exercise of the activity; (b) shall carry out the checks, inspections and investigations necessary to supervise the service provided.	32 (3)	Organi javne vlasti Republike Srbije vrše i nadzor i kontrolu prekograničnog pružanja usluga na teritoriji Republike Srbije u skladu s odredbama čl. 13, 14. i 15. ovog zakona.	PU		
31 (2)	With respect to requirements other than those referred to	32 (1)	Organi javne vlasti Republike Srbije vrše	PU		

	in paragraph 1, where a provider moves temporarily to another Member State in order to provide a service without being established there, the competent authorities of that Member State shall participate in the supervision of the provider in accordance with paragraphs 3 and 4.	33 (1)	nadzor i kontrolu poslovanja pružalaca usluga sa sedištem u državi EEP, koji pružaju usluge na teritoriji Republike Srbije, u skladu sa zakonom. Pored nadzora i kontrole iz člana 32 ovog zakona, nadzor i kontrola poslovanja pružalaca usluga sa sedištem u državi EEP, koji pružaju usluge na teritoriji Republike Srbije, sprovodi se na obrazloženi zahtev nadležnog organa države sedišta.			
31 (3)	At the request of the Member State of establishment, the competent authorities of the Member State where the service is provided shall carry out any checks, inspections and investigations necessary for ensuring the effective supervision by the Member State of establishment. In so doing, the competent authorities shall act to the extent permitted by the powers vested in them in their Member State. The competent authorities may decide on the most appropriate measures to be taken in each individual case in order to meet the request by the Member State of establishment.	33 (2) 33 (3)	Organ javne vlasti dužan je da u razumnom roku na obrazloženi zahtev nadležnog organa države EEP sprovede nadzor uključujući i inspekcijski nadzor, odnosno da preduzme druge mere u skladu sa zakonom prema pružaocu usluge sa sedištem u toj državi, kao i da putem IMI sistema obavesti nadležni organ države EEP o sprovedenom nadzoru odnosno o preduzetim merama. Pri izvršavanju obaveze iz stava 2. ovog člana, organ javne vlasti preduzima mere u skladu sa zakonom, koje po njegovoj proceni najbolje odgovaraju razlozima zbog kojih mu se obratio nadležni organ države EEP.	PU		
31 (4)	On their own initiative, the competent authorities of the Member State where the service is provided may conduct checks, inspections and investigations on the spot, provided that those checks, inspections or investigations are not discriminatory, are not motivated by the fact that the provider is established in another Member State and are proportionate.	32 (2)	Postupanje organa javne vlasti iz stava 1. ovog člana: 1) ne sme da bude diskriminatorno po osnovu države sedišta pružaoca usluge; 2) mora da bude srazmerno razlozima zbog kojih se sprovode nadzor i kontrola.	PU		

32 (1)	Where a Member State becomes aware of serious specific acts or circumstances relating to a service activity that could cause serious damage to the health or safety of persons or to the environment in its territory or in the territory of other Member States, that Member State shall inform the Member State of establishment, the other Member States concerned and the Commission within the shortest possible period of time.	34	Ako organ javne vlasti utvrdi da način obavljanja uslužne delatnosti ili određene radnje pružaoca usluge koji ima sedište u Republici Srbiji ili državi EEP, a pruža usluge u državi EEP ili na teritoriji Republike Srbije, ugrožavaju ili prete da ugroze javno zdravlje ili životnu sredinu, dužan je da putem IMI sistema bez odlaganja o tome obavesti sve države EEP i Evropsku komisiju.	PU		
32 (2)	The Commission shall promote and take part in the operation of a European network of Member States' authorities in order to implement paragraph 1.	/	/	NP		
32 (3)	The Commission shall adopt and regularly update, in accordance with the procedure referred to in Article 40(2), detailed rules concerning the management of the network referred to in paragraph 2 of this Article.	/	/	NP		
33 (1)	Member States shall, at the request of a competent authority in another Member State, supply information, in conformity with their national law, on disciplinary or administrative actions or criminal sanctions and decisions concerning insolvency or bankruptcy involving fraud taken by their competent authorities in respect of the provider which are directly relevant to the provider's competence or professional reliability. The Member State which supplies the information shall inform the provider thereof. A request made pursuant to the first subparagraph must be duly substantiated, in particular as regards the reasons for the request for information.	35 (1) 35 (2)	Na obrazloženi zahtev nadležnog organa države EEP, organ javne vlasti dužan je da putem IMI sistema u razumnom roku dostavi podatke od neposrednog značaja za ocenu stručnosti i dobre poslovne prakse pružaoca usluge, te da obavesti pružaoca usluge o izvršenom dostavljanju. Organ javne vlasti putem IMI sistema podnosi obrazloženi zahtev nadležnom organu države EEP za dostavljanje podataka od neposrednog značaja za ocenu stručnosti i dobre poslovne prakse pružaoca usluge.	PU		

33 (2)	Sanctions and actions referred to in paragraph 1 shall only be communicated if a final decision has been taken. With regard to other enforceable decisions referred to in paragraph 1, the Member State which supplies the information shall specify whether a particular decision is final or whether an appeal has been lodged in respect of it, in which case the Member State in question should provide an indication of the date when the decision on appeal is expected. Moreover, that Member State shall specify the provisions of national law pursuant to which the provider was found guilty or penalised.	35 (3)	Na obrazloženi zahtev nadležnog organa države EEP, organ javne vlasti putem IMI sistema dostavlja podatke o odluci koja je doneta odnosno sankciji koja je izrečena u disciplinskom, prekršajnom ili krivičnom postupku, uz navođenje propisa koji su primenjeni, samo ako je predmetna odluka od neposrednog značaja za ocenu stručnosti i dobre poslovne prakse pružaoca usluge i ako je postala pravnosnažna i izvršna. U ostalim slučajevima, na obrazloženi zahtev nadležnog organa države EEP organ javne vlasti dostavlja podatke, da li su izjavljeni pravni lekovi i vremenu koje je redovno potrebno za donošenje pravnosnažne i izvršne odluke.	PU		
33 (3)	Implementation of paragraphs 1 and 2 must comply with rules on the provision of personal data and with rights guaranteed to persons found guilty or penalised in the Member States concerned, including by professional bodies. Any information in question which is public shall be accessible to consumers.		Razmena podataka od neposrednog značaja za ocenu stručnosti i profesionalne pouzdanosti pružalaca usluga obavlja se u skladu s propisima o zaštiti podataka o ličnosti i zaštiti prava okrivljenog odnosno osuđenog lica. Organ javne vlasti dužan je da dobijene podatke koristi samo u one svrhe za koje ih je zahtevao.	PU		
34 (1)	The Commission, in cooperation with Member States, shall establish an electronic system for the exchange of information between Member States, taking into account existing information systems.	/	/	NP		
34 (2)	Member States shall, with the assistance of the Commission, take accompanying measures to facilitate the exchange of officials in charge of the implementation of mutual assistance and training of	/	/	NP		

	such officials, including language and computer training.					
34 (3)	The Commission shall assess the need to establish a multi-annual programme in order to organise relevant exchanges of officials and training.	/	/	NP		
35 (1)	Where a Member State intends to take a measure pursuant to Article 18, the procedure laid down in paragraphs 2 to 6 of this Article shall apply without prejudice to court proceedings, including preliminary proceedings and acts carried out in the framework of a criminal investigation.	16 (4)	Odredba stava 3 ovog člana ne primenjuje se na postupak pred sudom.	PU		
35 (2)	The Member State referred to in paragraph 1 shall ask the Member State of establishment to take measures with regard to the provider, supplying all relevant information on the service in question and the circumstances of the case. The Member State of establishment shall check, within the shortest possible period of time, whether the provider is operating lawfully and verify the facts underlying the request. It shall inform the requesting Member State within the shortest possible period of time of the measures taken or envisaged or, as the case may be, the reasons why it has not taken any measures.	17 (1) 17 (2)	Pre nego što izrekne meru iz člana 16. stav 1. ovog zakona, organ javne vlasti dužan je da zahteva od nadležnog organa države sedišta pružaoca usluge da preduzme mere radi sprečavanja ili otklanjanja opasnosti koja preti, i da mu bez odlaganja dostavi sve potrebne podatke o pružaocu usluge, predmetnoj usluzi i okolnostima slučaja. Kada organ javne vlasti Republike Srbije primi zahtev iz stava 1. ovog člana u vezi s pružaocem usluge sa sedištem u Republici Srbiji, dužan je da nadležnom organu države EEP bez odlaganja dostavi sve tražene podatke, kao i da ga obavesti o izrečenim merama odnosno o merama koje mogu da se izreknu po pravu Republike Srbije.	PU		
35 (3)	Following communication by the Member State of establishment as provided for in the second subparagraph of paragraph 2, the requesting Member State shall notify the Commission and the Member State of establishment of its intention to take measures, stating the following: (a) the reasons why it believes the measures taken or	17 (3)	Pre nego što izrekne meru iz člana 16. stav 1. ovog zakona, a pošto primi podatke iz stava 1. ovog člana, organ javne vlasti dužan je da obavesti nadležni organ države sedišta pružaoca usluge i Evropsku komisiju o razlozima zbog kojih smatra da: 1) mera koju je preduzela	PU		

	<p>envisaged by the Member State of establishment are inadequate;</p> <p>(b) the reasons why it believes the measures it intends to take fulfil the conditions laid down in Article 18.</p>		<p>država sedišta pružaoca usluge, odnosno mera koja može da se preduzme po njenom pravu, nije adekvatna;</p> <p>2) mera koja može da se izrekne po pravu Republike Srbije ispunjava uslove iz člana 16. stav 2. ovog zakona.</p>			
35 (4)	<p>The measures may not be taken until fifteen working days after the date of notification provided for in paragraph 3.</p>	17 (4)	<p>Organ javne vlasti može da izrekne meru iz člana 16. stav 1. ovog zakona po isteku roka od 15 dana od kada su država sedišta pružaoca usluge i Evropska komisija primile obaveštenje iz stava 3. ovog člana. Organ javne vlasti dužan je da postupi po odluci Evropske komisije kojom se utvrđuje da mera koja može da se izrekne po pravu Republike Srbije nije u skladu s propisima Evropske unije, kao i kojom se zahteva od Republike Srbije da se uzdrži od izricanja odnosno da obustavi sprovođenje pomenute mere.</p>	PU		
35 (5)	<p>Without prejudice to the possibility for the requesting Member State to take the measures in question upon expiry of the period specified in paragraph 4, the Commission shall, within the shortest possible period of time, examine the compatibility with Community law of the measures notified.</p> <p>Where the Commission concludes that the measure is incompatible with Community law, it shall adopt a decision asking the Member State concerned to refrain from taking the proposed measures or to put an end to the measures in question as a matter of urgency.</p>	/	/	NP		
35 (6)	<p>In the case of urgency, a Member State which intends to take a measure may derogate from paragraphs 2, 3 and 4. In such cases, the measures shall be notified within</p>	17 (5) 17 (6)	<p>U hitnim slučajevima, kada pretil neposredna opasnost po javno zdravlje ili životnu sredinu, organ javne vlasti može da izrekne meru iz člana 16. stav 1. ovog</p>	PU		

	the shortest possible period of time to the Commission and the Member State of establishment, stating the reasons for which the Member State considers that there is urgency.		zakona pre okončanja postupka uzajamne pomoći. U slučaju iz stava 5. ovog člana organ javne vlasti je dužan da bez odlaganja obavesti Evropsku komisiju i nadležni organ države sedišta pružaoca usluge o izrečenoj meri i razlozima zbog kojih smatra da se radi o hitnom slučaju.			
36 (1)	In accordance with the procedure referred to in Article 40(3), the Commission shall adopt the implementing measures designed to amend non-essential elements of this Chapter by supplementing it by specifying the time-limits provided for in Articles 28 and 35. The Commission shall also adopt, in accordance with the procedure referred to in Article 40(2), the practical arrangements for the exchange of information by electronic means between Member States, and in particular the interoperability provisions for information systems.	/	/	NP		
Chapter VII 37–42	Convergence Programme	/	/			
43 (1)	The implementation and application of this Directive and, in particular, the provisions on supervision shall respect the rules on the protection of personal data as provided for in Directives 95/46/EC and 2002/58/EC.	29 (3) 29 (6)	Organ javne vlasti dužan je da informacije koje je dobio putem IMI sistema koristi samo u one svrhe za koje ih je zahtevao. Saradnja i razmena podataka iz stava 1 ovog člana uređuje se i obavlja u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.	PU		
Chapter VIII 44–46	Final Provisions	36 37 38 39 40 41	Nadležnost za nadzor. Ovlašćenja inspektora. Prekršajna odgovornost. Novčane kazne u fiksnom iznosu. Donošenje propisa na osnovu ovog zakona. Razvojne etape JEKT-a.	NP		Neprenosivo kako je definisano u Direktivi, već je pripremljeno u skladu sa našim pravnim okvirom.

		42	Stupanje na snagu.			
--	--	----	--------------------	--	--	--